

T.C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ANABİLİM DALI

TFRS 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ VE BİR UYGULAMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Adalet ACAR

DANIŞMAN

Doç. Dr. Haluk DUMAN

AKSARAY, 2014

T.C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ANABİLİM DALI

TFRS 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ VE BİR UYGULAMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Adalet ACAR

DANIŞMAN

Doç. Dr. Haluk DUMAN

AKSARAY, 2014

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın hazırladığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu doğrularım.

Tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

Tarih

... / ... / ...

Adalet ACAR

T.C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KABUL ve ONAY BELGESİ

Enstitümüz 122201409 nolu öğrencisi Adalet ACAR'ın TFRS 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ VE BİR UYGULAMA başlıklı lisansüstü tez çalışması, aşağıdaki jüri tarafından İşletme Anabilim Dalında **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak **Oy Birliği/Oy Çokluğu** ile kabul edilmiştir.

Danışman : Doç. Dr. Haluk DUMAN Aksaray Üniv.

Üye : Yrd. Doç. Dr. M. Yılmaz İÇERLİ Aksaray Üniv.

Üye : Yrd. Doç. Dr. M. Halit YILDIRIM Aksaray Üniv.

Üye :

Üye :

Tezin Savunulduğu Tarih : 01.07.2014

Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 05.08.2014 tarih ve 2014/29-2 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Unvan, Adı SOYADI

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Artan küresel rekabet ortamında işletmeler varlıklarını sürdürebilmek ve piyasa değerlerini maksimum kılmak amacına ulaşmak için birçok stratejiler izlerler. Bu stratejilerden biri büyüme stratejileridir. Dışsal büyüme stratejilerinden olan işletme birleşmeleri, ölçek ekonomilerinden yararlanma, büyüme, finansal nedenler ve vergi avantajı sağlama gibi birçok nedenden dolayı oldukça önemlidir.

İşletme birleşmelerinin sayısında sadece kriz dönemlerinde değil aynı zamanda ekonominin geliştiği zamanlarda da önemli artışlar görülmektedir. Ülkemizde 2001 krizinden sonra işletmeler ayakta kalabilme çabasıyla birleşmelere yönelmişlerdir. Diğer taraftan ekonominin gelişme gösterdiği 2005- 2008 yılları arasında, ülkemiz yabancı yatırımın ilgi odağı haline gelmiştir ve bu nedenle işletme birleşmelerinde yabancı yatırımların çoğunlukta olduğu birleşmeler üst seviyelere ulaşmıştır.

Eski bir tarihi geçmişe sahip olan işletme birleşmeleri, geçmişte ve günümüzde de önemini koruduğundan Türk Ticaret Kanunu (TTK), Vergi Kanunları ve bazı özel amaçlı kanunlar kapsamında hüküm altına alınmıştır. İşletme birleşmeleri, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile kapsamlı ve geniş bir şekilde yeniden düzenlenmiştir. Yine sözü edilen aynı kanunla Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS)'na göre defter tutma zorunluluğu ticaret işletmeleri için 01 Ocak 2013'ten itibaren zorunlu hale gelmiştir. Sonuç olarak, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre defter tutma zorunlu hale geldiği için uygulayıcılar tarafından TFRS'lerin iyi anlaşılması muhasebe sistem ve kayıtlarında uygulayabilmeleri açısından önemlidir.

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

TFRS 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ VE BİR UYGULAMA

Adalet ACAR

Aksaray Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

İşletme Anabilim Dalı

Danışman : Doç. Dr. Haluk DUMAN

Bu çalışmanın amacı, işletme birleşmelerinin TFRSler kapsamında değerlendirilerek işletmenin muhasebe kayıtlarında nasıl izlendiğini ortaya koymaktır. Çalışmanın konusuna uygun olarak, örnek uygulamalar yapılmıştır. Örnek uygulamalardan biri birleşememe durumunda işletmenin takip edeceği süreci, diğeri ise birleşme durumunda işletmenin takip edeceği süreci ortaya koymaktadır.

Bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde birleşme, birleşmeyle ilgili temel kavramlar ve işletme büyüme stratejilerine yer verilmiştir. Ayrıca işletme birleşmelerinin türleri ve işletme birleşmelerinin nedenleri açıklanmıştır.

İkinci bölümünde, işletme birleşmeleri, birleşme uygulamalarına yön veren temel düzenlemeler çerçevesinde ele alınmıştır. Bu doğrultuda işletme birleşmeleri, TTK, Sermaye Piyasası Kanunu(SerPK), Rekabetin Korunması Hakkında Kanun(RKHK) ve Vergi Kanunları; Gelir Vergisi Kanunu(GVK), Kurumlar Vergisi Kanunu(KVK), Katma Değer Vergisi Kanunu(KDVK) ve Harçlar Kanunu kapsamında açıklanmıştır. Ayrıca bu bölümde işletme birleşme süreci de açıklanmıştır.

Üçüncü bölümde, TFRS 3 kapsamında işletme birleşmeleri ele alınmıştır. Bu standardın amacı, kapsamı, işletme birleşmelerinin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak olan satın alma yöntemi, edinilen tanımlanabilir varlıkların, üstlenilen tanımlanabilir borçların, azınlık paylarının ve şerefiyenin ölçülmesi ve muhasebeleştirilmesine yer verilerek açıklanmıştır.

Ayrıca bu bölümde işletme birleşmeleri ile ilgili birleşememeye ve birleşmeye ilişkin örnek uygulama yapılmıştır. Birleşememeye ilişkin örnek uygulamada birleşmeye konu olan taraflar edinen bir işletme ile edinilen bir işletmedir. Her bir işletmenin birleşme öncesi bilanço ve gelir tabloları verilmiştir. Daha sonra edinilen işletmedeki yatırımın ve edinilen işletmenin özsermayesindeki edinen işletmenin payı elimine edilmiştir. Ve bu eliminasyon işleminden sonra kalan konsolide bakiyeler konsolide bilanço ve gelir tablosunu oluşturmuştur. Ancak genel kurulda birleşme oy çoğunluğu ile reddedildiği için edinilen işletmenin alacak ve borç bakiyesi veren hesapları ters kayıtla kapatılmayacaktır.

Birleşmeye ilişkin örnekte ise, birleşmeye konu olan taraflar edinen bir işletme ile edinilen üç işletmeden oluşmaktadır. Her bir işletmenin birleşmeden hemen sonra bilanço ve gelir tabloları verilmiştir. Daha sonra edinilen işletmelerdeki yatırımların ve edinilen işletmelerin özsermayesindeki edinen işletmenin payı elimine edilmiş ve konsolide bilanço ve gelir tablosuna ulaşılmıştır. Genel kurulda, birleşme, oy çoğunluğu ile kabul edildiği için edinilen işletmelerin alacak ve borç bakiyesi veren hesapları ters kayıtla kapatılmıştır.

Çalışmanın sonuç bölümünde ise, çalışma konusunun genel olarak değerlendirilmesine yer verilmiştir.

2014, 84 Sayfa

Anahtar Kelimeler

- 1. TFRS 3**
- 2. Türk Ticaret Kanunu**
- 3. Türk Vergi Kanunları**
- 4. Şerefiye**

Bilim Kodu:1147

ABSTRACT

Master of Science Thesis

TFRS 3 BUSINESS COMBINATIONS AND AN APPLICATION

Adalet ACAR

Aksaray University

Institute of Social Sciences

Business Department

Advisor : Assoc. Prof. Dr. Haluk Duman

The aim of this study is to reveal how to be followed of business combination at the financial statements of business by evaluating them within the context of TFRS. Model applications up to study theme have been made. One of the model applications put forth the process that business will follow in case of not combining, and the other put forth the process business will follow in case of combination.

This study consists of three parts. Combination, basic concepts related to combination, and business growth strategies are in the first part. Moreover, types and the reasons of business combinations have been explained.

In the second part, business combinations have been dealt with within the scope of basic regulations directing combination applications. Accordingly, business combinations have been explained within the context of Turkish Commercial Law, Capital Market Law, Law about Competition Protection and Tax Laws, Income Tax Law, Corporate Tax Law, Value-added Tax Law and Fees Law. Moreover, business combination process has also been explained in this part.

Business combinations have been dealt with in the context of TFRS 3 in third part. The aim, context of this standard, purchase method that will be used in recognition of business combination have been explained by including measurement and recognition of identifiable assets acquired, identifiable debts taken on, minority shareholders and goodwill.

In this part, a model application have been made related to combination and not combining of business combinations. The subject of combination in the model application about not combining are a business acquiring supporters and a business acquired. Precombination balance sheet and income statement of each business are presented. And then, share of investment in acquired business and business acquiring in equity of acquired business has been eliminated. And after this elimination remaining consolidated amount made up consolidated balance sheet and income statement. But as combination was refused unanimously at the general meeting, rendering claim and debt amount accounts of acquired business weren't closed with reverse entry. At the example of combination, it consists of three businesses that were acquired by one business acquiring supporters being subject of combination. Right after combination, balance sheet and income statement of each business were given. And then, share of investment in acquired business and business acquiring in equity of acquired business has been eliminated, and consolidated balance sheet and income statement were acquired. At the general meeting, as combination was accepted by a large majority, rendering claim and debt amount accounts of acquired business were closed with reverse entry.

In the last part of the study, a general evaluation of the study is presented.

2014, 84 Page

Key Words

1. TFRS 3
2. Turkish Commercial Law
3. Turkish Tax Law
4. Goodwill

Science Code: 1147

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	i
Özet.....	ii
Abstract	iv
İÇİNDEKİLER	vi
Kısaltmalar	xiii
Tablolar	xiv

BÖLÜM I

İŞLETME, İŞLETME BİRLEŞMELERİ VE BİRLEŞME

İLE İLGİLİ TEMEL BİLGİLER

1.1. İşletmeler Hakkında Genel Bilgiler.....	1
1.2. Ülkemizde İşletme Türleri.....	2
1.3. Genel Olarak Birleşme.....	3
1.4. İşletme Birleşmelerinin Türleri.....	3
1.4.1. Yatay İşletme Birleşmeleri.....	3
1.4.2. Dikey İşletme Birleşmeleri.....	4
1.4.3. Karma Birleşmeler.....	5
1.4.4. Coğrafi Birleşmeler.....	5
1.5. İşletme Birleşmelerinin Nedenleri.....	5
1.5.1. Büyük Ölçekte Faaliyette Bulunmanın Sağlayacağı Faydalar.....	6
1.5.2. Çeşitlendirme.....	7
1.5.3. Büyüme.....	8
1.5.3.1. İçsel Büyüme.....	9
1.5.3.2. Dışsal Büyüme.....	9

1.5.3.2.1.Faaliyetlerin Birleştirilmesi ve Tam Kontrol Olmamakla Birlikte Tröstleşme yönünde İşbirliğine Gitme Şekilleri.....	10
1.5.3.2.1.1. Centilmenlik Anlaşmaları.....	10
1.5.3.2.1.2. Kartel	11
1.5.3.2.1.3. Çıkar Grupları.....	11
1.5.3.2.1.4.Yönetim Grubu Üyelerinin Aynı Kişi Olması Durumu.....	11
1.5.3.2.2.Birimlerin Bağımsızlıklarını Koruyarak Oluşturdukları İşbirliği Şekilleri.....	12
1.5.3.2.2.1. Tröst.....	12
1.5.3.2.2.2. Holding.....	12
1.5.3.2.3.Bağımsız Birimlerin Bağımsızlıkları Ortadan Kaldırılarak Oluşturulan İşbirliği Şekilleri.....	12
1.5.3.2.3.1. İşletme Birleşmeleri.....	13
1.5.3.2.3.2. Satınalmalar.....	14
1.5.4. Finansal Nedenler	14
1.5.5. Vergi Avantajı.....	15
1.5.6. İyi Bir Yönetime Sahip Olma.....	15
1.5.7. Psikolojik Unsurlar.....	16

BÖLÜM II

TÜRK MEVZUATINDA UYGULAMAYA YÖN VEREN

TEMEL DÜZENLEMELERE GÖRE

İŞLETME BİRLEŞMELERİ

2.1. Türk Ticaret Kanunu(TTK)'na Göre İşletme Birleşmeleri.....	17
2.1.1. Eski Türk Ticaret Kanunu'nun Yeni Türk Ticaret Kanunu İle Karşılaştırılması.....	18
2.1.2. İşletme Birleşme Süreci.....	19
2.1.2.1. Birleşme Sözleşmesi ve Birleşme Raporu.....	20
2.1.2.1.1. Birleşme Sözleşmesi.....	20
2.1.2.1.2. Birleşme Raporu.....	21
2.1.2.2. Ortaklık Payları ve Hakları.....	21
2.1.2.2.1. Ortaklık Paylarının ve Haklarının Korunması...22	
2.1.2.3. Ayrılma Akçesi.....	22
2.1.2.4. Sermaye Artırımı, Yeni Kuruluş ve Ara Bilanço.....	23
2.1.2.5. Birleşme Kararı	24
2.1.2.6. Birleşmede Kesinleşme.....	25
2.1.2.7. Birleşme Oranının Hesaplanması.....	25
2.1.2.7.1. İşletme Değerleme Yöntemleri.....	26
2.1.2.7.1.1. Defter Değeri Yöntemi.....	26
2.1.2.7.1.2. Piyasa Çarpanları İle Değerleme Yöntemi.....	26

2.1.2.7.1.3. İskonto Edilmiş Nakit Akışları	
Yöntemi	27
2.1.2.8. Şerefiye.....	29
2.2. Sermaye Piyasası Kanunu'na Göre İşletme Birleşmeleri.....	29
2.3. Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a Göre İşletme Birleşmeleri.....	30
2.4. Vergi Kanunlarında Yer Alan Düzenlemeler Kapsamında İşletme Birleşmeleri.....	32
2.4.1. Gelir Vergisi Kanunu'na Göre İşletme Birleşmeleri.....	32
2.4.2. Kurumlar Vergisi Kanunu'na Göre İşletme Birleşmeleri.....	32
2.4.3. Katma Değer Vergisi Kanunu'na Göre İşletme Birleşmeleri.....	34
2.4.4. Harçlar Kanunu'na Göre İşletme Birleşmeleri.....	34

BÖLÜM III

TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI KAPSAMINDA İŞLETME BİRLEŞMELERİ

3.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları(UFRS).....	35
3.2. TFRS 3 İşletme Birleşmeleri.....	36
3.2.1. Muhasebeleştirme ve Ölçmeye İlişkin İstisnalar	36
3.2.2. Aşamalı Olarak İşletme Birleşmeleri.....	37
3.2.3. Bedel Transferi Olmaksızın Gerçekleştirilen İşletme Birleşmeleri...37	
3.2.4. Ölçme Dönemi.....	38
3.2.5. Nelerin İşletme Birleşmesi İşleminin Bir Parçası Olduğunun Belirlenmesi	38

3.2.6. Satınalmaya İlişkin Maliyetler.....	39
3.2.7. Sonradan Ölçme ve Muhasebeleştirme.....	39
3.2.8. Açıklamalar.....	39
3.2.9. Ters Birleşmeler.....	40
3.2.9.1. Transfer Edilen Bedelin Ölçülmesi.....	40
3.3. İşletme Birleşmelerinin Muhasebeleştirilmesi.....	41
3.3.1. Standardın Amacı.....	41
3.3.2. Standardın Kapsamı.....	41
3.3.3. Satınalma Yöntemi.....	42
3.3.4. Gerçeğe Uygun Değer.....	42
3.3.5. Edinilen Tanımlanabilir Varlıkların, Üstlenilen Tanımlanabilir Borçların ve Kontrol Gücü Olmayan Payların (Azınlık Paylarının) Ölçülmesi ve Muhasebeleştirilmesi.....	43
3.3.6. Şerefiyeden veya Satınalmadan Kaynaklanan Karın Ölçülmesi ve Muhasebeleştirilmesi.....	44
3.4. TMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar.....	46
3.5. TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar.....	47
3.5.1. Standardın Amacı.....	47
3.6. İşletme Birleşme Uygulamaları.....	48
3.6.1. Çalışmanın Amacı.....	48
3.6.2. Çalışmanın Kapsamı.....	48
3.6.3. Çalışmanın Yöntemi.....	48
3.6.4. Birleşmeye İlişkin Bir Uygulama 1 (Birleşememe).....	49

3.6.4.1. Birleşmeye Konu Olan Taraflar.....	49
3.6.4.1.1. BETA A.Ş.	49
3.6.4.1.2. SETA A.Ş.	50
3.6.4.2. Devralma Yoluyla Birleşme Sürecine İlişkin Bilgiler	50
3.6.4.3. Birleştirme ve Değişirme Oranları.....	51
3.6.4.3.1. Birleşme Oranı(B.O).....	51
3.6.4.3.2. Değişirme Oranı (Katsayısı).....	52
3.6.4.4. Birleşmenin TFRSlere Göre Muhasebeleştirilmesi.....	52
3.6.4.4.1. Azınlık Paylarının Hesaplanması	52
3.6.4.4.2. Şerefiyenin Hesaplanması	52
3.6.4.4.3. Bağlı Ortaklıktaki Yatırımın ve Bağlı Ortaklığın Özsermayesindeki Ana Ortaklığın Payının Elimine Edilmesi.....	53
3.6.5. Birleşmeye İlişkin Uygulama 2 (Birleşme).....	62
3.6.5.1. Birleşmeye Konu Olan Taraflar	62
3.6.5.1.1. A A.Ş.	62
3.6.5.1.2. X A.Ş., Y A.Ş. ve Z A.Ş.	62
3.6.5.2. Birleşme ve Değişirme Oranları.....	63
3.6.5.3.TFRSlere Göre Muhasebeleştirilmesi.....	63
3.6.5.3.1. Azınlık Paylarının, Şerefiyenin ve Bağlı Ortaklıktaki Yatırımın ve Bağlı Ortaklığın Özsermayesindeki Ana Ortaklığın Payının Elimine Edilmesi	64

SONUÇ.....	75
KAYNAKÇA.....	78
EKLER.....	85

KISALTMALAR

B.O	: Birleşme Oranı
GVK	: Gelir Vergisi Kanunu
KVK	: Kurumlar Vergisi Kanunu
İİBF	: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
IFRS	: International Financial Reporting Standards
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
m.	: Madde
p.	: Paragraf
RKHK	: Rekabetin Korunması Hakkında Kanun
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
SerPK	: Sermaye Piyasası Kanunu
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TFRS	: Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
VUK	: Vergi Usul Kanunu

TABLolar

Tablo 3.1. BETA ve SETA' nın Birleşme Sonrası 30/10/2012 Tarihli Bilançosu.

Tablo 3.2. Konsolide Çalışma Kağıdı (Birleşme Anında).

Tablo 3.3. BETA'nın 30 Ekim 2012 Tarihli Birleşme Bilançosu.

Tablo 3.4. BETA ve SETA'nın Birleşme Sonrası 30/10/2011 Gelir Tabloları.

Tablo 3.5. BETA'nın Birleşme Sonrası Konsolide Gelir Tablosu.

Tablo 3.6. A A.Ş. ve Y A.Ş. ve Z A.Ş.'nin 30 Eylül 2011 Tarihli Bilançoları (Birleşmeden Sonra).

Tablo 3.7. A A.Ş., X A.Ş., Y A.Ş. ve Z A.Ş.'e Ait Konsolide Çalışma Kağıdı (Birleşme Anında).

Tablo 3.8. A A.Ş.'nin Birleşme Sonrası 30 Eylül 2011 Tarihli Bilançosu.

Tablo 3.9. A A.Ş., X A.Ş., Y A.Ş. ve Z A.Ş.'nin 1 Ocak – 30 Eylül 2011 Tarihli Gelir Tabloları (Birleşmeden Sonra).

Tablo 3.10. A A.Ş.'nin Konsolide Gelir Tablosu (Birleşmeden Sonra).

BÖLÜM I

İŞLETME BİRLEŞMELERİ VE BİRLEŞME

İLE İLGİLİ TEMEL BİLGİLER

1.1. İşletmeler Hakkında Genel Bilgiler

Çağdaş işletmecilik anlayışı ekonomik faaliyetlerde işbirliğinin sağlanması yönünde bir gelişme gerektirmektedir. Bir işletmenin faaliyetleri için gerekli sermayenin bir kişi tarafından sağlanması halinde, tek kişi işletmelerden söz edilir. Eğer sermayenin birden fazla kişi tarafından sağlanması söz konusu olursa şirket kavramı ortaya çıkmış olacaktır(Soydan ve Ilır, 2003: 15). Bu doğrultuda şirket kavramını şu şekilde tanımlanabilir, insanların ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile kurulan, kişilerin malzeme, araç, gereç, hammadde, para, mal gibi faktörleri bir araya getirerek mal veya hizmet üretmek veya satmak doğrultusunda kurdukları iktisadi birimlerdir(Kırlioğlu vd., 2004:1). Mevcut ihtiyaçlar için değil yeni mal ve hizmetler ile ihtiyaç ortaya çıkabilir. Günümüz rekabet ortamında en önemli sermaye faktörü “bilgi” olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bir şirketin şu özelliklere sahip olması gerekir(Kışalı, 2005:1):

- Şirket kuran kişilerin sayısı birden çok olmalıdır,
- Ortak bir amaç olmalıdır,
- Bu ortak amaca ulaşmak için ortaklar aralarında bir sözleşme yapmalıdır,
- Bu amaca ulaşmak için sermaye olarak; para, mal, veya emek konmalıdır.

Ancak yeni TTK ile tek kişi ile şirket kurulmasının önü açılmıştır. Yani, yeni TTK’ ya göre şirket; birden ziyade ortağı olan bir kişi birliği değil, üretim yapan, mal ve hizmet arzeden işletmesel bir örgütlenmedir. Şirket, bir işletme konusunun elde edilmesi için işlemekte olan birimin adıdır. Yeni kanuna göre, şirketin tek pay sahibi veya ortağı olabilir. Şirketi tanımlayan unsur, bir işletme konusunun elde edilmesi için yönetsel örgütlenme, etkin denetim, rekabet edebilir bir güce sahip bulunma, ulusal ve uluslararası piyasaların bir parçası olmaktadır. Ortak sayısı marjinalde kalan, belirleyici olmayan bir noktadır.

Ortak sayısı borsa şirketi veya halka açık şirket olarak tanımlamada etkilidir, ancak şirket modern anlayışta tanımlamakta yetersiz kalmaktadır(<http://www.ttkd.org.tr>).

1.2. Ülkemizde İşletme Türleri

İşletmelerin büyümesi, ölçek ekonomilerinden yararlanma, para ve sermaye piyasalarından borçlanma ve özkaynak niteliğinde fon sağlama konusu şirketlerin hukuki yapıları ile doğrudan ilişkilidir. Örneğin, sermaye piyasasından fon sağlama hakkı sadece anonim şirketlere verilmiştir. Bunların yanı sıra, şirketler, alternatif finansman kaynaklarına ulaşabilme, farklı pazarlara ve müşterilere ulaşabilme, yeni teknolojiler elde edebilme, mevcut ve potansiyel rakiplerle rekabet edebilme, karlılığı artırma vb. amaçlarla birleşme yöntemini bir alternatif olarak benimsemektedirler.

Ayrıca, adi şirketlerin ve şahıs şirketlerinin ortaklarının sorumlulukları üçüncü şahıslara karşı sınırsız ve müteselsilken sermaye şirketlerinin ortaklıklarının sorumlulukları koydukları sermaye payları ile sınırlandırılmıştır.

Şirketlerin sınıflandırılması çeşitli açılardan yapılmaktadır. Bunlardan en yaygın olarak yapılan Borçlar Kanunu ile Türk Ticaret Kanunlarına göre olanıdır(Kışalı, 2005:1-2):

A. Borçlar Kanunu Hükümlerine göre;

Adi Şirket

B. Ticaret Kanunu hükümlerine göre;

Ticaret Şirketleri

a) Şahıs Şirketleri

Kollektif Şirket

Komandit Şirket

b) Sermaye Şirketleri

Anonim Şirket

Limited Şirket

Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket

1.3. Genel Olarak Birleşme

Sözlük anlamı ile birleşme ise, ayrı iken tek bir bütün durumuna gelmek anlamını ifade etmektedir. Dar anlamı ile işletme birleşmeleri iki veya daha fazla ayrı işletmenin tek bir bütün durumuna gelmesidir(Akay, 1997:12).

Başka bir ifade ile birleşme, iki veya daha fazla işletmenin birleşmesinden tek bir işletmeyle sonuçlanan bir işlem olarak kabul edilir. Oluşan tek işletme genellikle kalan işletmelerin yok olması pahasına varlığını sürdüren, önceki işletmelerden biridir. Varlığını sürdüren işletme, birleşmeyi kapsayan tüm işletmeleri içerdiğinden, bu işletme edinen işletme olarak telakki edilebilir(Riberio, 2009;116).

1.4. İşletme Birleşmelerinin Türleri

Birleşmeler, taraf işletmelerin bulunduğu pazar seviyesi ve işlemin rekabet üzerindeki etkisi dikkate alınarak yatay, dikey, karma ve coğrafi olarak dört sınıfta incelenebilir(Özdemir ve Keten, 2010:109).

1.4.1. Yatay İşletme Birleşmeleri

Yatay birleşmeler aynı faaliyet alanında çalışan başka bir ifade ile aynı sektörde faaliyet gösteren ve üretim süreçlerinin benzerlik gösterdiği şirketler arasındaki birleşmeleri ifade etmektedir(Sarıca, 2012:102). Yatay birleşmeler rekabet üzerindeki olumsuz etkilerinden dolayı hükümetler tarafından sıkı kontrol edilmektedir(Aydemir, 1998:46).

Yatay birleşmelerin, birleşen şirketler yönünden sağlayabileceği faydalar şu şekilde özetlenebilir(Çelik, 1999:20):

- Üretim araçlarında uzmanlaşma; böylece bir araç ya da makinanın tüm zamanı ve gücü belirli bir ürüne ayrılabilir.

Bu şekilde belli bir ürünün daha büyük bir ölçekte üretilmesinden kaynaklanan maliyet tasarrufları elde edilebilir.

- Şirketlerin pazarlama fonksiyonunda ek tasarruflar sağlanması; bu şekilde ürünler en yakın üretim birimlerinden teslim edilebilir. Böylece taşıma maliyetlerinden tasarruf sağlanabilir.
- Üretim ve pazarlama faaliyetinde etkinlik sağlanması; bir şirketteki ileri üretim teknolojisinin veya pazarlama faaliyetlerindeki verimliliğin diğer şirkete transferi kolaylıkla sağlanabilir.
- Rekabetin azaltılması; yatay birleşmelerde, birleşmeden önce şirketler aynı faaliyet alanında faaliyet gösterdikleri için birbirleriyle rakip şirketlerdir. Bu şirketler birleşerek pazarda rekabeti azaltmış olacaklardır. Rekabetin azaltılması veya ortadan kaldırılması durumunda ise şirketlerin ek kazanç sağlayacakları açıktır.

1.4.2. Dikey İşletme Birleşmeleri

Herhangi bir malın veya hizmetin üretiminden satışına kadar birbirini izleyen aşamaların, bir işletme bünyesinde toplanmasıdır(Ceylan ve Korkmaz, 2010:369).

Başka bir ifade ile mal veya hizmetin hammaddesinden, tüketiciye kadar uzanan zincirin içerisinde ya geri hammaddeye doğru bir uzantı, şeklinde ya da pazarlamaya doğru bir uzantı şeklinde ortaya çıkar. Burada amaç hammaddeyi kontrol etme, ya da üretilen mal ya da hizmetin dağıtım ve pazarlamasını üstlenmektir(Akay,1997;20). Geriye doğru birleşmede sağlanan faydalar, iki kategori de incelenebilir(Çelik, 1999:21):

- Girdilerin istenen zamanda, istenen kalitede ve istenen miktarda elde edilmesinin kontrol edilebilirliği,
- İşletmenin birleşmeden önce pazardan daha yüksek maliyetlerle sağladığı girdilerin, kendi bünyesinde daha ucuza üretiminin sağlanabilirliği. Böylece hem işletmeler açısından hem de tüketiciler açısından bir takım ek tasarruflar sağlanmış olacaktır.

1.4.3. Karma Birleşmeler

Karma birleşmeler, birleşen işletmeler farklı sektör ve endüstrilerde faaliyet göstermeye devam ettikleri yerde oluşur. Karma birleşmeler farklı alanlarda faaliyet göstererek iş riski yaymada başarılı bir yaklaşım olabilir. Ancak bu işletmelerin üst düzey yöneticileri, birbiriyle ilişkisiz olan şirketler elde edildiğinden yeni ürün, hizmet ve pazara odaklanmamış olma riskiyle karşılaşır. Sonuç olarak, risk azalmak yerine daha da artmış olur(<http://www.ebsglobal.net>).

Karma birleşmeler üç alt gruba ayrılır. Ürün genişleme(Product extention): bu tür birleşmelerde birleşen işletmelerin üretim veya dağıtım sistemleri fonksiyonel olarak benzer olmakta, ürünler arasında ise doğrudan rekabet bulunmamaktadır. Örneğin; çamaşır beyazlatıcısı mamulleri üretenler ile sabun üreticilerinin birleşmesi gibi.

Pazar genişleme (Market extention): bu türde birleşen işletmeler aynı tür ürünü üretirler, fakat farklı coğrafi piyasalarda faaliyet gösterirler ya da ürünlerini farklı piyasalara sunarlar. Örneğin Eskişehir’de süt işleyen bir işletmenin, İstanbul’da aynı faaliyette bulunan bir işletmeyle birleşmesi gibi.

Saf karma işletmeler(Pure conglomera): Bu tür işletmeler arasında herhangi bir ilişki bulunmamaktadır. Dondurma üreticisi bir işletmenin, gemi yapımıyla uğraşan bir işletmeyle birleşmesi bu tür birleşmeye örnek olarak verilebilir(Aydın, 1990:12).

1.4.4. Coğrafi Birleşmeler

Coğrafi birleşmeler işletmelerin buldukları coğrafi sınırların ötesinde, gerek ileriye doğru, gerekse yatay ve doğrudan ilgili olmayan işletmelerle birleşerek uluslararası ve uluslar ötesi faaliyetler gösterebilmeleri işlemidir(Şengel vd., 2013:199).

1.5. İşletme Birleşmelerinin Nedenleri

Dünyada kurumsal birleşme ve devralmaların sayısı, hem işlem sayısı hem de toplam değer olarak son 20 yıl içinde belirgin bir şekilde artış gösterdi. Birleşme ve devralmaların pek çok nedeni vardır.

Bu nedenler arasında maliyetleri azaltma, yeni teknolojilere sahip olma, yeni pazara girme veya var olan iş fonksiyonları ile sinerji oluşturmaktır. Şirketler gururla işlerini, yeni bir seviyeye taşıyacak birleşme ve devralmaları duyururlar. Ancak, böyle aktivitelerin büyük çoğunluğu alıcı için değer oluşturmada başarısız olur (Allenström ve Njurell, 2010:4).

Ayrıca, birleşme ve satınalmalar disiplin çizgisinde geliştiğinden, finans alimleri öncelikle satınalmaların pay sahipleri için zenginliğini azaltan bir işlem mi yoksa zenginliğini arttıran bir işlem mi olduğuna dair bir çok araştırma yapmışlardır. Ve bu konuyla ilgili kanıtların büyük çoğunluğu devralma, devralınan şirketin pay sahipleri için kısa dönemde pozitif etki oluşturuyorken, devralan şirketteki yatırımcılar için uzun dönem faydası sorgulanmaktadır. Bu doğrultuda, kapsamlı bir literatür incelemesinde, bir satınalmayı takip eden yıllarda edinen işletmenin payına düşen anormal getiri negatiftir veya, en iyisi, istatistiksel olarak sıfırdan farklı değildir(Cartwright, 2006:3).

1.5.1. Büyük Ölçekte Faaliyette Bulunmanın Sağlayacağı Faydalar

Ölçek ekonomilerinden faydalanma isteğinin nedeni maliyeti minimize etmektir. Geniş ölçekli işlemler (ve her bir ünite maliyetini azaltmak ve kaynakların etkili kullanımı için arzu) birleşme dalgası oluşumunu körükleyerek; ve özellikle bir endüstride bir çok şirket bu stratejiyi takip ettiği zaman birleşme için bir itici güç olabilir(Karagiannidis, 2010:21).

İşletmeler ölçek ekonomilerine göre faaliyette bulunarak bir kısım faaliyetlerin maliyetini düşürebilir. Bu faydaları gerçekleştirmenin bir yolu da birleşmelerdir.

Genellikle ölçek ekonomileri, üretim faaliyetlerinde söz konusu edilmekle birlikte, pazarlama, dağıtım, finans ve hatta yönetimde bile aynı derecede söz konusudur. Üretimde ölçek ekonomileri, birleşen işletmelerin daha büyük kapasiteli fakat daha az sayıda makine, araç gereçleri kullanarak daha çok çıktı elde ederek gerçekleştirilebilir.

Buna rağmen, uygulamada çoğu durumda birleşen işletmelerin birleşme öncesi araç ve gereçlerini birleşme sonrası da korudukları görülmüştür(Aydın, 1990;15).

Büyük ölçekte faaliyette bulunmanın sağlayacağı faydalar, en çok yatay birleşmelerde görülmektedir. Yatay birleşme ile şirketler pazar paylarının artırılması ve rekabetin azaltılmasının yanı sıra, satın aldığı şirketin araç, gereç ve makinalarını piyasadan daha ucuza elde edebilecektir. Ayrıca hazır kapasitelerin satın alınması, bu kapasitelerin kurulmasından daha kısa sürede olacaktır(Akay, 1997;15-16). Ayrıca yatay birleşmeler sonucunda piyasa gücü ve etkinlik artmakta, birleşen şirketlerin fiyat üzerindeki kontrolü oluşmaktadır(Sarıca, 2012:102).

Birleşmeler yoluyla ölçek ekonomilerinden faydalanma beklentisi esas itibari ile yatay birleşmeler için söz konusu olmakla birlikte, üretim süreçlerinin benzer olması, uzmanlaşmış işgücü ya da ölçek ekonomilerine yol açabilen diğer unsurların varlığı durumunda, dikey birleşmeler ve hatta aykırı birleşmeler içinde ölçek ekonomisi geçerli olabilmektedir(Öztunalı, 2008;24)

1.5.2. Çeşitlendirme

Çeşitlendirme, bir şirketin faaliyette bulunduğu endüstrilerin sayısını arttırması anlamına gelir(Aydın, 1990;16). Şirketlerin çeşitlendirme yoluyla büyümelerinin birçok nedeni vardır. Bu nedenler ekonomik olabileceği gibi, hukuksal da olabilir. Örneğin, bazen monopollerden kamu çıkarlarını korumayı hedefleyen yasal düzenlemelerden dolayı aynı endüstri içinde gerçekleştirilmek istenen monopole yol açarak işletme birleşmelere izin verilmez. Bu durumda büyümek isteyen şirketler zorunlu olarak başka endüstrilerde faaliyet gösteren işletmelerle birleşme yolunu seçmeleri gerekir(Çelik, 1999:40).

Bir diğer neden ise, riski azaltmaktır: Çeşitlendirme ile birlikte şirket farklı iş kollarına yatırım yaparak risklerini azaltabilir.

Çeşitlendirme, gelir ve/veya gider akımlarında istikrarsızlık bulunan şirketlerin bu nakit akımlarına farklı dönemlerde sahip olan şirketlerle birleşmesi ile gerçekleştirilebilir(Köse, 2010:6).

Ancak bu olumlu etkilerin her zaman gerçekleşmesi mümkün değildir. Şirket kaynaklarının daha etkin kullanılmasına olanak sağlayan bir çeşitlendirme kararı, hissedarlar açısından bir değer oluşturmadığı takdirde bir anlam ifade etmeyecektir.

Çeşitlendirmenin hissedar değeri yaratma kapasitesini belirlemede, bir takım kriterler vardır. Çeşitlendirme yapılacak endüstri uzun dönemde kazanç oluşturabiliyorsa, çeşitlendirmeyle elde edilebilecek kazançlar çeşitlendirme esnasında oluşabilecek giriş maliyetlerini aşıyorsa, yeni faaliyet alanı işletmenin daha iyi performans göstermesine olanak sağlıyorsa bu durumda çeşitlendirme uygulaması hissedar değerini arttırabilir(Yüce, 2012:7).

1.5.3. Büyüme

Günümüzde şirketlerin ortak amacı, şirketin cari piyasa değerini maksimum yapma yada hissedarların varlığını maksimum yapma şeklinde ifade edilerek, nihai amaç olarak benimsenmektedir(Aydın vd., 2007:8). Ortakların refahının ölçüsü, hisse senedinin değeri ile belirlenir.

Halka açık şirketler için hisse senetlerinin değerinin ölçüsü ise, piyasadaki alım ve satım fiyatlarıdır. Hisse senetlerinin piyasa fiyatı, işletme yönetimine, işletme yönetiminin yatırım kararlarına, işletmenin kar payı dağıtım politikasına, talebe ve benzeri faktörlere göre belirlenir. Ancak, işletmenin hisse senetleri borsada işlem görmüyorsa hisse senetleri değeri tahmini olarak hesaplanır(Ceylan ve Korkmaz, 2010:14).

Birleşme için en motive edici faktörlerden biri büyümedir. Bir şirketin büyüebilmesinin iki yolu vardır. Birincisi içsel büyüme aracılığıyla. Eğer işletme kısa dönemde rakipleri üzerinde avantaj sahibi olma yollarını arıyorsa, bu yöntem yavaş ve etkisiz olabilir. Hızlı olan alternatif ise dışsal büyüme aracılığıyla olanıdır. Yani işletmenin rekabetçi amaçlara ulaşmak için gerekli kaynakları satınması ve birleşmesidir.

Devralmak isteyen işletme, birleşme aracılığıyla kaynakları elde etmek için prim ödeyecek olmasına rağmen, bu toplam maliyet içsel büyümedekinden daha azdır(<http://media.johnwiley.com.au>)

1.5.3.1. İçsel Büyüme

Şirketlerin normal çalışma süreçleri içinde oluşturdukları katma değeri ya da dışarıdan sağladıkları fonları yeni projelere yatırarak gerçekleştirdikleri büyüme türüne içsel büyüme denir. İçsel büyüme şirketlerin satışlarını arttırarak, yeni üretim alanlarına girerek veya benzer yollarla olabilmektedir. Bu tür büyümede esas olan şirketlerin kendi olanaklarını kullanarak büyümesidir(Çelik, 1999:11). İçsel büyüme stratejileri hemen gelir artışı sağlamaz. Ancak içsel büyüme yatırımın gelecekteki getirileri için vaatte bulunur. Ayrıca içsel büyüme stratejileri işin boyutunun arttırılmasını gerektirmez (<http://www.ehow.com>).

1.5.3.2. Dışsal Büyüme

Şirketler yalnızca kendi oluşturdukları olanaklarla büyüme yerine, diğer şirketleri kısmen ya da tamamen satın alarak veya diğer şirketler ile çeşitli şekillerle işbirliğine giderek de büyüyebilirler. Bu tür büyümeye dışsal büyüme denir(Aydın, 1990:7).

Dış büyümenin iç büyümeye göre bir takım üstünlükleri vardır. Ve şu şekilde sıralayabiliriz(İskenderoğlu, 2008:8):

- Dışsal büyüme içsel büyümeye oranla daha hızlı gerçekleştirilir. Yeni üretim teknolojileri gerçekleştirilmesi, üretimin arttırılması içsel büyümeyle kısa sürede gerçekleşmez. Oysaki dışsal büyümeyle üretim kapasitesini genişletmek mümkün olabilmektedir.
- Dışsal büyümenin maliyeti içsel büyümeye göre daha düşüktür. Kurulmuş ve faaliyette bulunan bir şirketi satın almak yoluyla katlanılan maliyet söz konusu firmayı yeni baştan kurarak katlanılacak maliyetten daha düşük olacaktır.

- Dışsal büyümede bazı finansal kolaylıklardan yararlanmak mümkündür. Bir işletme satın alınırken ödeme alıcı firma tarafından verilecek hisse senetleri şeklinde yapılması nakit ihtiyacının doğmasına neden olmaz.
- Dışsal büyümede işletmenin karşılaştığı risk daha azdır. Çünkü kurulu bir düzene sahip işletmeyi satın almak veya onunla birleşmek bütün bunları içsel büyümeyle sağlamaktan daha az risklidir.
- Dışsal büyüme ile işletmeler arası rekabeti azaltmak kolaydır. Bir işletmenin içsel büyüme ile piyasa payının artması rekabetçi diğer şirketler arasından sıyrılarak, hem riskli, hem zor hem de zaman gerektiren bir husustur.

Dış büyüme pek çok şekilde gerçekleştirilebilir. Ancak bunları üç ana grupta incelemek mümkündür(Aydın vd., 2007:466):

- Faaliyetlerin birleştirilmesi ve tam kontrol olmamakla birlikte tröstleşme yönünde işbirliğine gitme şekilleri,
- Bağımsız birimlerin bağımsızlıklarını koruyarak oluşturdukları iş birliği şekilleri,
- Bağımsız birimlerin bağımsızlıklarını ortadan kaldırılarak oluşturulan işbirliği şekilleridir.

1.5.3.2.1. Faaliyetlerin Birleştirilmesi ve Tam Kontrol Olmamakla Birlikte Tröstleşme Yönünde İşbirliğine Gitme Şekilleri

Bu gruba centilmenlik anlaşmaları, kartel, çıkar grupları ve yönetim grubu üyelerinin aynı kişiler olması durumları örnek olarak verilebilir.

1.5.3.2.1.1. Centilmenlik Anlaşmaları

Birden fazla işletmenin aralarında işbirliği yapmak, rekabeti sınırlandırmak, piyasalar karşısında pozisyonlarını güçlendirmek amacıyla yaptıkları protokollerdir. Bu protokoller yazılı olarak yapılmazlar(Yücebaş, 2005:19). Ayrıca hukuksal anlamda zorlayıcılık da söz konusu değildir(Aydın vd., 2007:467).

1.5.3.2.1.2. Kartel

Aynı işkolunda çalışan çeşitli işletmelerin, çoğunlukla aralarındaki rekabeti kaldırmak amacıyla oluşturdukları birliğe kartel denir. Kartele giren şirketler ortak bir üretim ve fiyat politikasını benimsemek zorundadırlar(Usta, 2005:164). Kartele katılan şirketler hukuki ve ekonomik bağımsızlıklarını kaybetmezler, ayrıca karteller geçici anlaşmalardır. Bu iki özellik karteli tröstlerden ayırır. Karteller piyasada az sayıda şirket arasında, sınırlı da olsa mevcut rekabeti kaldırıp monopol (tekel) kurulması ve aşırı yüksek fiyatlarla tüketicinin sömürülmesi amacına yöneliktir(Şimşek, 2010:94). İşletmelerin patentleri birbirine devretmeleri, lisans anlaşmaları, ihracat ve üretim kotaları, dolaysız sermaye yatırımları kartelleşmenin belli başlı yolları arasındadır. Kartele girdiği halde kartel anlaşmasının kurallarına uymayan üyeler için cezai önlemler uygulanır. Günümüzde pek çok ülkede kartelleşmeye karşı yasal düzenlemeler mevcuttur. Bu yüzden kartel anlaşmaları çoğu kez gizli yapılır. Tipik kartel türleri fiyat, satış, kontenjan bölge ve uluslararası karteller olarak sıralanabilir(Şimşek ve Çelik, 2009:58).

1.5.3.2.1.3. Çıkar Grupları

Çıkar gruplarında çeşitli işletmelerin pay senetleri belirli bir grubun elinde toplanmaktadır. Genellikle bu grubu aile üyeleri ya da birbirine çok yakın kişiler oluşturur. Söz konusu grup ayrı ayrı şirketleri tek bir amaç doğrultusunda yönetebilir(Aydın, 1990:8)

1.5.3.2.1.4. Yönetim Grubu Üyelerinin Aynı Kişi Olması Durumu

İki veya daha fazla şirketin yönetim kurullarını aynı kişilerin oluşturması durumunda, genellikle ayrı ayrı şirketlerde, birleştirilmiş bir politika söz konusudur. Bu yol tröstleşme açısından önemli olduğu için, çeşitli yasalarla önlenmeye çalışılmaktadır(Aydın vd., 2007:467).

1.5.3.2.2. Birimlerin Bağımsızlıklarını Koruyarak Oluşturdukları İş Birliği Şekilleri

Bu gruba tröst ve holdingleri örnek olarak verilebilir.

1.5.3.2.2.1. Tröst

Tröst şeklinde birleşerek bir araya gelen işletmelerin hukuki ve ekonomik bağımsızlıkları tamamen yok olmaktadır. Tröstün esas amacı iki veya daha fazla şirketin yönetimini belli bir grubun altında toplamaktır. Tröste dahil olmuş grubun pay senetleri tröstün pay senetleri ile değiştirilir ve neticede tröst kendisine katılan şirketlerin yönetimini ele geçirmiş olur. Bu tür birleşmeler tekelleşmeye yol açtığı için, ülkemizde yasalarla engellenmiştir(Ertürk, 2009: 45).

1.5.3.2.2.2. Holding

Holdinglerde bir ana işletme ve bu işletmenin denetiminde aynı veya farklı alanlarda faaliyet gösteren işletmelerin bulunduğu işletme topluluğunun oluşturduğu şirketlerdir. Genellikle işletmelerin yönetiminin kontrol altına alınması amacıyla yapılan büyüme şeklidir. Ana işletme denetim altına almak istediği işletmenin sermayesinin büyük bir kısmını ya da yarısından fazlasını alarak, oy çokluğu yoluyla denetimi altına alır. Holding denetimine giren işletmelerin tüzel kişilikleri sona ermez. Oy çokluğu holdingde olduğu için işletme yönetiminde alınan kararlarda holdingin söz sahibi olması yönetim bağımsızlığını engeller(Ekşi ve Akçi, 2010:46).

1.5.3.2.3. Bağımsız Birimlerin Bağımsızlıklarını Ortadan Kaldırılarak Oluşturulan İşbirliği Şekilleri

Bu gruba ise birleşmeler ve satınalmalar örnek olarak verilebilir. Birleşme ve satınalmalar, işletmeler tarafından genişleme stratejisi olarak kullanılmaktadır. 1990'ların teknolojik başarıları ve küreselleşmenin artan etkisi ile birleşme ve satınalmaları ve özellikle sınır ötesi birleşmeleri daha popüler hale getirmiştir.

Ancak bu zamana kadar, yapılan araştırmaların çoğu ile, sınır ötesi birleşme ve satınalmaların, satınalan işletmenin umut ettiği kadar başarılı olamayabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sınır ötesi birleşme ve satınalmaların yarısından daha fazlasının hisse senetlerinin değerini yok ettiğini ortaya çıkarmıştır(Faktorovich, 2008: 29).

1.5.3.2.3 1. İşletme Birleşmeleri

Birleşme, bir işletmede iki veya daha fazla işletmenin birleşimi olarak tanımlanabilir(<http://www.ebsglobal.net>).

Geniş bir ifade ile, ticaret işletmelerinde bir yapı değişikliği türü olan birleşme, birden fazla işletmenin, akdolunan birleşme sözleşmesine istinaden, birleşmeye katılan bir işletme bünyesinde veya yeni kurulan bir işletme bünyesinde bir araya gelmelerini, yeni kurulan veya bünyesinde birleşilen birleşme dışında kalan işletme ya da işletmelerin tasfiyesiz olarak sona ermesini sağlayan hukuki bir müessesedir(Göktürk, 2013:635).

Birleşmeler devralma yolu ile, ya da yeni bir işletmenin kurulması ile gerçekleşebilir. Devir almada, devir alınan işletme veya işletmelerin varlık ve kaynakları(aktif ve pasifi) alan işletmeye devredilmekte, alan işletmenin varlığı devam ederken devir olunan işletme veya işletmelerin tüzel kişilikleri sona ermektedir. Hukuki açıdan birleşen işletmeler, alan işletme bünyesinde bütünleşmekte tek bir işletme veya teşebbüs haline gelmektedir. Bu tür birleşme füzyon terimi ile de ifade edilebilmektedir(Akgüç, 2002:891).

Yeni bir işletmenin kurulması(konsolidasyon), birleşen işletmelerin her ikisinde tüzel kişiliklerinin ortadan kalktığı birleşme türüne denir(Alağöz, 2006:3). Birleşen işletmelerin varlıklarının ve borçlarının tamamı yeni kurulan işletmeye devredilmektedir.

Yine birleşen işletmelerin ortaklarının hakları korunarak, ortağı oldukları işletmenin hisselerine karşılık, yeni kurulan işletmenin hisselerinden vermek veya başka bir menkul kıymet yahut nakit para ödemekte mümkün olmaktadır(Aydın, 2007:468).

1.5.3.2.3.2. Satınalmalar

Satınalma türleri birleşme türleri ile aynıdır. Eğer iki işletme aynı sektörde birbirleriyle rekabet ediyorsa ve biri diğerini satınalmaya karar veriyse, bu satınalma yatay olacaktır. Dikey satınalma, edinen işletme ve edinilen işletme üretim sürecinde farklı basamaklardadır. Bir havayolu işletmesinin bir seyahat acentesini satınması dikey satınalmaya örnek olarak verilebilir.

Karma satınalma ise, iki ilgisiz işletmenin birleşmesidir. Bir bilgisayar işletmesinin gıda sektöründe olan bir işletmeyi satınması karma satınalma olarak düşünülebilecektir(Foltz vd., 2002:136).

Farklı bir sınıflandırmaya göre satınalmalar, dostça veya düşmanca olabilir. Dostça satınalma durumunda hedef işletme satın alınmaya isteklidir. Hedef işletme, edinmek isteyen işletmenin sunduğu kaynakları kullanma ve yeni faaliyet alanları geliştirme fırsatı olarak bakabilir. Bu durum gelişmek isteyen küçük bir işletmenin olması durumunda olur. Küçük işletme, ona gerekli olan kaynakları sağlamaya istekli olan daha büyük bir partner arayabilir. Alternatif olarak satınalma düşmanca olabilir. Düşmanca satınalmalardan bazen düşmanca devralmalar olarak da bahsedilebilir(Roberts vd., 2012:3).

1.5.4. Finansal Nedenler

Özellikle küçük ve orta büyüklükteki işletme sahipleri iç kaynaklarla işletmelerini büyütme sorunu ile karşı karşıya kalır. Böyle bir durumda, büyük bir işletmenin birleşme önerisini kabul etmekte ve işletmenin bedelini, nakden değil, satın alınan işletmenin hisse senetleriyle almaktadırlar.

Diğer taraftan, satın alınan işletme açısından da nakit çıkışı olmadığından, ek fon gereksinimi söz konusu olmamaktadır. Bu şekilde birleşme, yeni bir yatırıma göre nakit gereksinimini büyük ölçüde azaltmaktadır(Ceylan ve Korkmaz, 2010;373).

Birleşmelerin çoğu zaman sermaye maliyetini düşürdüğü yönde görüşler vardır. Örneğin; bir işletmenin kullanılmayan borç kapasitesi var ve birleşme sonunda bu kapasiteden faydalanıyorsa, doğal olarak, sermayenin maliyetinde bir düşüş olacaktır. Genellikle büyük işletmelerin küçük işletmelerle birleşmelerinin en önemli nedeni, öz sermayelerinin verimliliğini arttırmada kaldıraç faktöründen faydalanmaktır. Bir çok küçük işletme sahipleri, borç kullanmayı istemezler.

Bu nedenle de borç oranları düşüktür. Borçtan daha fazla faydalanarak öz sermayelerinin verimliliğini arttırmayı düşünen büyük işletmeler, bu tür işletmelerle birleşerek borçlanma kapasitesini arttırabilirler. Özellikle sermaye elde etme olanağı kısıtlı olan işletmeler için borç oranı düşük işletmeler çekici olur(Aydın, 1990;19-20).

1.5.5. Vergi Avantajı

Bir çok birleşme kararında, vergi avantajlarından faydalanma isteği önemli bir etkidir(Nazalı, 2013:44). Ancak vergi unsurunun birleşmelere olan olumlu etkisinin yanında, sosyal fayda açısından olumsuz etkilerinin olacağı kesindir. Birleşme sonucu ortaya çıkan birleşme karının vergilendirilmemesi sosyal fayda açısından istenmeyen bir durumdur. Çünkü bu yolla şirketler birleşme yoluyla bir kazanç elde ettikleri halde, birleşmelerin teşvik edilmesi adına bunun vergilendirilmemesi sosyal çıkarlar bakımından sakıncalı bulunmaktadır(Çelik, 1999;44).

1.5.6. İyi Bir Yönetime Sahip Olma

Yetenekli bir yönetimden yoksun olan işletmeler, birleşme yoluyla bu sorunlarını çözüme ulaştırabilirler. İyi bir yönetime sahip bir işletme ile yapılacak birleşme, finans, pazarlama gibi alanlarda duyulan tecrübeli, bilgili, yetenekli yönetici ihtiyacını giderebilir(Nazalı, 2013:43).

1.5.7. Psikolojik Unsurlar

İşletme birleşmelerinin en önemli nedeni ekonomik nedenler olmasına rağmen, psikolojik nedenlerde birleşmenin gerçekleştirilmesinde önemlidir. Kişinin yönetsel veya finans alanındaki yeteneklerini gösterme arzusu daha büyük bir organizasyonu yönetme tutkusu, işletmenin devamlılığını emniyet altına alma duygusu, korku, demode olma kaygısı da birleşme kararında etkili olmaktadır(Onat, 2006: 12).

BÖLÜM II

TÜRK MEVZUATINDA UYGULAMAYA YÖN VEREN

TEMEL DÜZENLEMELERE GÖRE

İŞLETME BİRLEŞMELERİ

2.1. Türk Ticaret Kanunu(TTK)' na Göre İşletme Birleşmeleri

Ticaret işletmelerin birleşmeleri iki şekilde olabilir: Bir işletmenin diğerini devralması(devralma şeklinde birleşme) veya yeni kuruluş şeklinde birleşmedir(TTKm. 136/1).

Birleşme, devrolunan şirketin malvarlığı karşılığında, bir değişim oranına göre devralan şirketin paylarının, devrolunan şirketin ortaklarınca, kendiliğinden iktisap edilmesiyle gerçekleşir(TTKm. 136/3). Birleşme ile birlikte, devralan şirket devrolunan şirketin mal varlığını bir bütün halinde devralır. Birleşmeyle devrolunan şirket sona erer ve ticaret sicilinden silinir(TTKm. 136/4).

Sermaye şirketleri;

- Sermaye şirketleriyle,
- Kooperatiflerle,
- Devralan şirket olmaları şartıyla, kolektif ve komandit şirketlerle birleşebilirler(TTKm. 137/1).

Şahıs şirketleri;

- Şahıs şirketleriyle,
- Devrolunan şirket olmaları şartıyla sermaye şirketleriyle,
- Devrolunan şirket olmaları şartıyla kooperatiflerle birleşebilirler(TTKm. 137/2).

Kooperatifler;

- Kooperatiflerle,
- Sermaye şirketleriyle,
- Devralan şirket olmaları şartıyla şahıs şirketleri ile birleşebilirler(TTKm. 137/3).

2.1.1. Eski Türk Ticaret Kanunu'nun Yeni Türk Ticaret Kanunu İle Karşılaştırılması

1957 yılından beri yürürlükte olan 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanununun(TTK) da değişiklik yapılması gerekmiştir. Yeni TTK' nın hazırlanmasının nedenleri arasında TTK' nın Avrupa Birliği ile uyumlaştırılması ve Kanun'un iş hayatı ile ilgili dünya çapındaki gelişmelere cevap verebilecek işlerliğe getirmektir. Bu nedenlerden dolayı 6102 sayılı TTK 1 Temmuz 2012'de yürürlüğe girmiştir(Şengür, 2011:97).

Yeni TTK' da birleşme müessesine ilişkin hükümler, eski TTK' ya göre çok daha geniş ve kapsamlı bir şekilde düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler şu şekildedir: Türler arası birleşme serbestisi, şahıs şirketlerinin birleşmesi, tasfiye halinde bir şirketin ve borca batık şirketin birleşmeye katılması, ayrılma akçesi ve sermaye şirketlerinde kolaylaştırılmış birleşme gibi düzenlemeler yeni TTK da yerini almıştır (<http://www.vergidegundem.com/tr>).

Yeni kanunda türler arası birleşme serbestisi şu şekilde düzenlenmiştir: Şahıs şirketleri, şahıs şirketleriyle; sermaye şirketleri ve kooperatifler, sermaye şirketi veya kooperatiflerle birleşebilir. Şahıs şirketlerinin, sermaye şirketleri veya kooperatiflerle birleşmesi ise koşula bağlıdır. Bu tür birleşmelerde şahıs şirketleri, devrolunan şirket olmaları; sermaye şirketleri ve kooperatifler ise devralan şirket olmaları kaydıyla birleşmeye katılabilirler(Göktürk, 2013:638).

Yeni kanunda tasfiye halindeki bir şirketin birleşmeye katılma hakkı şu şekilde düzenlenmiştir. Tasfiye halindeki bir şirketin birleşmeye katılması için (<http://nitelikdenetim.com>):

- Mal varlığının, yani tasfiye paylarının dağıtılmaya başlanmamış olması,
- Tasfiye halindeki şirketin devrolunan şirket olması gerekir.

Ayrılma akçesi sayfa 22 de anlatılacaktır. Yeni TTK'nın151. Maddesinde ise sermaye şirketlerinde kolaylaştırılmış birleşme düzenlenmiştir. İki durumda kolaylaştırılmış birleşme söz konusu olur. Birincisi;

- Devralan sermaye şirketi devrolunan sermaye şirketinin oy hakkı veren tüm paylarına veya,

- Bir şirket ya da gerçek kişi veya kanun yahut sözleşme dolayısıyla bağlı bulunan kişi grupları, birleşmeye katılan sermaye şirketlerinin oy hakkı veren tüm paylarına sahiplerse sermaye şirketleri kolaylaştırılmış düzene göre birleşebilirler.

İkincisi ise, devralan sermaye şirketi, devrolunan sermaye şirketinin tüm paylarına değil de oy hakkı veren paylarının en az yüzde doksanına sahipse,

- Azınlıkta kalan hissedarlara şirket paylarının gerçek değerinin tam dengi olan nakdi bir karşılık verilmesinin önerilmiş olması,
- Birleşme dolayısıyla ek ödeme borcunun veya herhangi bir kişisel sorumluluğun doğmaması durumunda birleşme kolaylaştırılmış usulde gerçekleşebilir.

Sermaye şirketlerine sağlanan kolaylıklar ise şu şekildedir; birleşme raporu düzenlemeye, inceleme hakkını sağlamakla yükümlü olmadıkları gibi, birleşme sözleşmesini genel kurulun onayına da sunmayabilirler(TTKm. 156/1).

Ayrıca yeni TTK' ya göre anonim şirketlerin sermaye artırımları için de bir takım yenilikler getirilmiştir. Eski TTK' da sadece esas sermaye sistemine ve dış kaynaklardan sermaye artırımına yer verildiği halde, 6102 sayılı Yeni TTK' da esas sermaye sistemi yanında kayıtlı sermaye sistemine de yer verilmiş ve sermaye artırımını sermaye taahhüdü yoluyla sermaye artırımını, iç kaynaklardan sermaye artırımını ve şarta bağlı sermaye artırımını olmak üzere üç başlık altında düzenlenmiştir(Altaş, 2012:147).

2.1.2. İşletme Birleşme Süreci

Çalışmanın bu kısmında, genel anlamda TTK kapsamında birleşme sözleşmesi, birleşme raporu, ortaklık payları ve hakları, sermaye artırımını, yeni kuruluş, ara bilanço, birleşme kararı, birleşmede kesinleşme, birleşme oranının hesaplanması ve şerefiyeye yer verilerek açıklanmıştır.

2.1.2.1. Birleşme Sözleşmesi ve Birleşme Raporu

Yeni TTK' da, birleşme sözleşmesinin şekli ve içeriği ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir(TTKm. 145-146).

Birleşme raporu, birleşmeye katılan işletmelerin ortaklarına somut olaydaki birleşmeye ilişkin bu birleşmeyi tanımlayan bilgi verilmesini amaçlamaktadır. Raporun Kanunda bu husustaki düzenlemede öngörülen konularda, aydınlatıcı, gerekçeli ve tatmin edici açıklamaları zorunludur(<https://www.kpmg.com>).

2.1.2.1.1. Birleşme Sözleşmesi

Birleşme sözleşmesi yazılı olarak yapılması gerekmektedir. Sözleşme, birleşmeye katılan şirketlerin yönetim kurullarınca imzalanır genel kurulları tarafından onaylanır(Nazalı, 2013: 66).

Birleşme sözleşmesinin içeriğinde aşağıdaki unsurların bulunması gerekmektedir(Şengel vd., 2013:201):

- Birleşmeye katılan işletmelerin ticaret unvanlarını, hukuki türlerini, merkezlerini; yeni kuruluş yolu ile birleşme halinde, yeni işletmenin türünü, ticaret unvanını ve merkezini,
- İşletme paylarının değişim oranını, öngörülmüşse denkleştirme tutarını; devrolunan işletmenin ortaklarının, devralan işletmedeki paylarına ve haklarına ilişkin açıklamaları,
- Devralan işletmenin, imtiyazlı ve oydan yoksun payların sahipleriyle intifa senedi sahiplerine tanıdığı hakları,
- İşletme paylarının değiştirilmesinin şeklini,
- Ayrılma akçesini,
- Devrolan işletmenin işlem ve eylemlerinin devralan işletmenin hesabına yapılmış sayılacağı tarih,
- Yönetim organlarına ve yönetici ortaklara tanınan özel yararları,
- Gereğinde sınırsız sorumlu ortakların isimlerini içermesi zorunludur.

2.1.2.1.2. Birleşme Raporu

Türk Ticaret Kanununun 147/1 maddesine göre, birleşmeye katılan şirketlerin yönetim organları, ayrı ayrı veya birlikte birleşme hakkında rapor hazırlarlar.

Raporda ise aşağıdaki unsurların bulunması gerekmektedir(TTKm. 147/2);

- Birleşmenin amacı ve sonuçları,
- Birleşme sözleşmesi,
- Şirket paylarının değişim oranı ve denkleştirme akçesi; devrolunan şirketlerin ortaklarına devralan şirketteki ortaklık hakları,
- Belirlenmişse ayrılma akçesinin tutarı ve şirket pay ve ortaklık hakları yerine ayrılma akçesi verilmesinin sebepleri,
- Değişim oranının belirlenmesi yönünden payların değerlendirilmesine ilişkin özellikler,
- Devralan şirket tarafından yapılacak artırımın miktarı,
- Öngörülürse devrolunan şirketin ortaklarına, birleşme dolayısıyla yüklenecek olan, ek ödeme ve diğer kişisel edim yükümlülükleri ile kişisel sorumluluklar hakkında bilgi,
- Değişik türdeki şirketlerin birleşmelerinde, yeni tür dolayısıyla ortaklara düşen yükümlülükler,
- Birleşmeye katılan şirketlerin işçilerin üzerindeki etkileri,
- Birleşmenin, birleşmeye katılan şirketlerin alacaklıları üzerindeki etkileri,
- Gerekliyse ilgili makamlardan alınan onayların raporda bulunması gerekmektedir.

2.1.2.2. Ortaklık Payları ve Hakları

Birleşmeye katılan işletmelerde pay sahibi olanlar veya diğer bazı haklara sahip olanların, birleşme sonrasındaki haklarının akıbetinin ne olacağı önemli bir sorundur. TTK, birleşmenin hak durumuna etkisi ile ilgili olarak bazı özel düzenlemelere yer vermiştir(Göktürk, 2013:642).

2.1.2.2.1. Ortaklık Payının ve Haklarının Korunması

Türk Ticaret Kanunu'nun 140/1 maddesine göre, devrolunan şirketin ortaklarının, mevcut ortaklık paylarını ve haklarını karşılayacak değerde, devralan şirket üzerinde pay ve hakları mevcuttur.

Bu pay ve haklar, birleşmeye katılan şirketlerin malvarlıklarının değeri, oy haklarının dağılımı gibi hususlar dikkate alınarak hesaplanır.

Ortaklık paylarının değişim oranları belirlenirken ise, devrolunan şirketin ortaklarına verilen ortaklık paylarının gerçek değerinin onda birini aşmaması şartıyla, bir denkleştirme ödenmesi öngörülebilir(TTKm. 140/2).

Devrolunan şirketin oydan yoksun paylarına sahip ortaklarına aynı değerde oydan yoksun veya oy hakkı veren paylar verilir(TTKm. 140/3).

Ayrıca, devralan şirket devrolunan şirketin intifa senedi sahiplerine, eş değere sahip haklar tanımak veya intifa senetlerini, birleşme sözleşmesinin yapıldığı tarihteki gerçek değeriyle satın almak zorundadır(TTKm. 140/5).

2.1.2.3. Ayrılma Akçesi

Ayrılma sonucunda, ortak sıfatının sona ermesi bir yandan bu sığata bağı hak ve borçların sona ermesine, diğery yandan ayrılan ortağın ayrılma akçesinin ödenmesini talep hakkının doğmasına yol açmaktadır. Ayrılma akçesinin eski TTK' da düzenlenmemiş olması önemli bir eksikliktir. Yeni TTK 641 ve 642 de ayrılma akçesinin hesaplanma ve ödenme şekli ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Yeni TTK' nın ayrılma akçesinin hesaplanması ve ödenmesine ilişkin 641 ve 642. maddeleri, hem haklı sebeple çıkma ve çıkarma davalarında, hem de çıkma ve çıkarma taleplerinin ortaklık sözleşmesindeki hükme dayalı olarak ileri sürüldüğü hallerde uygulanacak ortak hükümleri olarak düzenlenmiştir(<http://dosya.marmara.edu.tr>).

Pay sahiplerinin devralan şirkette sahip olacakları paylar yerine, bu payların gerçek değerine uygun bir ayrılma akçesi öngörülebileceği gibi (Zorunlu ayrılma akçesi), paylar ve ayrılma akçesinden birinin tercihi pay sahiplerine de bırakılabilir(Seçimlik ayrılma akçesi).

Seçimlik ayrılma akçesinde, ortağın, birleşilen şirkette ortak sıfatının devam edip etmeyeceğine karar vermesi imkanı doğacağından, bu durum ortağın menfaatine olacaktır. Bu surette birleşmeye katılmak istemeyen ortaklar, paylarının gerçek değerini alarak, birleşme sonrası ortaya çıkacak ortaklık ilişkilerine son vereceklerdir. Ancak bu ortaklar, mutlaka birleşme sözleşmesi aleyhine oy kullanmak zorunda değildirler. Zorunlu ayrılma akçesinde ise, çoğunluk tarafından istenilmeyen ortakların, ayrılma akçesi almak suretiyle şirketten çıkarılması söz konusudur(Göktürk, 2013:644-645).

Başka bir ifade ile ayrılma akçesi, birleşme işlemine taraf olmak istemeyen pay sahipleri hakkında genel kurul kararına istinaden; şirket içi barışı tehlikeye düşürme ihtimali olan pay sahipleri ve anonim şirketin feshini talep etmesine karşın şirketten çıkarılmasına karar verilen azınlık pay sahipleri hakkında mahkeme kararına istinaden paylarının gerçek değerinin verilmesi ile işleme taraf olmak zorunda bırakılmadan ve şirketin gelişme konusunda kazandığı ivmeyi sekteye uğratmadan şirketten ayrılmalarına imkan veren bir kurumdur. Ayrılma akçesi 6102 sayılı TTK ile hukukumuzda girmiş olup, henüz bir uygulamasına rastlanılmamıştır(Develi, 2013:444).

2.1.2.4. Sermaye Artırımı, Yeni Kuruluş ve Ara Bilanço

Yeni TTK' nin ilgili maddelerinde sermaye artırımı, yeni kuruluş ve ara bilanço ile ilgili gerekli düzenlemelere ayrıntılarıyla yer verilmiştir.

Sermaye artırımı: Türk Ticaret Kanunu'nun 456/1 maddesine göre, iç kaynaklardan yapılan artırım hariç payların nakdi bedelleri tamamen ödenmediği sürece sermaye artırılamaz. Ayrıca, sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarların ödenmemiş olması sermaye artırımında engel teşkil etmez.

Yeni kuruluş: Devralan şirket yeni kurulacak bir şirket ise bu durumda aynı sermaye konulmasına dair düzenlemeler ve asgari ortak sayısına ilişkin hükümler dışındaki maddeleri yeni şirketin kuruluşunda da uygulanacaktır. Bu esneklik ile birleşme işleminin kolay bir şekilde yerine getirilmesi amaçlanmaktadır(Nazalı, 2013:65).

Ara bilanço: Bilanço sözleşmesinin imzalandığı tarih ile bilanço günü arasında altı aydan fazla zaman geçmişse veya son bilançonun çıkarılmasından sonra, birleşmeye katılan şirketlerin mal varlıklarında önemli değişiklikler meydana gelmişse birleşmeye katılan şirketler bir ara bilanço çıkarmak zorundadır(TTKm. 144/1).

Ara bilançooya yıllık bilançooya ilişkin hüküm ve ilkeler uygulanır. Ancak ara bilanço için(TTKm. 144/2):

- Fiziki envanter çıkarılması gerekli değildir.
- Son bilançoda kabul edilen değerlemeler, sadece ticari defterdeki hareketler ölçüsünde değiştirilir; amortismanlar, diğer düzeltmeler ve karşılıklar ile ticari defterlerden anlaşılmayan işletme için önemli değer değişiklikleri de dikkate alınır.

2.1.2.5. Birleşme Kararı

Yönetim organı, genel kurula birleşme sözleşmesini sunar. Birleşme sözleşmesi genel kurulda oylamaya sunulur(TTKm. 151/1). Birleşme sözleşmesi genel kurulda:

- Anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde, esas veya çıkarılmış sermayesinin çoğunluğunu temsil etmesi şartıyla, genel kurulda mevcut bulunan oyların dörtte üçüyle,
- Bir kooperatif tarafından devralınacak sermaye şirketlerinde, sermayenin çoğunluğunu temsil etmesi şartıyla, genel kurulda mevcut bulunan oyların dörtte üçüyle,
- Limited şirketlerde, sermayenin en az dörtte üçünü temsil eden paylara sahip bulunmaları şartıyla, tüm ortakların dörtte üçünün oylarıyla,

- Kooperatiflerde, verilen oyların üçte ikisinin çoğunluğuyla; ana sözleşmede ek ödeme ve başka edim yükümlülükleri ya da sınırsız sorumluluk kabul edilmiş veya bunlar mevcut olup da genişletilmişse kooperatife kayıtlı tüm ortakların dörtte üçünün kararıyla onaylanmaktadır.

2.1.2.6. Birleşmede Kesinleşme

Birleşme, birleşmenin ticaret siciline tescili ile geçerlilik kazanmış olur. Tescil anında, devrolunan şirketin bütün aktif ve pasifi kendiliğinden devralan şirkete geçer(TTKm. 153/1). Birleşme kararı ise, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan olunur(TTKm. 154/1).

Genel kurul kararının ticaret siciline tescili ile birleşmenin gerçekleşeceği, bu tescilin kurucu olduğu, mal varlığının geçişini sağladığı ve devrolunan şirketin ortaklarının kendiliğinden devralan şirketin ortağı haline gelmektedir. Devralan şirket için genel kurul kararının tescili ise bildirici bir etkiye sahiptir.

Ticaret Sicili Yönetmeliği'nde bu etki göz önünde bulundurularak devrolunan şirketin birleşme kararını öncelikle tescil ettireceği, bu tescil yapılmadan devralan şirket genel kurul kararının tescil edilemeyeceği hükme bağlanmaktadır(Göktürk, 2013:651).

2.1.2.7. Birleşme Oranının Hesaplanması

Birleşme oranı, birleşmeye taraf ortaklıklarca benimsenen yöntem esas alınarak hesaplanır. Birleşme işleminde, özkaynak yönteminin uygulanması durumunda sadece bu yöntem göre, özkaynak yöntemi dışında bir yöntemin uygulanması halinde ise hem özkaynak yöntemi hem de seçilen diğer yöntem göre hesaplanacak birleşme oranlarına, değiştirme oranlarına ve birleşme sonrası sermaye tutarına hazırlanacak bilirkişi raporunda yer verilmesi zorunludur(Şengel vd., 2013:204).

Söz konusu bu şirket değerlendirme yöntemlerinden bazıları şunlardır; defter değeri yöntemi, piyasa çarpanları ile değerlendirme yöntemi, iskonto edilmiş nakit akışları yöntemidir.

2.1.2.7.1. İşletme Değerleme Yöntemleri

İşletme değerini belirlemede farklı yöntemler bulunmaktadır. Bu yöntemler kendi içinde farklılıklar göstermekle birlikte, nihayetinde en doğruya yakın bir işletme değerinin belirlenmesinde kullanılmaktadır(<http://www.researchgate.net>).

2.1.2.7.1.1. Defter Değeri Yöntemi

Şirketin gerçek değerine ulaşmada düzeltilmiş defter değeri yaklaşımının kullanılmasında temel unsur, şirketin yayınlanmış bilançosundaki bilgilere dayanarak şirketin değerinin belirlenmesidir(Çelik, 1999: 85). Ancak, değişik muhasebe tekniklerinin kullanılması sonucu varlıkların defter değerleri farklı olacaktır. Örneğin kur farkları aktifleştirilerek yatırımlara dahil edilebileceği gibi, giderleştirilerek gelir tablosuna da yansıtılabilir. Böyle bir durumda varlıkların defter değeri farklı olacaktır(Aydın vd., 2007:479).

Defter değeri yaklaşımının temel zayıflığı, bilançoda raporlanan varlıkların ve yükümlülüklerin defter değerinin gerçeğe uygun değerine eşit olmamasıdır. Varlıklar ve yükümlülükler tarihi maliyetleriyle bilançoda raporlanmakta ve şirketin entelektüel sermayesi gibi bazı varlıkları bilançoda gösterilmediği için şirketlerin defter değeri genellikle piyasa değerinden farklılaşmaktadır. Varlıkların ve yükümlülüklerin muhasebeleştirilmesinde tarihi maliyetlerin kullanılması, enflasyon ve değer yitirme gibi faktörlerin göz ardı edilmesine neden olmaktadır(Demir ve Bahadır, 2007: 66).

2.1.2.7.1.2. Piyasa Çarpanları İle Değerleme Yöntemi

Piyasa çarpanı, fiyatı belirli olan bir şirketin değerinin, o şirketin belirli bir ekonomik büyüklüğüne bölünmesi ile elde edilir.

Örneğin, en sık kullanılan piyasa çarpanı Fiyat/Kazanç oranıdır. Fiyat/Kazanç oranı hisse senetlerinin toplam değerinin şirketin net (vergi sonrası) karına bölünmesiyle bulunur. Fiyatı belirli olan bir şirketten kasıt, bu şirketin hisse senetlerinin borsada işlem görmesi ya da bu şirketin bir kısım hissesinin ya da tamamının yakın bir tarihte belirli bir fiyattan satılmış olmasıdır(<http://mimoza.marmara.edu.tr>).

Piyasa çarpanlarına göre işletmenin değerlemesini yapabilmek için aynı sektördeki faaliyet konusu benzer işletmelerin çeşitli finansal rasyolarının ortalamaları ve/veya sektöre özgü geçmişte gerçekleşmiş işlemlerde oluşan rasyolar dikkate alınarak işletme değeri tespit edilir(<http://www.vergiportali.com>).

Ancak bu yöntemin uygulanmasını zorlaştıran faktörler şu şekilde sıralanabilir(Sayılr vd., 201:35):

- Özellikle küçük işletmeler için karşılaştırılabilir işletmelerin bulunması zordur,
- Halka açık işletmelerin hisse senedi fiyatları çok fazla değişken olabilir. Bu durum sonuçların anlamlılığını azaltabilir,
- Halka açık işletmelerden elde edilecek veriler uygulanan muhasebe yöntemlerinin farklılığı nedeniyle gerçek durumu yansıtmayabilir.

2.1.2.7.1.3. İskonto Edilmiş Nakit Akışları Yöntemi

Bu yöntemde göre şirket varlıkları nakit oluşturabildikleri sürece bir değer ifade etmektedir. Bu nedenle de şirket değeri nakit akımlarının tahmini yapılarak tespit edilmeye çalışılır(Onat, 2006: 50). Diğer bir deyişle, bu yöntemde şirket, nakit akış üreticisi olarak görülmektedir ve şirketin değeri uygun bir reeskont oranı kullanarak nakit akışlarının bugünkü değeri hesaplanarak elde edilir(Fernandez, 2004:14).

Nakit akımları daha kolay tahmin edilen ve düzenli bir nakit akışına sahip olan işletmeler, nakit akışları düzensiz olan işletmelere göre daha değerlidir. İndirgenmiş nakit akımlarına göre işletmenin serbest nakit akımı üretebilmesi, finansal performansın değerlendirilmesinde kardan daha iyi ölçüt olarak kabul edilmektedir.

Çünkü firmaya borç verenler, verdikleri borçların zamanında ödenmesi için, firmanın hisse senetlerine sahip yatırımcılar ise kendilerine dağıtılacak kar payı ödemeleri için nakit akımlarıyla ilgilenirler(Hatipoğlu ve Yener, 2013: 9-10).

İndirgenmiş nakit akımları yönteminde diğer yöntemlere göre daha çok veriye ve bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Bütün bu bilgilerin eksiksiz olarak toplanması ve değerlendirilmesi, uzun bir süreci beraberinde getirmektedir. Yöntem diğer yöntemlere göre daha uzun bir zamanı kapsamaktadır. Yöntemin geleceğe yönelik olarak nakit akımlarının tahmini üzerine temellenmesi ve geleceğe yönelik çok sayıda belirsizliğin işletme değerini etkileyebiliyor olması, yöntemin önemli dezavantajlarından(Aydın, 2012:104).

İskonto edilmiş nakit akımları yöntemi aşağıda ifade edilen üç aşamada hesaplanmaktadır. Birinci aşamada nakit akışları tahmin edilir: Bir şirketin gelecekteki nakit akışlarının tam olarak belirlenmesi mümkün değildir. Ancak yapılacak doğru varsayımlar yöntemin başarı olasılığını arttıracaktır(Çelik, 1999:90). İşletmenin gelecekteki nakit akışları tahmin edilirken, cari yılın nakit akışları yanında geçmişteki nakit akışları da incelenmektedir. Geçmiş yıllardaki ve cari yıldaki işletmenin durumu geleceğe projekte edilirken gösterge olarak kullanılmaktadır. Ancak nakit akışları tahmin edilirken ilgili kalemlerin gerekli düzeltmelerden sonra geleceğe projekte edilmesi gerekmektedir(Aydın vd., 2007:484).

İkinci aşamada iskonto oranı hesaplanır: İşletmelerin gerek planladıkları yatırım projeleri için, gerekse değerlendirme çalışmaları için tahmin edilen nakit akışlarının uygun bir iskonto oranıyla indirgenmesi önem arz etmektedir(Hatipoğlu ve Yener, 2013:12). Yöntem gelecekteki nakit akışlarının değerlemesi işlemi olup yöntemin temeli paranın zaman değerine dayanmaktadır. Bu analizde öncelikle iskonto oranı belirlenmektedir. Bu yöntemde iskonto oranı olarak genellikle sermaye maliyeti kullanılmakta ve tahmin edilen nakit akışları bu orana göre bugünkü değere indirgenmektedir. Üçüncü aşamada ise şirket değeri hesaplanır(Alkan ve Demireli, 2007:30).

2.1.2.8. Şerefiye

Çoğu düşünce birbirine bezemesine rağmen genel olarak şerefiyenin kabul edilen tanımı yoktur. Şerefiye, başlangıçta eski bir işletmeyi yeni bir işletmeden ayırt eden bir şeydir(Gugeshashvili, 2009:127). Şerefiyeyi ortaya çıkaran unsurlar; işletmenin piyasa payı, müşteri bağımlılığı ve iş bağlantılarından oluşmaktadır. Bu unsurlar diğer varlıklar gibi satılmadığı, değiştirilemediği ve işletme ile birlikte bir bütün olarak tanımlandığı için muhasebe açısından özellik göstermektedir(Akgün, 2009:19).

Muhasebe de şerefiye ise, işletmenin satın alınması sırasında ödenen satış fiyatının, satın alınan işletmenin net varlıklarının piyasa değeri üzerindeki satın alma maliyetini aşan kısmıdır. Şerefiye bir şirketin diğer şirketi satın almasında ortaya çıkmaktadır. Şirket sadece işletme birleşmelerinde şerefiyeyi kayıtlarına aktarmaktadır(Akgün, 2011:41). Bir başka deyişle iktisap edenin belirlediği satın alma fiyatı elde edilen varlıklara dağıtılır. Elde edilen varlıkların makul değerinin üstündeki fazlalık ise şerefiye olarak muhasebeleştirilir(Şengel vd., 2013:205).

2.2. Sermaye Piyasası Kanunu'na Göre İşletme Birleşmeleri

Birleşme ve devir işlemleri ile ilgili hususlarda düzenleme yapma konusundaki Sermaye Piyasası Kurulu'na(SPK) yetki verilmiştir. SPK da bu yetkisini kullanarak yayınlamış olduğu tebliğlerle birleşme ve devir işlemleri ile ilgili olarak düzenlemeler yapmıştır(Akay, 1997: 91). Bununla ilgili olarak SPK, taraflardan en az birinin halka açık ortaklık olduğu birleşme işlemlerinde uyulacak usul ve esasları 6362 Sermaye Piyasası Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile uyumlu olarak II-23.2 sayılı Birleşme ve Bölünme Tebliğini yayınlamıştır. Bu söz konusu tebliğ Seri:1, No:31 Tebliğini yürürlükten kaldırarak 27.12.2013 yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu bu tebliğin 5 maddesinde, halka açık ortaklıkların birleşme işleminin içeriği Kurulca belirlenerek kamuya açıklanan duyuru metninin hazırlanması ve Kurulca onaylanması zorunludur.

Birleşme işlemine başlanılabilmesi için birleşme işlemine taraf şirketlerin yönetim organlarının karar alması gereklidir. Yönetim organı kararının alınmasını takiben gerekli belgelerle birlikte Kurula başvurulması zorunludur.

Ayrıca yeni payların halka arzına dair Sermaye Piyasası Kanunu(SerPK) hükümlerinin uygulanmayacağı, sadece SPK kaydına alınma işleminin gerçekleştirileceği hükme bağlanmıştır. SerPK Düzenlemelerine göre, halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırımları dolayısıyla paylarının veya hisselerinin satışı halka arz olarak nitelendirilmiştir. Fakat TTK' dan sonra yürürlüğe giren 6362 sayılı yeni SerPK, bu durumu halka arz olarak nitelendirmemiştir. Ayrıca kurul kaydına alınma sisteminden vazgeçilerek, izahnamenin onaylanması usulüne geçilmiştir(Göktürk, 2013:656).

2.3. Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a Göre İşletme Birleşmeleri

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun(RKHK) 07/12/1994 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ve bu kanunun amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır.

Başka bir ifadeyle rekabet hukukunun amacı rekabeti korumak, düzgün işleyen bir piyasa mekanizmasının kurulması, işbirliği ve sürekliliğini sağlamaktır(Ateş, 2009:59). Yasada birleşmelerin rekabeti kısıtlayıcı etkisinin, diğer rekabeti kısıtlayıcı uygulamalardan farklı olduğu için ayrıca düzenleme ihtiyacı duyulmuştur(Çelik, 1999:141).

RKHK' nın 7. Maddesine göre bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya yada hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal ya da hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün veya kişinin diğer bir kişinin mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını yada kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yolu ile iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır. Hangi tür birleşme ve devralmaların hukuki geçerlilik kazanabilmesi için kurula bildirilerek izin alınması gerektiğini kurul, çıkaracağı tebliğlerle ilan eder.

Yukarıda sözü geçen hakim durum, belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücüdür. Teşebbüsler kural olarak pazara sundukları ürün ve hizmetlerin fiyat, üretim miktarı ve satış koşulları gibi unsurları izledikleri ticari politikalar doğrultusunda serbestçe belirleyebilirler.

Ancak sürekli karı arttırma düşüncesinden hareketle hakim duruma gelmeleri yada hakim durumlarını daha da güçlendirmeleri söz konusu ilgili piyasanın sağlıklı olarak işlemesi açısından tehdit oluşturabilmektedir. Özetle Rekabet Hukuku birleşme kavramını, tek teşebbüs bünyesinde toplanarak tekelleşmeye yol açmamaları ya da hakim duruma gelerek bu hakimiyetlerini kötüye kullanmamaları için inceleme konusu yapar(<http://suleymankiran.com>).

Aynı kanununun 10. Maddesinde yedinci madde kapsamına giren birleşme veya devralma anlaşmaları kurula bildirildiği tarihten itibaren kurul, on beş gün içinde yapacağı ön inceleme sonucunda birleşme veya devralma işlemine ya izin vermek ya da nihai incelemeye karar verdiği takdirde, ön itirazını bildiren yazısı ile birlikte birleşme veya devralma işleminin nihai karara kadar askıda olduğunu ve uygulamaya sokulamayacağını ilgililere tebliğ etmek zorundadır. Kurulun, süresi içinde birleşme veya devralmaya ilişkin herhangi bir işlem yapmadığı durumlarda, birleşme veya devralma anlaşmaları bildirim tarihinden 30 gün sonra yürürlüğe girerek hukuki geçerlilik kazanmış olur.

2.4. Vergi Kanunlarında Yer Alan Düzenlemeler Kapsamında İşletme Birleşmeleri

Gelir Vergisi Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu ve Harçlar Kanunu'nun ilgili maddeleri hükümlerince işletme birleşmeleri ele alınmıştır.

2.4.1. Gelir Vergisi Kanunu'na Göre İşletme Birleşmeleri

Her türlü değer artışları Gelir Vergisine tabi değildir(Pehlivan, 2010:219). Dolayısıyla Gelir Vergisi Kanunu'na göre şirketlerin birleşme ve devir işlemleri aşağıdaki şartlar dahilinde vergilendirilmeyecek değer kazanç artışları arasındadır(GVKm. 81):

- Ferdi bir işletmenin sahibinin ölümü halinde, kanuni mirasçılar tarafından işletmenin faaliyetlerine devam olunması ve mirasçılar tarafından işletmeye dahil iktisadi kıymetlerin kayıtlı değerleriyle(bilanço esasına göre defter tutuluyorsa bilançonun aktif ve pasifiyle bütün halinde) aynen devir alınması,
- Kazancı bilanço esasına göre tespit edilen ferdi bir işletmenin bilançosunun bir sermaye şirketine aktif ve pasifiyle bütün halinde devrolunması, devir alan şirketin bilançosuna aynen geçirilmesi ve devredilen ferdi işletmenin sahip veya sahiplerinin şirketten, devir bilançosuna göre hesaplanan öz sermayesi tutarında ortaklık payı alması (Bu ortaklık payını temsil eden hisse senetlerinin nama yazılı olması şarttır.).

Bu şartların sağlanması durumunda değer artış kazancı hesaplanmayacak ve buna bağlı olarak da vergi konusu oluşmayacaktır(Edizdoğan, vd. 2007).

2.4.2. Kurumlar Vergisi Kanunu'na Göre İşletme Birleşmeleri

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun (KVK) 18/1 Maddesine göre, Bir veya birkaç kurumun diğer bir kurumla birleşmesi, birleşme nedeniyle infisah eden kurumlar bakımından tasfiye hükmündedir. Ancak birleşmede tasfiye karı yerine birleşme karı vergiye matrah olur.

Özetle, KVK' da, TTK' da olduğu şekilde birleşme ve devir ayrımı yapılmaksızın, her iki birleşme işlemi aynı hükme tabi tutulmuştur. Birleşmenin tasfiye hükmünde olduğu belirtilmiştir. Ancak TTK, birleşmeyi tasfiyesiz infisah olarak kabul etmektedir(Nazalı, 2013:123).

Tasfiye kararının tespiti hakkındaki hükümler birleşme kararının tespitinde de geçerlidir. Münfesih kurumun veya kurumların ortaklarına ya da sahiplerine birleşilen kurum tarafından doğrudan doğruya veya dolaylı olarak verilen değerler, kurumun tasfiyesi halinde ortaklara dağıtılan değerler yerine geçer. Birleşilen kurumdaki alınan değerler Vergi Usul Kanunu' nda yazılı esaslara göre değerlendirilir(KVK m. 18/2). KVK' nın 17. Maddesine göre tasfiye memurlarına düşen sorumluluk ve ödevler, birleşme halinde birleşilen kuruma ait olur.

Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu ve 20 nci maddeleri vergisiz birleşme için (devir) belli koşullar öngörmektedir(Öncel vd., 2011:345). Bu koşullar:

- Birleşme sonucunda infisah eden kurum ile birleşilen kurumun kanuni veya iş merkezlerinin Türkiye'de bulunması,
- Münfesih kurumun devir tarihindeki bilanço değerlerinin, birleşilen kurum tarafından bir bütün halinde devralınması ve aynen bilançosuna geçirilmiş olmasıdır.

Yukarıda sayılan şartlara uyulduğu takdirde, münfesih kurumun sadece devir tarihine kadar elde ettiği kazançlar vergilendirilir; birleşmeden doğan karlar ise hesaplanmaz ve vergilendirilmez(Yüce, 2012:204).

Şirket yetkili kurulunun devre ilişkin kararının Ticaret Sicili'nde tescil edildiği tarih, devir tarihidir. Münfesih kurum ile birleşilen kurum; devir tarihi itibari ile hazırlayacakları ve müştereken imzalayacakları münfesih kuruma ait kurumlar vergisi beyannamesi ile devir işleminin hesap döneminin kapandığı aydan kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar geçen süre içerisinde yapılması halinde, münfesih kurumun önceki hesap dönemine ilişkin olarak hazırlayacakları ve müştereken imzalayacakları münfesih kuruma ait kurumlar vergisi beyannamesini birleşmenin ticaret sicili gazetesinde ilan edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde münfesih kurumun bağlı bulunduğu vergi dairesine verirler(KVK m. 20/1).

Birleşilen kurum, münfesihi kurumun tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarını ödeyeceğini ve diğer ödevlerini yerine getireceğini münfesihi kurumun birleşme sebebiyle verilecek olan kurumlar vergisi beyannamesinin ekinde vereceği bir taahhütname ile taahhüt eder(KVK m.20/1).

2.4.3. Katma Değer Vergisi Kanunu'na Göre İşletme Birleşmeleri

Katma Değer Vergisi Kanununun(KDVK) 17/4c Maddesine göre, Gelir Vergisi Kanunu' nun 81. maddesinde belirtilen işlemler ile Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılan devir ve bölünme işlemleri KDV'den istisnadır.(Vergiden istisna edilen işlemler bakımından Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 30. Maddesinin(a) bendi hükmü uygulanmaz. İşlem sonunda faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerce yüklenilen ve indirilemeyen vergiler, faaliyete başlayan veya devir ve bölünme sonrasında devredilen veya bölünen kurumların varlıklarını devralan mükellefler tarafından mükerrer indirimde yol açmayacak şekilde indirim konusu yapılır.).

KDVK' nın 30. Maddesinin a bendi hükmü: Vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal veya hizmetlerin maliyetleri içerisinde yer alan katma değer vergisi işletmenin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez.

Özetle, KDVK' nın 17/4-c maddesi bir istisna hükmü olduğundan, belirtilen bu madde hükmü gereği, KVK' na uygun olarak yapılan devirlerde, devralan kuruma intikal eden mallara ilişkin alış vesikalarında gösterilen katma değer vergileri indirilemez(Çelik, 2001:3).

2.4.4. Harçlar Kanunu'na Göre İşletme Birleşmeleri

Harçlar Kanunu'nun 123. Maddesine göre anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş sermaye artırımı, birleşme devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler den ötürü harca tabi tutulmaz.

BÖLÜM III

TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI KAPSAMINDA İŞLETME BİRLEŞMELERİ

3.1.Uluslararası Finansal Raporlama Standartları(UFRS)

Dar anlamda, UFRS' ler Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulunun yayınladığı yeni sayılı duyuru dizileri anlamına gelir.

Geniş anlamda, UFRS' ler Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ve Uluslararası Muhasebe Standartları tarafından onaylanan yorum ve standartları kapsayan Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu duyurularının tam seti anlamına gelir(<http://www.iasplus.com>).

UFRSlerin temel özellikleri, uluslararası finansal tabloların karşılaştırılabilirliğini sağlamak için tasarlanan muhasebe standartlarının ilke temelli setidir. Uluslararası muhasebe standartları kurulunun önemli amacı, dünyanın çeşitli sermaye piyasalarında finansal raporlamada şeffaflığı geliştiren ve anlaşılabilen yüksek nitelikli global muhasebe standartlar seti geliştirmektir(<http://www.cga-canada.org>).

Uluslararası standartların amacı şüphesiz ki uluslararasılaşma süreci nedeniyle yükselen raporlama maliyetlerinin minimizasyonudur. Yurtdışında faaliyet gösteren işletmelerin artan sayısına göre, sınır ötesi standartlar için artan bir ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Uluslararası olarak benimsenen standartlar ile önceden farklı raporlama standartları kullanarak raporlayan işletmelerle karşılaştırma imkanı ile yatırımcılara fayda sağlar. Tek bir muhasebe yaklaşımı, Avrupanın aktif pazarlarında sermayenin daha iyi paylaşılmasına öncülük eden sınır ötesi karşılaştırmaları kolaylaştırır(Jerman, 2009:783-784). Doğru, karşılaştırılabilir, gerçeğe uygun ve ihtiyaca uygun bilgi sayesinde fayda sağlar.

Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu tarafından 2007'nin sonunda yapılan bir anket uluslararası muhasebe standartlarının önemini açıkça ortaya koymaktadır. Bu ankete göre, dünyadaki muhasebe liderlerinin büyük çoğunluğu tek bir uluslararası muhasebe setinin ekonomik büyüme için önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Uygulamaya katılan 91 ülkeden 143 liderin %90'ı, tek set uluslararası muhasebe standardının çok önemli olduğunu veya ülkelerinin ekonomik büyümesi için önemli olduğunu ifade etmişlerdir(<http://www.ifrs.com>).

3.2. TFRS 3 İşletme Birleşmeleri

TFRS 3' e göre bir işletme birleşmesi, edinen bir işletmenin bir veya daha fazla işletmenin kontrolünü eline geçirdiği bir işlem veya diğer bir olay olarak tanımlanmaktadır. Edinen işletme edinilen işletmenin kontrolünü çeşitli şekillerle elde edebilir(TFRS-3 Ek B5) Örneğin,

- Nakit, nakit benzeri veya diğer varlıklar transfer ederek,
- Borç altına girerek,
- Özkaynak payları ihraç ederek,
- Birden fazla değişik şekilde bedel transfer ederek,
- Bedel transfer etmeden, yalnızca sözleşme yolu ile edinen işletme edinilen işletmenin kontrolünü ele geçirebilir.

3.2.1. Muhasebeleştirme ve Ölçmeye İlişkin İstisnalar

TFRS 3, bazı tanımlanabilir varlık ve borçların muhasebeleştirilmesine ve/veya ölçümüne ilişkin istisnai hükümler içermektedir. Söz konusu istisnai hükümler; koşullu borçlara, gelir vergilerine, çalışanlara sağlanan faydalara, tazminat varlıklarına, yeniden edinilen haklara, hisse bazlı ödeme kararlarına ve satış amaçlı elde tutulan varlıklar için geçerlidir(<http://www.yeminlimusavirler.com>).

3.2.2. Aşamalı Olarak İşletme Birleşmeleri

Bazen edinen işletme, birleşme tarihinin hemen öncesinde özkaynak payına sahip olduğu bir edinilen işletmenin kontrolünü ele geçirebilir. Bu TFRS, bu tür bir işleme, bazen basamaklı alım da denen aşamalı olarak gerçekleşen işletme birleşmesi şeklinde atıfta bulunmaktadır(TFRS-3 p.41).

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletme, daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak payını, birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değeri ile yeniden ölçer ve sonuç olarak ortaya çıkan kazanç veya kayıp varsa bunu da kar veya zararda ya da uygun görülürse diğer kapsamlı gelir içerisinde muhasebeleştirir(TFRS-3 p.42).

3.2.3. Bedel Transferi Olmaksızın Gerçekleştirilen İşletme Birleşmeleri

Edinen işletme bazen, bir bedel transfer etmeden edinilen işletmenin kontrolünü ele geçirir. İşletme birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi açısından satın alma yöntemi bu birleşmelere uygulanır. Bu tür durumlar(TFRS-3 p.43):

- Edinilen işletme bazen, var olan bir yatırımcının (edinen işletmenin) kontrolünü ele geçirebilmesi için gerekli olacak ölçüde kendi hissesini geri satın alır.
- Daha önceden oy haklarının çoğunluğunu elinde bulunduran edinen işletmenin, edinilen işletmeyi kontrol etmesini engelleyen azınlık veto hakları geçersiz hale gelir.
- Edinen ve edinilen işletmeler, yalnızca sözleşme aracılığı ile işletmelerini birleştirme konusunda anlaşırlar. Edinen işletme, edinilen işletmenin kontrolü karşılığında bir bedel transfer etmez ve birleşme tarihinde ya da daha öncesinde edinilen işletmede özkaynak payına sahip değildir.

3.2.4. Ölçme Dönemi

Birleşmenin gerçekleştiği raporlama döneminin sonunda işletme birleşmesinin ilk muhasebeleştirilmesi tamamlanmamış ise, edinen işletme, muhasebeleştirilmesi tamamlanmamış kalemler için finansal tablolarında geçici tutarlar raporlar.

Ölçme dönemi içerisinde edinen işletme, birleşme tarihinde muhasebeleştirilmiş geçici tutarları, birleşme tarihinde geçerli olan ve eğer biliniyor olsa idi bu tarih itibariyle muhasebeleştirilmiş tutarların ölçümünü etkileyebilecek gerçeklere ve durumlara ilişkin elde edilmiş yeni bilgileri yansıtacak şekilde geriye dönük olarak düzeltir. Ölçme dönemi içerisinde, edinen işletme aynı zamanda, birleşme tarihinde geçerli olan ve eğer biliniyor olsa idi bu tarih itibariyle ek varlık ve borçların muhasebeleştirilmesini gerektirecek gerçeklere ve durumlara ilişkin yeni bilgiler elde etmiş ise söz konusu ek varlık ve borçları da muhasebeleştirir.

Ölçme dönemi, edinen işletme, birleşme tarihi itibariyle var olan gerçeklere ve durumlara ilişkin aradığı bilgileri elde eder etmez ya da daha fazla bilginin elde edilemez olduğunu öğrenir öğrenmez biter. Ancak ölçme dönemi, birleşme tarihinden başlamak üzere bir yılı aşamaz(TFRS-3 p.45).

3.2.5. Nelerin İşletme Birleşmesi İşleminin Bir Parçası Olduğunun Belirlenmesi

Edinen ve edinilen işletmeler, birleşme için görüşmeler başlamadan önce bir ilişki veya başka bir anlaşma içerisinde olabilirler veya görüşme süreci içerisinde işletme birleşmesinden ayrı olarak bir anlaşmaya varabilirler. Her iki durumda da, edinen işletme, işletme birleşmesinde edinen ve edinilen işletmelerin takas ettikleri tutarların bir parçası olmayan tutarları, belirler. Edinen işletme, satın alma yönteminin uygulanmasının bir parçası olarak yalnızca edinilen işletme için takas edinilen bedeli ve edinilen işletmenin takasında elde edilen varlıkları ve üstlenilen borçları muhasebeleştirir. Ayrı işlemler ilgili TFRSler uyarınca muhasebeleştirilir(TFRS-3 p.51).

3.2.6. Satınalmaya İlişkin Maliyetler

Satınalmaya ilişkin maliyetler, edinen işletmenin bir işletme birleşmesini gerçekleştirmek için katlandığı maliyetlerdir. Bu maliyetlere aracılık ücretleri, yasal ücretler, muhasebe ve değerlemeye ilişkin ücretler, diğer profesyonel ücretler veya müşavirlik ücretleri; iç satın alma biriminin idamesi için gerekli olan maliyetlerde dahil olmak üzere genel yönetim giderleri; borçlanma araçları ile hisse senetlerinin ihraç edilmesi ve kaydının maliyetleri dahildir. Edinen işletme, satın alıma ilişkin maliyetleri, sadece bir istisna dışında, maliyetlerin gerçekleştiği ve hizmetlerin alındığı dönemlerde gider olarak muhasebeleştirir. Borçlanma araçlarının ya da hisse senetlerinin ihraç edilmesine ilişkin maliyetler, diğer TFRSler uyarınca muhasebeleştirilir.

3.2.7. Sonradan Ölçme ve Muhasebeleştirme

Genellikle edinen işletme, bir işletme birleşmesinde edindiği varlıklarının, üstlendiği veya katlandığı borçlarının ve ihraç ettiği özkaynağa dayalı finansal araçlarının sonradan ölçüm ve muhasebeleştirilmesini, söz konusu kalemlerin niteliklerine bağlı olarak ilgili diğer TFRSler uyarınca gerçekleştirir. Ancak, bu TFRS, bir işletme birleşmesinde edinilmiş aşağıda belirtilen varlıkların, üstlenilmiş veya katlanılmış borçların ve ihraç edilmiş özkaynağa dayalı finansal araçların sonradan ölçülmesi ve muhasebeleştirilmesi için rehberlik sağlamaktadır(TFRS-3 p.54):

- Yeniden edinilen haklar;
- Birleşme tarihi itibarıyla muhasebeleştirilmiş koşullu borçlar;
- Tazminat varlıkları;
- Koşullu bedel.

3.2.8. Açıklamalar

Edinen işletme, finansal tablo kullanıcılarının; dönem içinde gerçekleşen veya raporlama tarihinden sonra, ancak finansal tablolar onaylanmadan önce gerçekleşen birleşme işlemlerinin niteliğini ve söz konusu birleşme işlemlerinin finansal etkilerini değerlendirebilmelerini sağlayan bilgileri açıklar(TFRS-3 p.59).

Edinen işletme, finansal tablo kullanıcılarının, dönem içerisinde gerçekleşen veya daha önceki raporlama dönemlerinde gerçekleşmiş işletme birleşmelerine ilişkin cari raporlama döneminde muhasebeleştirilen düzeltmelerin finansal etkilerini değerlendirebilmelerini sağlayacak bilgileri açıklar(TFRS-3 p.61).

3.2.9. Ters Birleşmeler

Menkul kıymet ihraç eden işletme(yasal edinen), muhasebe açısından edinilen işletme olarak belirlenmiş ise ters birleşme meydana gelir. İşlemin ters birleşme sayılabilmesi için, özkaynak payları edinilen işletmenin (yasal edinilen) muhasebe amaçları açısından edinen işletme olması gerekmektedir. Örneğin ters birleşmeler, halka açık olmayan bir işletme, halka açık hale gelmeyi isteyip kendi hisse senetlerini ihraç etmek istemediğinde gerçekleşebilir. Bunu gerçekleştirmek için halka açık olmayan işletme, halka açık bir işletmenin kendi özkaynak paylarını, sözkonusu halka açık şirketin özkaynak payları karşılığında almasını sağlar. Bu örnekte, halka açık işletme yasal edinendir çünkü kendi özkaynak paylarını ihraç etmiştir; halka açık olmayan işletme de yasal edinilendir çünkü kendisinin özkaynak payları edinilmiştir(TFRS-3 Ek B p.19).

3.2.9.1. Transfer Edilen Bedelin Ölçülmesi

Bir ters birleşmede, muhasebe edineni genellikle edinilen işletme için hiçbir bedel ihraç etmez. Bunun yerine, muhasebe edinileni genellikle muhasebe edineninin sahiplerine kendi özkaynak paylarını ihraç eder. Dolayısı ile muhasebe edineninin muhasebe edinilendeki payı için transfer ettiği bedelin edinme tarihli gerçeğe uygun değeri yasal ana ortaklığın ortaklarına bu ters birleşme sonucunda oluşan birleşmiş işletmede sahip olabilecekleri aynı yüzdelerde hisse sağlayabilmek için ne kadar özkaynağa dayalı aracı ihraç etmesi gerektiğine dayanır. Özkaynak paylarının bu şekilde hesaplanan gerçeğe uygun değeri, edinilen işletme karşılığında transfer edilen bedelin gerçeğe uygun değeri olarak kullanılabilir(TFRS-3 EK B p.20).

3.3. İşletme Birleşmelerinin Muhasebeleştirilmesi

İşletme birleşmeleri TFRS 3 kapsamında varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerinin belirlenmesini ve satınalma yöntemine göre birleşmenin gerçekleşmesini öngörmektedir. Birleşme sonrası edinen işletmenin, edinilen işletme ile finansal tablolarının birleştirilmesi TMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar ve TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar kapsamında yapılmaktadır.

3.3.1. Standardın Amacı

Bu standardın amacı, raporlayan işletmenin finansal tablolarında bir işletme birleşmesine ve bunun etkilerine ilişkin sağladığı bilginin ihtiyaca uygunluğunu, güvenilirliğini ve karşılaştırılabilirliğini arttırmaktır. Bu TFRS, söz konusu amaca ulaşmak için edinen işletmenin birleşme işlemini nasıl gerçekleştireceğine dair ilkeleri açıklamaktadır(TFRS-3 p.1):

- Edinilen işletmenin tanımlanabilir varlıklarını, borçlarını ve kontrol gücü olmayan paylarını(azınlık paylarını) finansal tablolarında nasıl muhasebeleştireceği ve ölçeceği,
- İşletme birleşmesinde edinilen şerefiyeyi veya pazarlıklı satın alma sonunda oluşabilecek kazancı nasıl muhasebeleştirebileceği ve ölçeceği,
- Finansal tablo kullanıcılarının işletme birleşmesinin niteliği ve etkilerini hangi bilgileri açıklayacağını nasıl belirlediği açıklanmaktadır.
- Bu sayede birleşmenin edinen ve edinilen işletmeler açısından şeffaf, tüm paydaşların menfaatini koruyacak biçimde yürütülmesi sağlanmaktadır.

3.3.2. Standardın Kapsamı

TFRS 3, işletme birleşmesi tanımına uyan işlemlere uygulanır. TFRS 3'ün uygulanmayacağı durumlar (TFRS-3 p.2):

- Ayrı işletmelerin iş ortaklığı oluşturmak üzere bir araya geldikleri işletme birleşmeleri,

- İşletme tanımına uymayan bir varlığın satın alınması durumunda. Varlığın maliyeti, satın alma tarihinde gerçeğe uygun değerlerine bağlı olarak grup içerisindeki tanımlanabilir varlıklara ve borçlara dağıtılır. Bu tür işlem şerefiyeye yol açmaz.
- Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmelerin birleşmesi durumlarında uygulanmaz.

Bu bağlamda muhasebe açısından birleşmenin söz konusu olabilmesi için farklı kişi ve kurumların kontrolünde olan işletmeler için bu standart uygulanabilir.

3.3.3.Satınalma Yöntemi

İşletme birleşmelerinin muhasebeleştirilmesinde standarda göre satınalma yöntemi uygulanır. Satınalma yöntemine göre, edinen işletme karşı tarafın net varlık ve yükümlülüklerini elde eder. (Elitaş ve Elitaş, 2010:201). Satınalma yönteminde süreç(TFRS-3 p.5-6-8-9):

- Edinen işletme belirlenir; her bir işletme birleşmesinde birleşen işletmelerden biri edinen işletme olarak belirlenir.
- Birleşme tarihi belirlenir; edinen işletme, edinilen işletmenin kontrolünü ele geçirdiği tarihi birleşme tarihi olarak belirler(Edinen işletmenin, edinilen işletmenin kontrolünü ele geçirdiği tarih genellikle edinen işletmenin bedeli transfer ettiği, edinilen işletmenin varlıklarını edindiği ve borçlarını üstlendiği tarihtir.).
- Edinilen varlıklar, üstlenilen borçlar ve kontrol gücü olmayan paylar (azınlık paylarının)ölçülür ve finansal tablolara yansıtılır.
- Şerefiye ve pazarlıklı satın alma sonucunda oluşabilecek kazanç ölçülür ve muhasebeleştirilir.

3.3.4. Gerçeğe Uygun Değer

Gerçeğe uygun değer muhasebesi geleneksel tarihi maliyet ilkesinden bir ayrılışı temsil etmektedir.

Gerçeğe uygun değer muhasebesi, diğer kullanıcılar için ihtiyaç duyduğu finansal ve finansal olmayan bilgiyi karşılaştırma imkanı sağladığı için yatırımcıların ihtiyaçlarına cevap verir (<http://www.cga-canada.org>)

Gerçeğe uygun değer ölçümü, bir işletme birleşme işleminde üstlenilen varlık ve yükümlülüklerin maliyetini ölçmek için birleşme muhasebesinin bir özelliği olmuştur (<http://kjs.mof.gov.cn>). Gerçeğe uygun değer, karşılıklı pazarlık ortamında, bilgili ve istekli gruplar arasında bir varlığın el değiştirmesi ya da bir borcun ödenmesi durumunda ortaya çıkması gereken tutar şeklinde ifade edilmektedir(TFRS-3 EkA). Gerçeğe uygun değer varlıkları değerlemek için uygun bir değerlendirme yöntemi olup, yatırım kararlarını almada piyasa aktörlerine uygun bilgi sunmaktadır. Aynı şekilde bu bilgi, yatırımcılar ve yöneticiler arasında uygun bilgiyi harekete geçirme ve yöneticilerin amaçları için onları kullanmaya neden olur. Sonuç olarak, gerçeğe uygun değer, yatırım kararlarında piyasa aktörlerinin faaliyetleri için, piyasa yöntemi ile ilgili olmaktadır(Akgün, 2011:44).

Satınalma yönteminde, edinen işletme edinilen işletmenin tanımlanabilir varlıklarını ve yükümlülüklerini gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirir. Satınalma yönteminde en önemli nokta bağlı ortaklığın tanımlanabilir varlıklarının ve yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesidir. TFRS' de tüm varlıklara uygulanabilecek genel bir değerlendirme ölçüsü bulunmamaktadır. Standartlar değerlemede prensip olarak gerçeğe uygun değer yaklaşımını kabul etse de, ihtiyatlılık ilkesinden doğan diğer değerlendirme ölçüleri de bazı varlıklara uygulanabilmektedir(Demir ve Bahadır, 2009:48-49).

3.3.5. Edinilen Tanımlanabilir Varlıkların, Üstlenilen Tanımlanabilir ve Kontrol Gücü Olmayan Paylarının (Azınlık Paylarının) Muhasebeleştirilmesi

Satın alma yönteminin uygulanmasının bir parçası olan muhasebeleştirilme koşullarını karşılayabilmesi için, birleşme tarihinde edinilen tanımlanabilir varlıkların ve üstlenilen tanımlanabilir borçların, Finansal Tabloların Düzenlenmesi ve Sunumuna İlişkin Kavramsal Çerçeve'deki varlık ve borç tanımlarına uyması gerekmektedir(TFRS-3 p.11).

Ayrıca, satın alma yönteminin uygulanmasının bir parçası olan muhasebeleştirilme koşullarının karşılanabilmesi için, edinilen tanımlanabilir varlıklar ve üstlenilen tanımlanabilir borçlar, ayrı işlemlerin sonucu değil, edinen işletme ile edinilen işletme arasında işletme birleşmesi sırasında el değiştiren unsurların bir parçası olmalıdır(TFRS-3 p.13).

Birleşme tarihinde, edinen işletme, edinilen tanımlanabilir varlıkları ve üstlenilen tanımlanabilir borçları TFRS' leri uygulamak için gereken şekilde sınıflandırmalı veya belirlemelidir. Edinen işletme, bu sınıflandırmaları veya belirlemeleri birleşme tarihinde var oldukları şekliyle, sözleşme hükümlerini, ekonomik koşulları ve benzeri diğer durumları esas alarak yapmalıdır(TFRS-3 p.15).

Edinen işletme, edinilen tanımlanabilir varlıkları ve üstlendiği tanımlanabilir borçları birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerleri ile ölçer(TFRS-3 p.18).

İşletme birleşmesinde, edinen işletme, edinilen işletmedeki azınlık paylarını ya gerçeğe uygun değeri ile ya da edinilen işletmenin net tanımlanabilir varlıklarının orantılı payı ile ölçer(TFRS-3 p.19).

3.3.6. Şerefiyenin veya Satın Almadan Kaynaklanan Kârın Muhasebeleştirilmesi ve Ölçülmesi

Şerefiye, TFRS 3 Standardında, edinilen işletmenin üstün kazanma gücüne bağlı olarak, alıcının edinen işletmenin bilançosundaki tanımlanabilir net varlıklarının ve borçlarının gerçeğe uygun değerinin üzerinde ödeme yaptığını varsaymaktadır(Akgün, 2011: 49).

Şerefiye kalemi, bilançoda maddi olmayan varlıklar başlığı altında raporlanacaktır. Burada esas olan işletmenin varlıklarının gerçeğe uygun değerinden borçların gerçeğe uygun değerinin çıkarılması ile bulunacak olan, gerçeğe uygun özsermaye değerinden, daha yüksek bir ödeme yapılmasıdır. Böylece işletmenin gerçek değerinin, sahip olduğu varlıklarının ayrı ayrı gerçeğe uygun değerlerinin, toplamından daha yüksek olduğu kabul edilmektedir.

Bu değer işletmenin hali hazırda piyasadaki itibarı, müşteri portföyü, tecrübeli çalışanları ve yerleşik işletme organizasyonunun gelecekte oluşturacağı fayda için ilave bir bedel olarak ödenmektedir(Sarioğlu ve Esen, 2007:46).

Bir işletme birleşmesinde ortaya çıkabilecek edinilen işletmenin edinilen işletmenin defter değerindeki payını aşan satın alma maliyetinin öncelikle edinilen işletmenin tanımlanabilir varlık ve yükümlülüklerinin defter değerlerini gerçeğe uygun değerlerini eşitleyecek biçimde bu varlık ve yükümlülükler dağıtılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu işlem yapıldıktan sonra dağıtılmamış olarak kalan fark pozitif şerefiye olarak adlandırılır(Demir ve Bahadır, 2009:52).

TFRS 3 standardında şerefiye iktisap eden işletmenin ortaklık oranı dikkate alınarak değil, tüm işletme için hesaplanır. Tüm işletme bazında hesaplanan şerefiye, ana ortaklık ve azınlık payı olarak raporlanır. İktisap edilen işletme, gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmekte ve bu değerle, iktisap edilen işletme tarafından raporlanmaktadır. İktisap edilen işletme, tüm işletme bazında gerçeğe uygun değeri ile değerlendirildiği için, azınlık payları da işletmenin gerçeğe uygun değeri üzerinden hesaplanmaktadır. Söz konusu hesaplamada şerefiyenin dağıtımında toplam şerefiyenin hesaplanması, ana ortaklık payının hesaplanması ve toplam şerefiyeden ana ortaklık payı düşülerek azınlık payı hesaplanması olmak üzere üç yol takip edilmektedir. Toplam şerefiye, işletmenin gerçeğe uygun değerinden net belirlenebilir varlıklarının indirilmesi suretiyle hesaplanır. Ana ortaklık payına düşen şerefiyenin hesaplanması için, iktisap edenin elde ettiği ortaklık payının, gerçeğe uygun değerinden, iktisap edilen işletmenin net belirlenebilir varlıklarından iktisap edene düşen pay çıkarılmaktadır. Azınlıklara düşen şerefiye payı ise, toplam şerefiyeden, ana ortaklığa düşen şerefiye tutarının indirilmesiyle hesaplanmaktadır(Akgün, 2009:21).

VUK' da peştemallıklar olarak ifade edilen şerefiye mukayyet değeri (kayıtlı değer) ile değerlendirilmekte ve beş yıl içinde itfa edilmesi gerekmektedir. 800 TL'yi aşmayan peştemallıklar istenirse doğrudan gider yazılabilmektedir. TFRS 3 Standardında ise, şerefiyenin itfa edilmesine izin verilmemektedir. Şerefiye izleyen dönemlerde düzenli olarak değer düşüklüğü testine tabi tutulmakta, varsa birikmiş değer düşüklüğü karşılığı indirildikten sonraki maliyeti ile değerlendirilmektedir.

Şerefiyede ortaya çıkan değer düşüklüğü zararı doğrudan gelir tablosunda raporlanmakta, izleyen dönemlerde değer düşüklüğü karşılığının iptaline de izin verilmemektedir(<http://www.asmmmo.org.tr>).

İşletme birleşmelerinde nadiren de olsa, birleşmenin satın alan işletmeye olan maliyetinin, satın alınan işletmenin özkaynağının gerçeğe uygun değerinden daha küçük olduğu zaman negatif şerefiye kavramından bahsedilir. Böyle bir durumda elde edilen işletmenin özkaynağının gerçeğe uygun değerinin, işletmenin satın alınması için ödenen toplam tutarı aşan kısmının, satın alma sırasında gerçekleşen bir gelir olarak muhasebeleştirilmesi ve o döneme ait gelir tablosunda raporlanması gereği yine aynı standartta belirtilmiştir(Sarioğlu ve Esen, 2007:48).

3.4. TMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar

Bu standardın amacı, bir ana ortaklığın kontrolü altında bulunan bir grup işletmenin konsolide finansal tablolarının hazırlanmasına ve sunumuna ilişkin esasları belirlemektir(TMS 27, p.1). Söz konusu standart, işletme birleşmelerinin muhasebeleştirilmesinde kullanılan yöntemleri ve bu yöntemin konsolidasyon üzerine etkilerini içermemektedir. Bu yöntemlerin uygulanması için TFRS 3'e atıfta bulunmaktadır.

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında ana ortaklık ve bağlı ortaklıkların tüm varlık, yabancı kaynak ve özkaynakları, gelir gider kalemleri satır satır toplanarak birleştirilir.

Konsolide finansal tabloların grupla ilgili finansal bilgileri tek bir işletmeye aitmiş gibi gösterebilmesi için(Demir ve Bahadır, 2009:69-71):

- Ana ortaklığın her bir bağlı ortaklıktaki yatırımın ve bağlı ortaklıkların özkaynaklarındaki payının elimine edilmesi(Şerefiyenin hesaplanması),
- Azınlık paylarının hesaplanması,
- Grup içi bakiyelerin ve işlemlerin elimine edilmesidir. Bu kurallar uygulandıktan sonra ana ortaklık ve bağlı ortaklık finansal tabloları konsolide finansal tablolar adı altında birleştirebilir.

3.5. TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar

TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar Standardı 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için uygulanabilecektir. İsteyen işletmelerin, bu Standardı 01/01/2013 tarihi öncesi hesap dönemlerine ilişkin finansal tablolarında uygulamayı seçmesi mümkündür. Bu TFRS ile birlikte TMS 27’de yer alan konsolide finansal tablolarla ilgili hükümleri ve TMS Yorum 12 Konsolidasyon–Özel Amaçlı İşletmeler Yorumu yürürlükten kalkmıştır(<http://kgk.gov.tr>).

TFRS 10 Standardının yürürlüğe girmesiyle birlikte, TMS 27 Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar Standardı bağlı ortaklık, müşterek kontrol edilen işletmeler ve iştiraklerin bireysel finansal tablolar da muhasebeleştirilmesi konularıyla sınırlandırılmıştır. TFRS 10 tüm işletmeler için uygulanabilen tek bir işletme modeli kurmuştur. TMS 27’yi içeren gereksinimler ile uyumlu olarak, bir grubun, varlıklarını, yükümlülüklerini, özkaynaklarını, gelir-giderlerini ve ana ve bağlı ortaklığının nakit akışlarını konsolide eden finansal tabloları temsil eder. Örneğin, tek bir ekonomik işletmedeki gibi. IFRS 10 konsolidasyon prosedürlerini, yani bir işletmenin nasıl konsolide edileceğini değiştirmemiştir. TFRS 10 kontrol tanımını revize ederek bir işletmenin konsolide edilip edilmeyeceğini değiştirmiştir(<http://www.ey.com>).

3.5.1 Standardın Amacı

Bir işletme bir veya daha fazla işletmeyi kontrol ettiğinde düzenlenecek olan konsolide finansal tabloların hazırlanmasına ve sunumuna ilişkin finansal raporlama ilkelerini belirlemektir(TFRS 10 p.1).

Bu TFRS, kontrol ilkesini tanımlamakta ve kontrolü konsolidasyonun dayanağı haline getirmektedir.

Yatırımcı işletmenin yatırım yaptığı işletmeyi kontrol edip etmediğinin ve dolayısıyla yatırım yaptığı işletmeyi konsolide edip etmeyeceğinin belirlenmesinde kontrol ilkesinin nasıl uygulanacağını ve konsolide finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanacak muhasebe hükümlerini düzenlemektedir(TFRS 10 p.2).

Bu TFRS, işletme birleşmelerine ilişkin muhasebeleştirme hükümlerini ve bu hükümlerin konsolidasyon üzerine etkilerini düzenlemektedir(TFRS 10 p. 3).

3.6. İşletme Birleşme Uygulamaları

3.6.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, işletme birleşmeleri kapsamında birleşme ve birleşememe durumlarının TFRS 3, Türk Ticaret Kanunu, Vergi Kanunları ve bazı özel amaçlı kanunlar kapsamında değerlendirerek işletmenin mali tablolarında nasıl izlendiğini ortaya koymaktır.

3.6.2. Çalışmanın Kapsamı

Çalışmanın konusuna uygun olarak, örnek uygulamalar yapılmıştır. Örnek uygulamalardan biri birleşememe durumunda işletmenin takip edeceği süreci, diğeri ise birleşme durumunda işletmenin takip edeceği süreci ortaya koymaktadır.

Birleşememe durumuna örnek olarak seçilen işletme, hisse senetleri borsada işlem gören bir şirket ile halka kapalı olan bir anonim şirketin birleşmesine esas olan mali tablo verisi seçilmiştir.

Birleşme durumuna örnek olarak seçilen işletme, hisse senetleri borsada işlem gören bir şirket ile halka kapalı olan üç anonim şirketin birleşmesine esas olan mali tablo verisi seçilmiştir. Bu uygulamalarda yer alan mali tablolardaki tarihler, mali tablolardaki rakamlar ve şirket isimleri değiştirilmiştir.

3.6.3. Çalışmanın Yöntemi

Birleşen şirketlerin hakkındaki bilgiler ve birleşmeye konu olan mali tabloları, şirketlerin internet sitelerinden ve/veya Kamuyu Aydınlatma Platformu(KAP)'ndan alınmıştır. Söz konusu bu mali tablolar, 2011 ve 2012 yıllarına ait dönemleri kapsamaktadır.

3.6.4. Birleşmeye İlişkin Bir Uygulama 1 (Birleşememe)

Yürürlükte olan yeni TTK hükümleri, VUK hükümleri, Maliye Bakanlığı düzenlemeleri ve Kanun Hükmünde Kararname(KHK) çerçevesinde 01 Ocak 2013'ten itibaren bütün ticari işletmeler, uluslararası standartlarla uyumlu Türkiye Muhasebe Standartlarını esas alarak muhasebe sistemlerini kurmak, kayıtlarını tutmak, ve finansal tabloları düzenlemek zorundadır (<http://www.muhasabetr.com>). Özetle, yeni TTK'ya göre ticari işletmelere TFRSlere uygun defter tutma zorunluluğu getirildiğinden bu çalışmanın konusu bu kapsamda önem arz etmektedir.

BETA A.Ş. ve SETA A.Ş. birleşen işletmelerdir. Birleşmede esas alınacak tablolar 30/10/2012 tarihli mali tablolardır.

Birleşme işlemi, SETA' nın tüm aktif ve pasifleri ile bir bütün olarak BETA tarafından devralınması suretiyle gerçekleşecek, dolayısıyla devrolan SETA' nın mal varlığı bütün halinde devralma şeklinde birleşme yoluyla BETA' ya geçecektir.

3.6.4.1. Birleşmeye Konu Olan Taraflar

3.6.4.1.1. BETA A.Ş.

BETA, 1958'de Türk Hava Yolları'na ikram hizmeti sağlamak üzere bir alt birim olarak kurulmuştur. Uzun yıllar Türk Hava Yolları ve diğer yabancı hava yollarına hizmet veren bir kamu kurumu olarak faaliyet gösterdikten sonra 1989 yılında %70 hissesi yabancı bir şirkete satılarak özelleştirilmiştir. 1993 yılından beri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda bulunmaktadır.

BETA, 2010 yılına kadar asıl faaliyet konusu olan hava limanları ve hava yolu şirketlerine ikram(catering) hizmetleri vermek ve hava alanları, terminal ve diğer hava ulaşımı ile ilgili mahallerde lokanta, büfe, kafeterya, benzeri tesisler ve satış mağazaları açarak faaliyetlerini yürütmüş ve sektöründe öncü bir konuma gelmiştir.

BETA, X Holding A.Ş. nin %79.89 pay ile bağı ortaklığı durumundadır. Kalan %20.11 pay ise halka açık olan kısımdır.

3.6.4.1.2. SETA A.Ş.

SETA' nın esas faaliyet konusu her türlü kağıt, karton, teneke, saç, cam, tahta, plastik, petrol mamüllerinden elde edilmiş ambalaj maddeleri, oluklu mukavva, ve diğer her türlü tabii, sınai, kimyevi hammaddelerden ambalaj maddesi imali, basımı ve şekillendirilmesini yapmak. Ayrıca çimento, ilaç, gıda ve tüm benzeri sanayi ticaret ve ihracat için torba kutu ve kaplarının yapımı ile ambalaj baskılarını yapmaktır.

SETA halka açık bir işletme olan Y Yatırım Holding A.Ş.' nin %100 pay ile bağı ortaklığı konumundadır. 2007 yılından itibaren SETA bir anlamda yatırım işletmesi şeklinde çalışmakta olup güçlü bir iştirak ve sermaye yapısı vardır.

3.6.4.2. Devralma Yoluyla Birleşme Sürecine İlişkin Bilgiler

BETA 2009'dan itibaren artan rekabet koşullarında faaliyet konusunu devam ettirmekte zorlanmış iç ve dış hatlarda faaliyet gösteren bütün işletmelerini kapatarak bu alanda pasif konuma geçmiştir. Bu süre içerisinde yeni bir faaliyet alanı geliştirme konusunda gelişme de gösterememiştir. Dolayısıyla ikram hizmetleri (catering) konusunda uzman kadrosunu tasfiye etmiştir.

BETA 2010 tarihinde S Holding bünyesine girmiş ve bu tarihten itibaren şirkete ilk aşamada yeni faaliyet konusu kazandırma arayışlarına gidilmiştir. BETA bugünkü yapısı itibari ile aktifinde makine tesis, arazi bulunmaması buna karşı mali durumunun finansal yatırımlara elveren yapısı nedeniyle bir yatırım şirketi yapılanmasına uygun olduğu sonucuna varılarak BETA' nın bir yatırım holding şirketi şeklinde yapılandırılması çalışmalarına başlanmıştır.

Bu kapsamda BETA' nın halka açık ve faaliyet gösterdiği sektörlerde önemli yeri olan olan şirketlere yatırım yapılması uygun görülmüştür. Halka açık yapıda, Borsa İstanbul(BIST)'da işlem gören ancak faaliyet göstermeyen BETA' yı aktif bir konuma getirmenin en hızlı ve güvenilir yolu olarak grubun benzer yapıdaki şirketi SETA ile birleşmesi uygun görülmüştür. Bu durumda BETA devralan, SETA ise devrolan işletme konumundadır.

3.6.4.3. Birleştirme ve Değişirme Oranları

Birleşmeye taraf olan şirketlerin 30/10/2012 tarihi itibari ile düzenlenmiş bilançoları esas alınarak bir uzman kuruluş tarafından birleşmeye ilişkin 30/09/2012 tarihli mali tablolarındaki öz kaynakları saptanmıştır.

Uzman kuruluş, birleşme işleminde kullanılacak birleşme oranları hesaplamasında, daha önceki emsal uygulamaları da dikkate alarak BETA'nın son çağrı fiyatı, SETA'nın düzeltilmiş özkaynak değerleri dikkate alınarak birleşme oranı, arttırılacak sermaye ve değişirme oranı(Katsayısı) hesaplanmıştır.

3.6.4.3.1. Birleşme Oranı(B.O)

BETA' nın özsermayesi (Son çağrı fiyatına göre belirlenen); 220.000.000 TL.
SETA' nın özsermayesi (Düzeltilmiş özsermayesi); 400.000.000 TL. Dolayısıyla birleşme oranı şu şekilde hesaplanır:

BETA' nın son çağrı fiyatına göre belirlenen özsermayesi (a)	220.000.000,00 TL
BETA' nın son çağrı fiyatına göre belirlenen özsermayesi + SETA'nın düzeltilmiş özsermayesi (b)	620.000.000,00 TL
B.O (a/b)	0,354838709

Birleşme sonucunda ulaşılabacak sermaye ise şu şekilde hesaplanır(Arttırılacak sermaye.):

$$\begin{array}{r}
 126.000.000,00 \text{ TL(BETA'nın ödenmiş sermaye tutarı)} \\
 : \\
 \hline
 0, 354838709 \text{ TL (B.O)} \\
 : \\
 355.090.909,00 \text{ TL olacaktır.}
 \end{array}$$

3.6.4.3.2. Değişirme Oranı (Katsayısı)

SETA' yı devralacak olan BETA' nın yukarıdaki hesaplamalara göre,

355.090.909,00 TL(Arttırılacak sermaye) – 126.000.000,00 TL(BETA'nın ödenmiş sermaye tutarı) =229.090.909, 00 TL' lik bir sermaye artışı yapması gerekmektedir.

3.6.4.4. Birleşmenin TFRSlere Göre Muhasebeleştirilmesi

Birleşmenin TFRSlere göre muhasebeleştirilmesi için yapılması gereken adımlar sırasıyla açıklanmıştır.

3.6.4.4.1. Azınlık Paylarının Hesaplanması

BETA A.Ş., SETA A.Ş.'nin tamamını devraldığı için azınlık payları hesaplanmayacaktır. Dolayısıyla, konsolide finansal tablolarda azınlık payları yer almayacaktır.

3.6.4.2. Şerefiyenin Hesaplanması

Şerefiyenin hesaplanması için SETA' nın net tanımlanabilir varlıklarının defter değeri ve gerçeğe uygun değeri belirlenmelidir. Satın alma maliyeti, BETA için SETA' nın tanımlanabilir net varlıklarının gerçeğe uygun değeri ve defter değeri arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu durumda şerefiye aşağıdaki gibi hesaplanır.

Elde Etme Maliyeti	229.090.909
(-) SETA'nın Net Varlıklarının Gerçeğe Uygun Değeri %100	400.000.000
Şerefiye (Negatif)	(170.909.091)

Bu birleşme sonucunda oluşan 170.909.091 TL'lik negatif fark, bilançonun pasif tarafında özkaynaklar altında 'Birleşmeye İlişkin Özsermaye Katkısı' olarak gösterilmiştir.

3.6.4.4.3. Bağlı Ortaklıktaki Yatırımın ve Bağlı Ortaklığın Özsermayesindeki Ana Ortaklığın Payının Elimine Edilmesi

BETA A.Ş. SETA A.Ş.'nin %100'ünü sermayesini 229.090.909 TL arttırarak ve bu tutarı SETA A.Ş.'nin ortaklarına dağıtacaktır. Bu durumda BETA A.Ş.'nin yapması gereken kendi bireysel bilançosunda yapması gereken muhasebe kaydı şu şekildedir:

501 Ödenmemiş Sermaye (-)	229.090.909
500 Sermaye	229.090.909
İlgili Aktif Hesaplar	229.090.909
501 Ödenmemiş Sermaye(-)	229.090.909
245 Bağlı Ortaklıklar	229.090.909
- SETA	
İlgili Aktif Hesaplar	229.090.909

BETA ve SETA' nın birleşmeden sonraki bilançosu Tablo 3.1.'de oluşturulmuştur.

Tablo 3.1. BETA ve SETA'nın Birleşme Sonrası 30/10/2012 Tarihli Bilançosu

	BETA A.Ş.	SETA A.Ş.
Dönen Varlıklar	165.405.842	377.663.412
Nakit ve Nakit Benzerleri	94.320	8.034.462
Finansal Yatırımlar	-	79.628.774
Ticari Alacaklar	21.326	28.241.010
-İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	-	643.150
-Diğer Alacaklar	21.326	27.597.860
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	-	-
Diğer Alacaklar	165.093.850	203.823.950
-İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	164.540.748	202.903.048
-Diğer Alacaklar	553.102	920.902
Devam Eden İnşaat Sözleşmelerinden Alacaklar	-	555.956
Stoklar	-	31.028.098
Diğer Dönen Varlıklar	196.346	26.351.162
-İlişkili Taraf Verilen Avanslar	-	5.389.200
Diğer Dönen Varlıklar	196.346	20.961.962
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklar	-	-
Duran Varlıklar	31.182	327.474.408
Ticari Alacaklar	-	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	-	-
Diğer Alacaklar	-	398.834
Finansal Yatırımlar	-	1.125.602
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	-	196.886.998
Canlı Varlıklar	-	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	-	-
Maddi Duran Varlıklar	194	83.720.312
-Finansal Kiralama Yoluyla Elde Edilenler	-	13.483.504
-Diğer Maddi Duran Varlıklar	194	70.236.808
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	-	438.992
Şerefiye	-	58.164.356
Ertelenmiş Vergi Varlığı	30.988	1.676.716
Diğer Duran Varlıklar	-	62.598
TOPLAM VARLIKLAR	165.437.024	720.137.818
Kısa Vadeli Yükümlükler	2.736.462	153.349.372
Finansal Borçlar	-	2.920.772
Diğer Finansal Yükümlülükler	-	-
Ticari Borçlar	20.780	36.183.128
-İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	-	2.443.410
-Diğer Ticari Borçlar	20.780	33.739.718
Diğer Borçlar	2.071.868	88.486.992
-İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	2.065.580	86.884.608
-Diğer Borçlar	6.288	1.602.382
Devam Eden İnşaat Sözleşmeleri Hakediş Bedelleri	-	2.538.982
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	-	-
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü Borç Karşılığı	610.678	-
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	33.136	23.219.498
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklara İlişkin Yüküm.	-	-
Uzun Vadeli Yükümlülükler	82.820	14.619.990
Finansal Borçlar	-	5.788.942
Ticari Borçlar	-	-

Diğer Borçlar	-	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	-	-
Devlet Teşvik Yardımları	-	-
Borç Karşılıkları	-	-
Kıdem Tazminatı Karşılığı	82.820	8.831.050
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	-	-
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	-	-
ÖZKAYNAKLAR	162.617.742	552.168.456
Ödenmiş Sermaye	126.000.000	415.000.000
Sermaye Düzeltmesi Farkları	1.090.458	(343.756)
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)	-	-
Hisse Senedi İhraç Primleri	-	12.733.668
Değer Artış Fonları	-	-
Yabancı Para Çevrim Farkları	-	-
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	37.614.098	61.020.646
Geçmiş Yıllar Kar/Zararı	4000	(97.181.788)
Net Dönem Karı/Zararı	(2.090.814)	1.812.150
Azınlık Payları	-	159.127.536
TOPLAM KAYNAKLAR	165.437.024	720.137.818

BETA'ın bireysel bilançosundaki 245 bağlı ortaklıklar hesabı, SETA'nın bireysel bilançosundaki sermaye hesabı ve diğer özkaynak hesaplarıyla karşılaştırılarak kapatılır. Konsolide bilançonun hazırlanabilmesi için gerekli eliminasyon kayıtları ve bu kayıtları içeren konsolide çalışma kağıdı ise tablo 3.2.'de hesaplanmıştır.

Tablo 3.2. Konsolide Çalışma Kağıdı (Birleşme Anında)

Konsolide Çalışma Kağıdı(Birleşme Anında)								
	BETA A.Ş.		SETA A.Ş.		Eliminasyon		Konsolide Bakiye	
	B	A	B	A	B	A	B	A
Dönen Varlıklar	165.405.842		377.663.412		-	-	543.069.254	
Nakit ve Nakit Benzerleri	94.320		8.034.462		-	-	8.128.782	
Finansal Yatırımlar	-		79.628.774		-	-	79.628.774	
Ticari Alacaklar	21.326		28.241.010		-	-	28.262.336	
-İlişkili Taraf Ticari Alacaklar	-		643.150		-	-	643.150	
-Diğer Alacaklar	21.326		27.597.860		-	-	27.619.186	
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alac.	-		-		-	-	-	
Diğer Alacaklar	165.093.850		203.823.950		-	-	368.917.800	
-İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	164.540.748		202.903.048		-	-	367.443.796	
-Diğer Alacaklar	553.102		920.902		-	-	1.474.004	
Devam Eden İnşaat Sözleşmeler. Alac.	-		555.956		-	-	555.956	
Stoklar	-		31.028.098		-	-	31.028.098	
Diğer Dönen Varlıklar	196.346		26.351.162		-	-	26.547.508	
-İlişkili Taraflara Verilen Avanslar	-		5.389.200		-	-	5.389.200	
Diğer Dönen Varlıklar	196.346		20.961.962		-	-	21.158.308	

Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlık.	-	-	-	-	-
Duran Varlıklar	31.182	327.474.408	-	-	327.505.590
Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alac.	-	-	-	-	-
Diğer Alacaklar	-	398.834	-	-	398.834
Finansal Yatırımlar	-	1.125.602	-	-	1.125.602
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	-	196.886.998	-	-	196.886.998
Canlı Varlıklar	-	-	-	-	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	-	-	-	-	-
Maddi Duran Varlıklar	194	83.720.312	-	-	83.720.506
- Finansal Kiralama Yoluyla Elde Edilenler	-	13.483.504	-	-	13.483.504
-Diğer Maddi Duran Varlıklar	194	70.236.808	-	-	70.237.002
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	-	438.992	-	-	438.992
Şerefiye	-	58.164.356	-	-	58.164.356
Ertelenmiş Vergi Varlığı	30.988	1.676.716	-	-	1.707.704
Diğer Duran Varlıklar	-	62.598	-	-	62.598
TOPLAM VARLIK.	165.437.024	720.137.818	-	-	885.574.844
Kısa Vadeli Yüküm.	2.736.462	153.349.372	-	-	156.085.834
Finansal Borçlar	-	2.920.772	-	-	2.920.772
Diğer Finansal Yükümlülükler	-	-	-	-	-
Ticari Borçlar	20.780	36.183.128	-	-	36.203.908
-İlişkili Taraflardan Ticari Borçlar	-	2.443.410	-	-	2.443.410
-Diğer Ticari Borçlar	20.780	33.739.718	-	-	33.760.498
Diğer Borçlar	2.071.868	88.486.992	-	-	90.558.860
-İlişkili Tarafalara Diğer Borçlar	2.065.580	86.884.608	-	-	88.950.188
-Diğer Borçlar	6.288	1.602.382	-	-	1.608.670
Devam Eden İnşaat Sözleş. Hakediş Bedel.	-	2.538.982	-	-	2.538.982
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borç.	-	-	-	-	-
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü Borç Karşılığı	610.678	-	-	-	610.678
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	33.136	23.219.498	-	-	23.252.634
Satış Amac. Elde Tut. Duran Varlık. Yüküm.	-	-	-	-	-
Uzun Vadeli Yükümlülükler	82.820	14.619.990	-	-	14.702.810
Finansal Borçlar	-	5.788.942	-	-	5.788.942
Ticari Borçlar	-	-	-	-	-
Diğer Borçlar	-	-	-	-	-
Finans Sektörü Faaliyetler. Borçlar	-	-	-	-	-
Devlet Teşvik Yardım.	-	-	-	-	-

Borç Karşılıkları	-	-	-	-
Kıdem Tazminatı Karşılığı	82.820	8.831.050	-	-
Ertelenmiş Vergi Yük.	-	-	-	-
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	-	-	-	-
ÖZKAYNAKLAR	162.617.742	552.168.456	-	-
Ödenmiş Sermaye	355.090.909	415.000.000	415.000.000	355.090.909
Serm. Düzelt. Fark	1.090.458	(343.756)	-	-
Karşılıklı İştirak Sermayesi Düzelt. (-)	-	-	-	-
Hisse Sen. İhraç Prim.	-	12.733.668	-	-
Değer Artış Fonları	-	-	-	-
Birleşmeye İlişkin İlave Özserm. Katkısı	185.909.091	-	-	-
Yabancı Para Çevrim Farkları	-	-	-	-
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	37.614.098	61.020.646	-	-
Geç. Yıl. Kar/Zararı	4000	(97.181.788)	-	-
Net Dönem Karı/Zar.	(2.090.814)	1.812.150	-	-
Azınlık Payları	-	159.127.536	-	-
TOPLAM KAYNK.	165.437.024	720.137.818		885.574.844

BETA'nın ödenmiş sermayesinin defter değeri 415.000.000 TL'dir. Dolayısıyla bu rakam üzerinden bağlı ortaklıklar hesabı kapatılacaktır. Bu rakama şu şekilde ulaşılmıştır:

(+) SETA	229.090.909
(+) Negatif Şerefiye	170.909.091
(+) Değerleme	15.000.000
	415.000.000

Ana ortaklığın bağlı ortaklığın özsermayesindeki payının eliminasyon kaydı :

500 Sermaye	415.000.000
- Seta İşletmesi	
245 Bağlı Ortaklıklar	415.000.000
- Beta İşletmesi	

Tablo 3.3. BETA'nın 30 Ekim 2012 Tarihli Bilançosu (Birleşme Bilançosu)

	BETA
VARLIKLAR	
Dönen Varlıklar	543.069.254
Nakit ve Nakit Benzerleri	8.128.782
Finansal Yatırımlar	79.628.774
Ticari Alacaklar	28.262.336
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacalar	643.150
- Diğer Alacaklar	27.619.186
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	-
Diğer Alacaklar	368.917.800
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacalar	367.443.796
- Diğer Alacaklar	1.474.004
Devam Eden İnşaat Sözleşmelerinden Alacaklar	555.956
Stoklar	31.028.098
Canlı Varlıklar	-
Diğer Dönen Varlıklar	26.547.508
- İlişkili Taraflara Verilen Avanslar	5.389.200
- Diğer Dönen Varlıklar	21.158.308
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklar	-
Duran Varlıklar	342.505.590
Ticari Alacaklar	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	-
Diğer Alacaklar	398.834
Finansal Yatırımlar	1.125.602
Özkaynaklar Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	196.886.998
Canlı Varlıklar	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	-
Maddi Duran Varlıklar	83.720.506
- Finansal Kiralama Yoluyla Elde Edilenler	13.483.504
- Diğer Maddi Duran Varlıklar	70.237.002
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	438.992
Şerefiye	58.164.356
Ertelenmiş Vergi Varlığı	1.707.704
Diğer Duran Varlıklar	62.598
TOPLAM VARLIKLAR	885.574.844
KAYNAKLAR	
Kısa Vadeli Yükümlülükler	156.085.834
Finansal Borçlar	2.920.772
Diğer Finansal Yükümlülükler	-
Ticari Borçlar	36.203.908
-İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	2.443.410
-Diğer Ticari Borçlar	33.760.498
Diğer Borçlar	90.558.860
-İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	88.950.188
-Diğer Borçlar	1.608.670
Devam Eden İnşaat Sözleşmeleri Hakediş Bedelleri	2.538.982
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	-
Devlet Teşvik ve Yardımları	-
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü Borç Karşılıkları	610.678
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	23.252.634
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklara İlişkin Yükümlülükler	-
Uzun Vadeli Yükümlülükler	14.702.810
Finansal Borçlar	5.788.942

Diğer Finansal Yükümlülükler	-
Ticari Borçlar	-
Diğer Borçlar	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	-
Devlet Teşvik ve Yardımları	-
Borç Karşılıkları	-
Kıdem Tazminatı Karşılığı	8.913.870
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	-
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	-
ÖZKAYNAKLAR	714.786.198
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	555.658.664
Ödenmiş Sermaye	355.090.909
Sermaye Düzeltme Farkları	746.702
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi(-)	-
Hisse Senedi İhraç Primleri	12.733.668
Birleşmeye İlişkin İlave Özsermaye Katkısı	185.909.091
Değer Artış Fonları	-
Yabancı Para Çevrim Farkları	-
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	98.634.744
Geçmiş Yıllar Kar/Zararları	(97.177.788)
Dönem Net Karı/Zararı	(278.664)
Azınlık Payları	159.127.536
TOPLAM KAYNAKLAR	885.574.844

BETA ve SETA'nın birleşmeden sonraki gelir tabloları Tablo 3.4.'de oluşturulmuştur.

Tablo 3.4. BETA ve SETA'nın Birleşme Sonrası 30/10/2012 Tarihli Gelir Tabloları

	BETA	SETA
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER		
Satış Gelirleri	-	125.363.818
Satışların Maliyeti (-)	-	(115.594.708)
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar/Zarar	-	9.769.110
Faiz, Ücret, Komisyon ve Diğer Gelirler	-	-
Faiz, Ücret, Komisyon ve Diğer Giderler (-)	-	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar/Zarar	-	-
BRÜT KAR/ZARAR	-	9.769.110
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	-	(4.749.108)
Genel Yönetim Giderleri (-)	(1.030.594)	(10.041.244)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	-	-
Diğer Faaliyet Gelirleri	28.512	3.552.372
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	(378.414)	(6.664.038)
FAALİYET KARI/ZARARI	(1.380.496)	(8.132.910)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Kar/Zararlarındaki Paylar	-	16.190.758
Finansal Gelirler (Esas Faaliyet Dışı)	16.933.280	27.900.872
Finansal Giderler (Esas Faaliyet Dışı) (-)	(17.630.994)	(18.297.380)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI/ZARARI	(2.078.210)	17.661.340
Sürdürülen Faaliyetlerden Vergi Gelir/Gideri	(12.604)	1.093.396
- Dönem Vergi Gelir/Gideri	-	-
- Ertelenmiş Vergi Gelir/Gideri	(12.604)	1.093.396
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI/ZARARI	(2.090.814)	18.754.736
DURDURULAN FAALİYETLER	-	-
Durdurulan Faaliyetler Vergi Sonrası Dönem Karı/Zararı	-	-
DÖNEM KARI/ZARARI	(2.090.814)	18.754.736
Diğer Kapsamlı Gelir/Gider	-	-
Finansal Varlıklar Değer Artış Fonundaki Değişim	-	-
Duran Varlıklar Değer Artış Fonundaki Değişim	-	-
Finansal Riskten Korunma Fonundaki Değişim	-	-
Yabancı Para Çevrim Farklarındaki Değişim	-	-
Emekli Planlarındaki Aktüeryal Kazanç ve Kayıplar	-	-
Diğer Kapsamlı Gelir Kalemlerine İlişkin Vergi Gelir/Giderleri	-	-
DİĞER KAPSAMLI GELİR(VERGİ SONRASI)	-	-
TOPLAM KAPSAMLI GELİR/GİDER	(2.090.814)	18.754.736
Dönem Kar/Zararının Dağılımı		
Azınlık Payları	-	16.942.586
Ana Ortaklık Payları	(2.090.814)	1.812.150
Hisse Başına Kazanç/Kayıp	(0.034)	0.008

BETA ve SETA' nın yukarıdaki aynı tarihli gelir tablosunda yer alan borç ve alacak bakiyesi veren tüm kalemler tek tek toplandığında BETA' nın birleşme sonrası konsolide gelir tablosu(Tablo 3.5.) oluşturulmuş olacaktır.

Tablo 3.5. BETA'nın Birleşme Sonrası Konsolide Gelir Tablosu

	BETA
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER	
Satış Gelirleri	125.363.818
Satışların Maliyeti(-)	(115.594.708)
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar/Zarar	9.769.110
Finans Sektörü Faal. Brüt Kar/Zarar	-
BRÜT KAR/ZARAR	9.769.710
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri(-)	(4.749.108)
Genel Yönetim Giderleri(-)	(11.071.838)
Diğer Faaliyet Gelirleri	3.580.884
Diğer Faaliyet Giderleri(-)	(7.042.452)
FAALİYET KARI/ZARARI	(9.513.404)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Kar/Zararlarındaki Paylar	16.190.758
Finansal Gelirler(Esas Faaliyet Dışı)	44.834.152
Finansal Giderler(Esas Faaliyet Dışı)(-)	(35.928.374)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI/ZARARI	15.583.132
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gelir/Gideri	1.080.792
- Ertelenmiş Vergi Gelir/Gideri	1.080.792
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI/ZARARI	16.663.918
DÖNEM KARI/ZARARI	16.663.918
TOPLAM KAPSAMLI GELİR/GİDER	16.663.918
Dönem Kar/Zararının Dağılımı	
Azınlık Payları	16.942.258
Ana Ortaklık Payları	(278.664)
Hisse Başına Kazanç/Kayıp	(0.026)

BETA A.Ş.' de yapılan 01.03.2013 tarihli olağan genel kurul toplantısında SETA A.Ş.'nin bütün aktif ve pasifi ile birlikte devralınması suretiyle birleşmesi ve yönetim kurulunca hazırlanan birleşme sözleşmesi, 30.09.2012 tarihli birleşme bilançosu genel kurulun onayına sunulmuştur. İşletmenin birleşmeden olumsuz etkileneceğini düşünerek pay sahiplerinin çoğunluğu olumsuz oy kullanmışlardır. Sonuç olarak, BETA A.Ş' nin, SETA A.Ş. ile birleşmesi oy çoğunluğu ile reddedilmiştir.

TTK' nın 151. Maddesine göre, anonim şirketlerde, esas veya çıkarılmış sermayesinin çoğunluğunu temsil etmesi şartıyla, genel kurulda bulunan oyların dörtte üçü tarafından onaylanmalıdır.

Örnek olarak gösterilen BETA A.Ş. pay sahiplerinin büyük çoğunluğu birleşmeyi onaylamadıkları için birleşme reddedilmiştir.

Bu durumda muhasebe sisteminde yapılacak işlemler ise, birleşme onaylanmadığı için SETA A.Ş.'nin 30.10.2012 tarihli bilançosunda yer alan aktif ve pasif hesaplarının, muhasebe sisteminde ters kayıtla kapatılması işlemleri yapılmayacaktır.

3.6.5. Birleşmeye İlişkin Uygulama 2 (Birleşme)

Birleşme, hisse senetleri borsada işlem gören bir işletme ile halka kapalı olan üç anonim işletmenin birleşmesine esas olan mali tablo verileri seçilmiştir.

A A.Ş., X A.Ş., Y A.Ş., ve Z A.Ş. birleşen işletmelerdir. Birleşmede esas alınacak tablolar 30/09/2011 tarihli mali tablolardır.

Birleşme işlemi, X A.Ş., Y A.Ş. ve Z A.Ş.'nin tüm aktif ve pasifleri ile bir bütün olarak A A.Ş. tarafından devralınması suretiyle gerçekleşecek, dolayısıyla devrolan X, Y ve Z' nin mal varlığı bütün halinde devralma şeklinde birleşme yoluyla A' ya geçecektir.

3.6.5.1. Birleşmeye Konu Olan Taraflar

3.6.5.1.1. A A.Ş.

A A.Ş.'nin esas faaliyet konusu halka gıda ve aile ihtiyaç maddelerini sağlamaktır. A A.Ş. halka açık bir işletme olan B A.Ş. 'nin % 95 pay ile bağlı ortaklığıdır. Kalan % 5 'lik pay ise halka açık olan kısımdır.

3.6.5.1.2. X A.Ş., Y A.Ş. ve Z A.Ş.

X A.Ş., Y A.Ş. ve Z A.Ş.'nin aynı esas faaliyet konularına sahip olup gıda ve ihtiyaç malzemeleri satışı yapmaktır.

A. A.Ş.'nin X A.Ş., Y A.Ş., ve Z A.Ş. %100 ortaklık payı ile bağlı ortaklığı konumundadırlar. Bu birleşme, Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri :1, No:31 sayılı 'Birleşme ilişkin Esaslar Tebliği', Türk Ticaret Kanunu'nun devralma yoluyla birleşmeyi düzenleyen 451. Maddesi ve ilgili diğer maddeleri, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 19 ve 20. Maddelerine göre gerçekleştirilmiştir. Devralan ortaklık, devrolan ortaklarda %99.9'un üzerinde pay sahibi olduğundan birleşme işlemleri, SPK Seri: 31 Tebliğinin Birleşmede Özellikli Durumlar başlık kapsamında yürütülmüştür. Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri :1, No:31 sayılı 'Birleşme ilişkin Esaslar Tebliği 10/A Maddesi' ne göre, bir veya birden fazla ortaklığın , paylarının %95'i veya daha fazlasına sahip başka bir ortaklık tarafından devralınması suretiyle birleşmede, devralan ortaklığın hisselerinden devrolan ortaklıkların ortaklarına verilmesini gerektirmeyen durumlarda, bu tebliğin 5'inci maddesinde yer alan bağımsız denetim raporu, 8'inci maddesinde yer alan uzman kuruluş raporu, 10'uncu maddesinde yer alan uzman kuruluş raporu hazırlanmasına gerek yoktur.

3.6.5.2. Birleştirme ve Değişirme Oranları

Bilirkişi raporuna göre, devrolan ortaklıkların 30 Eylül 2011 tarihli bilançoları esas alınarak devrolan ortaklığa devri için birleştirme ve değişirme oranları hesaplanması özkaynak yöntemine göre yapılmıştır. Bu nedenle birleşme sonrasında devralan ortaklık sermayesi artırılmamıştır. Birleşme oranı, 1.00 olarak tespit edilmiştir.

3.6.5.3. Birleşmenin TFRSlere Göre Muhasebeleştirilmesi

Birleşmenin TFRSlere göre muhasebeleştirilmesi için yapılması gereken adımlar sırasıyla açıklanmıştır.

3.6.5.3.1. Azınlık Paylarının, Şerefiyenin ve Bağlı Ortaklıktaki Yatırımın ve Bağlı Ortaklığın Özsermayesindeki Ana Ortaklığın Payının Elimine Edilmesi

Devralan ortaklık, devrolan ortaklıklarda %100 pay sahibi olduğu için devralan ortaklığın mali tablolarında devrolan ortaklıklar, bağlı ortaklıkları şeklinde kayıtlıdır. Bu nedenle devralan ortaklık kendi bireysel finansal tablolarında satın alma kaydı yapmayacaktır. Yine aynı nedenle şerefiyede ortaya çıkmayacaktır. Ayrıca devralan ortaklık devrolan ortaklıkların tamamına sahip olduğu için konsolide finansal tablolarda azınlık payları da yer almayacaktır.

Birleşmeden sonra işletmelerin bireysel bilançoları Tablo 3.6.'da oluşturulmuştur.

Tablo 3.6. A A.Ş. ve X A.Ş., Y A.Ş. ve Z A.Ş. nin 30 Eylül 2011 Tarihli Bilançoları (Birleşmeden Sonra)

	A	X	Y	Z
VARLIKLAR				
Dönen Varlıklar				
Nakit ve Nakit Benzerleri	2.787.252.000	725.130	232.473	180.186
Ticari Alacaklar	126.552.000	191.526	7.725	-
-Diğer Alacaklar	126.267.000	191.526	7.725	-
-İlişkili Taraflardan Alacaklar	285.000	-	-	-
Türev Finansal Araçlar	-	-	-	-
Diğer Alacaklar	7.989.000	-	-	-
Stoklar	2.112.525.000	452.319	180.654	54.693
Diğer Dönen Varlıklar	173.586.000	660.231	8.259.183	5.671.674
Toplam Dönen Varlıklar	5.207.904.000	2.029.206	8.680.035	5.906.553
Duran Varlıklar				
Diğer Alacaklar	4.005.000	-	-	-
Finansal Yatırımlar	6.645.000	-	-	-
Türev Finansal Araçlar	2.919.000	-	-	-
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	157.422.000	-	-	-
Bağlı Ortaklık.- X İşlt.	300.000			
Bağlı Ortaklık.- Y İşlt.	2.700.000			
Bağlı Ortaklık.- Z İşlt.	528.000			
Ertelenmiş Vergi Varlığı	624.000	1.648.671	-	40.632
Maddi Duran Varlıklar	3.378.723.000	7.075.824	470.904	4.378.509
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	914.232.000	-	-	-
Şerefiye	6.750.753.000	-	-	-
Diğer Duran Varlıklar	21.411.000	-	-	-
Toplam Duran Varlıklar	11.240.262.000	8.724.495	470.904	4.419.141
Toplam Varlıklar	16.448.166.000	10.753.701	9.150.939	10.325.6941
KAYNAKLAR				
Kısa Vadeli Yüküm.				

Finansal Borçlar	219.399.000	638.640	1.038.480	1.042.071
Türev Finansal Araçlar	156.165.000	-	-	-
Ticari Borçlar	4.068.327.000	11.667.939	5.036.370	635.991
-İlişkili Taraflara Borçlar	5.877.000	-	-	-
-Diğer Borçlar	4.062.450.000	11.667.939	5.036.370	635.991
Diğer Borçlar	21.546.000	-	-	-
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	180.000	-	-	-
Finansal Kiralama Borç.	-	3.959.262	50.814	1.454.586
Borç Karşılıkları	142.257.000	235.206	190.323	45.498
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	255.159.000	2.498.469	823.263	399.084
Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler	4.863.033.000	18.999.516	7.139.250	3.577.230
Uzun Vadeli Yükümlülükler				
Finansal Borçlar	6.835.428.000	98.055	-	-
Türev Finansal Araçlar	178.890.000	-	-	-
Finansal Kiralama Borç.	-	120.237	-	693.792
Diğer Borçlar	11.169.000	-	-	-
Kıdem Tazminatı Karşılığı	31.479.000	1.066.791	483.792	177.606
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	324.498.000	-	42.105	-
Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler	7.381.482.000	1.285.083	525.897	871.398
Toplam Yükümlülükler	12.244.515.000	20.284.599	7.665.147	4.448.628
ÖZKAYNAKLAR				
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	4.202.244.000			
Sermaye	534.090.000	300.000	2.700.000	528.000
Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkları	-	1.491.372	1.715.244	3.123.711
Hisse Senedi İhraç Prim.	2.034.699.000	-	-	-
Diğer Sermaye Yedekleri	(1.095.000)	260.268	78.312	-
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	1.157.568.000	-	-	-
Yabancı Para Çevrim Farkları	1.770.000	-	-	-
Birleşmeye İlişkin İlave	81.936.000	-	-	-
Geçmiş Yıllar Kar/Zararı	83.880.000	(5.423.616)	(1.564.734)	2.644.707
Net Dönem Karı/Zararı	309.396.000	(6.158.921)	(1.443.030)	(419.352)
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	1.407.000	-	-	-
Toplam Özkaynaklar	4.203.651.000	(9.530.898)	1.485.792	5.877.066
Toplam Kaynaklar	16.448.166.000	10.753.701	9.150.939	10.325.694

Bu aşamada konsolide bilanço hazırlanabilmesi için A A.Ş. nin bilançosundaki Bağlı Ortaklıklar Hesabı, X A.Ş, Y A.Ş. ve Z A.Ş. işletmelerinin bilançolarındaki Ödenmiş Sermaye hesaplarıyla karşılaştırılarak kapatılmalıdır. Bu işlemten sonra her iki işletmenin borç ve alacak bakiyesi veren tün kalemler tek tek toplanarak birleşme bilançosu oluşturulmuş olacaktır.

Tablo 3.7. A A.Ş., X A.Ş., Y A.Ş. ve Z A.Ş.'e Ait Konsolide Çalışma Kağıdı (Birleşme Anında)

Konsolide Çalışma Kağıdı (Birleşme Anında)												
	A		X		Y		Z		Eliminasyon		Konsolide Bak.	
	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A
VARLIKLAR												
Dönen Varlıklar												
Nakit ve Nakit Benzerleri	2.787.252.000		725.130		232.473		180.186		-	-		2.788.389.789
Ticari Alacak.	126.552.000		191.526		7.725		-		-	-		126.751.251
-Diğer Alacak.	126.267.000		191.526		7.725		-		-	-		126.466.251
-İliş. Taraf. Al.	285.000		-		-		-		-	-		285.000
Türev Finansal Araçlar	-		-		-		-		-	-		-
Diğer Alacaklar	7.989.000		-		-		-		-	-		7.989.000
Stoklar	2.112.525.000		452.319		180.654		54.693		-	-		2.113.212.666
Diğer Dönen Varlıklar	173.586.000		660.231		8.259.183		5.671.674		-	-		188.177.088
Toplam Dönen Varlıklar	5.207.904.000		2.029.206		8.680.035		5.906.553		-	-		5.224.519.794
Duran Varlık.												
Diğer Alacaklar	4.005.000		-		-		-		-	-		4.005.000
Finans.Yatırım.	6.645.000		-		-		-		-	-		6.645.000
Türev Finansal Araçlar	2.919.000		-		-		-		-	-		2.919.000
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	157.422.000		-		-		-		-	-		157.422.000
Bağlı Ort-X Şti.	300.000								300.000			-
Bağlı Ort-Y Şti.	2.700.000								2.700.000			-
Bağlı Ort-Z Şti.	528.000								528.000			-
Ertelemiş Vergi Varlığı	624.000		1.648.671		-		40.632		-	-		2.313.303
Maddi Duran Varlıklar	3.378.723.000		7.075.824		470.904		4.378.509		-	-		3.390.648.237
Madd.Olmayan Duran Varlıklar	914.232.000		-		-		-		-	-		914.232.000
Şerefiye	6.754.281.000		-		-		-		-	-		6.754.281.000
Diğ. Dur.Varlık	21.411.000		-		-		-		-	-		21.411.000
Toplam Duran Varlıklar	11.240.262.000		8.724.495		470.904		4.419.141		-	-		11.253.876.540
Toplam Varlıklar	16.448.166.000		10.753.701		9.150.939		10.325.694		-	-		16.478.396.330
KAYNAKLAR												
Kısa Vadeli Yükümlülükler												
Finansal Borç.	219.399.000		638.640		1.038.480		1.042.071		-	-		222.118.191
Türev Finansal Araçlar	156.165.000		-		-		-		-	-		156.165.000
Ticari Borçlar	4.068.327.000		11.667.939		5.036.370		635.991		-	-		4.085.667.300
-İliş.Taraf. Borç	5.877.000		-		-		-		-	-		5.877.000
-Diğer Borçlar	4.062.450.000		11.667.939		5.036.370		635.991		-	-		4.079.790.300
Diğer Borçlar	21.546.000		-		-		-		-	-		21.546.000
Dönem Karı Vergi Yüküm.	180.000		-		-		-		-	-		180.000
Finansal Kiralama Borç.	-		3.959.262		50.814		1.454.586		-	-		5.464.662
Borç Karşılık.	142.257.000		235.206		190.323		45.498		-	-		142.728.027
Diğ. Kısa Vad.Yük.	255.159.000		2.498.469		823.263		399.084		-	-		258.879816
Toplam Kısa Vad. Yüküm.	4.863.033.000		18.999.516		7.139.250		3.577.230		-	-		4.892.748.996

Uzun Vad.Yük						
Finansal Borç.	6.835.428.000	98.055	-	-	-	6.835.526.055
Türev Finansal Araçlar	178.890.000	-	-	-	-	178.890.000
Finansal Kiralama Borç.	-	120.237	-	693.792	-	814.029
Diğer Borçlar	11.169.000	-	-	-	-	11.169.000
Kıdem Tazmin. Karşılığı	31.479.000	1.066.791	483.792	177.606	-	33.207.189
Ertelenmiş Vergi Yüküml.	324.498.000	-	42.105	-	-	324.540.105
Toplam Uzun Vadeli Yük.	7.381.482.000	1.285.083	525.897	871.398	-	7.384.164.378
Toplam Yük.	12.244.515.000	20.284.599	7.665.147	4.448.628	-	12.276.913.370
ÖZKAYNAK.						
Ana Ortak. Ait Özkaynaklar	4.202.244.000				-	4.202.244.000
Sermaye	534.090.000	300.000	2.700.000	528.000	3.528.000	534.090.000
Serm.Enflasyon Düzelt. Farkları	-	1.491.372	1.715.244	3.123.711	-	6.330.327
Hisse Senedi İhraç Primleri	2.034.699.000	-	-	-	-	2.034.699.000
Diğer Sermaye Yedekleri	(1.095.000)	260.268	78.312	-	-	(756.420)
Kardan Ayrılan Kısıtlan.Yedek.	1.157.568.000	-	-	-	-	1.157.568.000
Yabancı Para Çevrim Farkları	1.770.000	-	-	-	-	1.770.000
Birleş.İliş. İlave Özserm.Katkısı	81.936.000	-	-	-	-	81.880.000
Geçmiş Yıllar Kar/Zararı	83.880.000	(5.423.616)	(1.564.734)	2.644.707	-	79.536.357
Net Dönem Karı/Zararı	309.396.000	(6.158.921)	(1.443.030)	(419.352)	-	301.374.697
Kontrol Gücü Olmayan Pay.	1.407.000	-	-	-	-	1.407.000
Toplam Özkaynaklar	4.203.651.000	(9.530.898)	1.485.792	5.877.066	-	4.201.482.960
Toplam Kaynaklar	16.448.166.000	10.753.701	9.150.939	10.325.694	-	16.478.396.330

Ana ortaklığın bağlı ortaklığın özsermayesindeki payının eliminasyon kaydı ise şu şekilde yapılır.

500 Sermaye	3.528.000
X İşletmesi- 300.000	
Y İşletmesi- 2.700.000	
Z İşletmesi- 528.000	
245 Bağlı Ortaklıklar	3.528.000
A İşletmesi	

Konsolide Çalışma kağıdındaki konsolide bakiyeler konsolide bilançoyu oluşturur. Devralan ortaklığın ve devrolan ortaklıkların borç ve alacak bakiyesi veren tüm kalemleri satır satır toplanarak konsolide bilanço (Tablo 3.8.) oluşturulmuştur.

Tablo 3.8. A A.Ş.'nin Birleşme Sonrası 30 Eylül 2011 Tarihli Bilançosu

	A
VARLIKLAR	
Dönen Varlıklar	
Nakit ve Nakit Benzerleri	2.788.389.789
Ticari Alacaklar	126.751.251
-Diğer Alacaklar	126.466.251
-İlişkili Taraflardan Alacaklar	285.000
Türev Finansal Araçlar	-
Diğer Alacaklar	7.989.000
Stoklar	2.113.212.666
Diğer Dönen Varlıklar	188.177.088
Toplam Dönen Varlıklar	5.224.519.794
Duran Varlıklar	
Diğer Alacaklar	4.005.000
Finansal Yatırımlar	6.645.000
Türev Finansal Araçlar	2.919.000
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	157.422.000
Ertelenmiş Vergi Varlığı	2.313.303
Maddi Duran Varlıklar	3.390.648.237
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	914.232.000
Şerefiye	6.754.281.000
Diğer Duran Varlıklar	21.411.000
Toplam Duran Varlıklar	11.253.876.540
Toplam Varlıklar	16.478.396.330
KAYNAKLAR	
Kısa Vadeli Yükümlülükler	
Finansal Borçlar	222.118.191
Türev Finansal Araçlar	156.165.000
Ticari Borçlar	4.085.667.300
-İlişkili Taraflara Borçlar	5.877.000
-Diğer Borçlar	4.079.790.300
Diğer Borçlar	21.546.000

Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	180.000
Finansal Kiralama Borçları	5.464.662
Borç Karşılıkları	142.728.027
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	258.879.816
Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler	4.892.748.996
Uzun Vadeli Yükümlülükler	
Finansal Borçlar	6.835.526.055
Türev Finansal Araçlar	178.890.000
Finansal Kiralama Borçları	814.029
Diğer Borçlar	11.169.000
Kıdem Tazminatı Karşılığı	33.207.189
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	324.540.105
Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler	7.384.164.378
Toplam Yükümlülükler	12.276.913.370
ÖZKAYNAKLAR	
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	4.202.244.000
Sermaye	534.090.000
Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkları	6.330.327
Hisse Senedi İhraç Primleri	2.034.699.000
Diğer Sermaye Yedekleri	(756.420)
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	1.157.568.000
Yabancı Para Çevrim Farkları	1.770.000
Birleşmeye İlişkin İlave Özsermaye Katkısı	81.880.000
Geçmiş Yıllar Kar/Zararı	79.536.357
Net Dönem Karı/Zararı	301.374.697
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	1.407.000
Toplam Özkaynaklar	4.201.482.960
Toplam Kaynaklar	16.478.396.330

Devralan ortaklığın ve devrolan ortakların 1 Ocak – 30 Eylül 2011 faaliyet dönemine ait gelir tabloları Tablo 3.9.'da oluşturulmuştur.

Tablo 3.9. A A.Ş. ve X A.Ş., Y A.Ş.ve Z A.Ş. nin 1 Ocak - 30 Eylül 2011 Tarihli Gelir Tabloları (Birleşmeden Sonra)

	A	X	Y	Z
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER				
Satış Gelirleri	14.286.429.000	199.692.852	61.346.157	51.741.747
Satışların Maliyeti (-)	(10.684.848.000)	(172.743.765)	(53.646.795)	(45.166.263)
BRÜT KAR	3.601.581.000	26.949.087	7.699.362	6.575.484
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	(2.619.177.000)	(13.731.900)	(3.206.556)	(2.126.793)
Genel Yönetim Giderleri (-)	(506.694.000)	(17.410.635)	(5.092.560)	(4.563.423)
Diğer Faaliyet Gelirleri	32.022.000	48.672	7.095	4.449
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	(30.834.000)	-	(99)	(2.103)
FAALİYET KARI/ZARARI	476.898.000	(4.144.776)	(592.758)	(112.386)
Finansal Gelirler	764.478.000	817.407	8.589	300.831
Finansal Giderler (-)	(853.026.000)	(2.354.745)	(575.742)	(610.530)
VERGİ ÖNCESİ KAR/ZARAR	388.350.000	(5.682.114)	(1.159.911)	(422.085)
Vergi Gideri	(78.801.000)	(476.808)	(283.119)	2.733
- Dönem Vergi Gideri	(103.248.000)	-	-	-
- Ertelen. Vergi Geliri/Gider.	24.447.000	(476.808)	(283.119)	2.733
NET DÖNEM KARI/ZARARI	309.549.000	(6.158.922)	(1.443.030)	(419.352)
Net Dönem Karının Dağılımı				
Ana Ortaklık Payları	309.396.000			
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	153.000			
Toplam	309.549.000			
Hisse Başına Kazanç/Kayıp(Kr)	1			

Devralan ortaklığın ve devrolan ortaklıkların borç ve alacak bakiyesi veren tüm kalemleri satır satır toplanarak konsolide gelir tablosu(Tablo 3.10.) oluşturulmuş olacaktır.

Tablo 3.10. A A.Ş.’nin Konsolide Gelir Tablosu (Birleşmeden Sonra)

	A
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER	
Satış Gelirleri	14.599.209.760
Satışların Maliyeti (-)	(10.956.404.820)
BRÜT KÂR	3.642.804.940
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	(2.638.242.249)
Genel Yönetim Giderleri (-)	(533.760.618)
Diğer Faaliyet Gelirleri	32.082.216
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	(30.836.202)
FAALİYET KÂRI/ZARARI	472.048.087
Finansal Gelirler	765.604.827
Finansal Giderler (-)	(856.567.017)
VERGİ ÖNCESİ KÂR/ZARAR	381.085.897
Vergi Gideri	(79.558.194)
- Dönem Vergi Gideri	(103.248.000)
- Ertelenmiş Vergi Geliri/Giderleri	23.689.806
NET DÖNEM KÂRI/ZARARI	301.527.703

A A.Ş.’ de yapılan 10.03.2012 tarihli olağan genel kurul toplantısında X A.Ş., Y A.Ş. ve Z A.Ş.’nin bütün aktif ve pasifi ile birlikte devralınması suretiyle birleşmesi ve yönetim kurulunca hazırlanan birleşme sözleşmesi, 30.09.2011 tarihli birleşme bilançosu genel kurulun onayına sunulmuştur. Ve genel kurulda, A A.Ş.’nin X A.Ş, Y A.Ş. ve Z A.Ş. ile birleşmesi oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Bundan sonra A A.Ş.’nin X A.Ş, Y A.Ş. ve Z A.Ş.’nin muhasebe sisteminde yapılacak işlemler ise A A.Ş.’nin X A.Ş, Y A.Ş. ve Z A.Ş. infisah ettiğinden söz konusu bu işletme 30.09.2011 tarihli bilançosunda yer alan aktif ve pasif hesapların, muhasebe sisteminde ters kayıtlı kapatılacaktır.

X A.Ş., Y A.Ş. ve Z A.Ş.'nin hesaplarının kapatılması:

X A.Ş.'nin hesaplarının kapatılması:

	Borç	Alacak
Ticari Borçlar	11.667.939	
Finansal Borçlar	638.640	
Finansal Kiralama Borçları	3.959.262	
Borç Karşılıkları	235.206	
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	2.498.469	
Finansal Borçlar	98.055	
Finansal Kiralama Borçları	120.237	
Kıdem Tazminatı Karşılığı	1.066.791	
Sermaye	300.000	
Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkları	1.491.372	
Yasal Yedekler	260.268	
		Nakit ve Nakit Benzerleri 725.130
		Ticari Alacaklar 191.526
		Stoklar 452.319
		Diğer Dönen Varlıklar 660.231
		Maddi Duran Varlıklar 7.075.824
		Ertelenmiş Vergi Varlığı 1.648.671
		Geçmiş yıllar Zararları 5.423.616
		Net Dönem Zararı 6.158.921
TOPLAM	22.336.238	22.336.238

Y A.Ş. 'nin hesaplarının kapatılması :

	Borç	Alacak
Ticari Borçlar	5.036.370	
Finansal Borçlar	1.038.480	
Finansal Kiralama Borçları	50.814	
Borç Karşılıkları	190.323	
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	823.263	
Kıdem Tazminatı Karşılığı	483.792	
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	42.105	
Sermaye	2.700.000	
Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkları	1.715.244	
Yasal Yedekler	78.312	
		Nakit ve Nakit Benzerleri 232.473
		Ticari Alacaklar 7.725
		Stoklar 180.654
		Diğer Dönen Varlıklar 8.259.183
		Maddi Duran Varlıklar 470.904
		Geçmiş yıllar Zararları 1.564.734
		Net Dönem Zararı 1.443.030
TOPLAM	12.158.703	12.158.703

Z A.Ş.'nin hesaplarının kapatılması:

	Borç	Alacak
Ticari Borçlar	635.991	
Finansal Borçlar	1.042.071	
Finansal Kiralama Borçları	1.454.586	
Borç Karşılıkları	45.498	
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	399.084	
Finansal Kiralama Borçları	693.792	
Kıdem Tazminatı Karşılığı	177.606	
Sermaye	528.000	
Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkları	3.123.711	
Geçmiş Yıllar Karları	2.644.707	
		Nakit ve Nakit Benzerleri 180.186
		Stoklar 54.693
		Diğer Dönen Varlıklar 5.671.674
		Maddi Duran Varlıklar 4.378.509
		Ertelenmiş Vergi Varlığı 40.632
		Net Dönem Zararı 419.352
TOPLAM	10.745.046	10.745.046

SONUÇ

Birleşme, ayrı iken tek bir bütün durumuna gelmek anlamını içerir. O halde dar anlamıyla işletme birleşmeleri iki veya daha fazla ayrı işletmenin tek bir bütün durumuna gelmesi olarak tanımlanmaktadır. Daha geniş bir tanıma göre ise; iki veya daha fazla bağımsız işletmenin, yeni bir sahiplik ve yönetim altında, tek bir işletme olarak birleşmesidir.

Birleşme ve satınalmalar, işletmeler tarafından büyüme stratejisi olarak kullanılmaktadır. 1990'lardan itibaren artan küreselleşme ile beraber birleşme ve satınalmalar oldukça popüler hale gelmiştir. Ancak bu zamana kadar yapılan araştırmaların çoğu ile, birleşme ve satınalmaların, satınalan işletmenin beklediği kadar başarılı olamayabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sınır ötesi birleşme ve satınalmaların yarısından daha fazlasının hisse senetlerinin değerini yok ettiğini ortaya çıkarmıştır.

Ayrıca birleşme ve satınalmaların pay sahipleri için zenginliği azaltan bir işlem mi yoksa zenginliği arttıran bir işlem mi olduğuna dair bir çok araştırma yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar itibariyle devralma, devralınan şirketin pay sahipleri için kısa dönemde pozitif etki oluşturuyorken, devralan şirketteki yatırımcılar için uzun dönemdeki faydası sorgulanmaktadır. Bu doğrultuda, bir satınalmayı takip eden yıllarda edinen işletmenin payına düşen getiri, ya negatiftir ya sıfırdır.

Yeni TTK' da birleşmeye ilişkin hükümler çok daha kapsamlı bir şekilde yerini almış ve birtakım yenilikler getirmiştir. Bu yenilikler şu şekilde sıralanabilir: türler arası birleşme serbestisi, şahıs şirketlerinin birleşmesi, tasfiye halinde bir şirketin ve batık bir şirketin birleşmeye katılması, denkleştirme ödemesi, ayrılma akçesi, sermaye şirketlerinde kolaylaştırılmış birleşmedir. Bu yapılan yenilikler ile ülkemizde birleşme işlemleri teşvik edilmiş ve neticede birleşmelerde artış olacağı sonucuna ulaşabiliriz.

Ayrıca, yeni TTK ile bütün ticari işletmelere TFRS' lere göre defter tutma zorunluluğu getirilmiştir. Ticari işletmeler için seçenek olmaktan çıkmış zorunluluk haline gelmiştir. Bu kapsamda bu çalışmada yapılan örnek uygulamalar, işletme birleşme işlemlerinin muhasebe kayıtlarında nasıl gösterilmesi gerektiğine ışık tutmaktadır.

TFRS 3 İşletme Birleşmeleri Standardı, işletme birleşmelerinin muhasebeleştirilmesinde ve raporlanmasında tek yöntem kullanılması ilkesini benimsemiştir. Bu sayede birleşmeye ilişkin mali tabloların hazırlanması ve sunulmasına ilişkin farklılıklar en aza inmiş ve mali tabloların karşılaştırılabilirliği artmış olacaktır. Bu kapsamda, bu çalışmada yapılan örnek uygulamalar bu süreci yansıtmaktadır. Bu süreç şu şekildedir: İlk aşamada azınlık payları hesaplanır ve muhasebeleştirilir. İkinci aşamada şerefiye hesaplanır ve muhasebeleştirilir ve son aşamada bağlı ortaklıktaki yatırımın ve bağlı ortaklığın özsermayesindeki ana ortaklığın payı elimine edilir ve yapılan eliminasyon sonucunda kalan konsolide bakiyeler konsolide bilanço ve gelir tablosunu oluşturur.

Bu çalışmada yapılan örnek uygulamalardan ilkinde, devralan işletme artan rekabet koşullarında esas faaliyet konusunu devam ettirmekte zorlanmış ve sektörde pasif bir konuma geçmiştir. Ve bu duruma çözüm olarak bu ortaklığa yeni faaliyet konusu kazandırma çabalarına girişilmiştir. Bu kapsamda aynı gruptaki başka bir işletme ile birleşmesi yoluna gidilmiştir. Sonuç olarak aynı holding bünyesinde ölçek ekonomilerinden yararlanma ve genel yönetim giderlerinden tasarruf gibi birçok yarar elde etmiş olacaktırlar.

Birleşme sözleşmesinin hazırlanmasından beş ay sonra yapılan olağan genel kurul toplantısında devralan işletmenin pay sahipleri birleşmeden olumsuz etkileneceklerini düşündükleri için birleşme oy çoğunluğu ile reddedilmiştir. Bu durumda devrolan işletmenin muhasebe sisteminde yaptığı işlem şu şekildedir: Birleşmeye konu olan mali tablolarında borç ve alacak bakiyesi veren hesaplarının ters kayıtla kapatılması işlemlerini yapmamıştır.

Yapılan örnek uygulamalardan diğeri ise, devralan ortaklık, bağlı ortaklığı konumunda olduğu üç işletmeyi devralmıştır. Devrolunan ortaklıklar esas faaliyet konularını devam ettirmekte zorlandığı için birleşme kararı alınmıştır. Birleşmeden beklenen amaç ise, ölçek ekonomilerinden yararlanarak sinerji oluşturma, yönetim giderlerinden tasarruf ve birleşmeden beklenen diğeri yararlarıdır. Yapılan uygulamaların sonucunda, aynı grupta olan zarar eden işletmeler grubun daha güçlü yapıdaki işletme çatısı altında toplanarak yukarıda ifade edilen yararları elde etmek istedikleri sonucuna ulaşmıştır.

Devralan ortaklıkta, birleşme sözleşmesinin hazırlanmasından yaklaşık beş ay sonra yapılan olağan genel kurul toplantısında birleşme oy çoğunluğu ile kabul edilmiştir. Devrolunan işletmenin muhasebe sisteminde yaptığı işlem şu şekildedir: Birleşmeye konu olan mali tablolarında borç ve alacak bakiyesi veren hesapları ters kayıtla kapatmıştır.

KAYNAKÇA

Alagöz, A. (2006). *IFRS-3: İşletme Birleşmeleri Standardı Çerçevesinde Ters İktisap Uygulamaları*.

Allenström, E ve Njurell F. (2010). *Non-Financial Risk Assessment In Mergers, Acquisitions and Investments; Identifying Sources Of Business Risk In The ICT Industry*, University Of Gothenburg School Of Business, Economics and Law.

Akay, H. (1997). *İşletme Birleşmeleri ve Muhasebesi*. İstanbul: Yaylım Matbaası.

Akgüç, Ö. (2002). *Finansal Yönetim* (8. Baskı). İstanbul: Avcıol Basım Yayım.

Akgün, A. İ. (2011). *Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nda Şerefiye ve Gerçeğe Uygun Değer İlişkisi*, Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2, 39-61.

Akgün, A. İ. (2009). *Türkiye Finansal Raporlama Standartları Açısından Varlıklarda Değer Düşüklüğü ve Şerefiyenin İncelenmesi*, Kocaeli Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2, 1-34.

Alkan, G.İ. ve Demireli, E. (2007). “*Türkiye’de kullanılan Bazı Şirket Değerleme Yöntemleri ve Bir Uygulama*”, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2, 27-39.

Altaş, S. (2012). “*Yeni TTK’ da Anonim Şirketlerin Sermaye Artırımları İçin Öngörülen Temel Yenilikler ve Değişiklikler*”, İSMMMO Mali Çözüm Dergisi, 137-148.

Ateş, M. (2009). “*AB’ye Uyum Bağlamında Türk Rekabet Hukuku ve Politikasına Genel Bir Bakış*”, AB ve Türk Rekabet Hukuku Dergisi, 1, 56-87.

Aydemir, M. (1998). *Küreselleşme, Rekabet ve Sınır Ötesi Birleşmeler; Daimler Benz ve Chrysler Örneği*, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 3, 45-54.

Aydın, N.(1990). *İşletmelerin Birleşmesinde Finansal Analiz Ve Bir Uygulama Örneği*. Ankara: Sevinç Matbaası, Tobb Yayın No; Genel 150.

Aydın, Y. (2012). “Firma Değerleme Yöntemleri” *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.1, sa.1, 87-110.

Aydın, N., Başar, M., ve Coşkun M. (2007). *Finansal Yönetim*. Eskişehir: Genç Copy Center.

Cartwright, S. (2006). *30 Years Of Mergers And Acquisitions Resarch: Recent Advances And Future Opportunities*, British Journal of Management, Volume 17, Issue S1.

Ceylan, A. ve Korkmaz T. (2010). *İşletmelerde Finansal Yönetim*. Bursa: Ekin Basımevi.

Çelik, O. (1999). *Şirket Birleşmeleri ve Birleşmelerde Şirket Değerlemesi*. Ankara: Turhan Kitabevi.

Çelik, C. (2001). “KVK Md 37’ye Uygun Devirlerde Katma Değer Vergisi İstisnası Uygulaması”, *Vergi Dünyası*,1-8.

Demir, V. ve Bahadır, O. (2009). “UFRS(TFRS)’deki Değerleme Ölçüleri Kapsamında Şirket Değerlemesinde Defter Değeri Yaklaşımı”, *Muhasebe Denetime Bakış Dergisi*, 23, 65-79.

Develi, B. (2013). “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Ayrılma Akçesi”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1-2, 443-489.

Edizdoğan, N., Özker, N., Ferhatoğlu (2007) E. Ve Bilge, S. *Türk Vergi Sistemi*. Bursa: Ekin Basımevi.

Elitaş, C. ve Elitaş, B.L. (2010). *TMS ve TFRS Üzerine Yorumlar ve Örnekler*. Ankara: Gazikitabevi.

Ekşi, İ. H. ve Akçi, Y. (2010). *İşletme*. Ankara: Orion Kitabevi.

Ertürk, M. (2009). *İşletme Biliminin Temel İlkeleri*(7. Baskı). İstanbul: Beta Basımevi.

Fernandez, P. (2004). “*Company Valuation Methods. The Most Common Errors in Valuations*”, IESE Business School University Of Navarra, 1-30.

Faktorovich, M. (2008). *Globalization; How Successful are Cross Border Mergers and Acquisitions?*, The Leonard N. Stern School of Business Glucksman Institute For Research in Securities Markets, 28-56.

Foltz, J.V., Aracı, H., ve Kargın, M. (2002). “*Mergers, Acquisitions, Joint Ventures and Consolidations In Agribusiness; An Example Of Acquisitions (Acquisition Of Continental Grain By Cargill)*”, Celal Bayar Üniversitesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi, 1-2, 135-156.

Göktürk, K. (2013). “*Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Şirketlerinin Birleşme Süreci ve Bazı Sorunlar*”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1-2, 631-662.

Gugeshashvili, G. (2009). *Is Goodwill Synonymous With Reputation*, Tbilisi State University, Juridica International, 16, 126-134.

Hatipoğlu, M. ve Yener E. (2013). “*Firma Değerlemesinde İndirgenmiş Nakit Akımları Yöntemi; BIST Elektrik Endeksinde Bir Uygulama*”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 8 (3), 7-29.

İskenderoğlu, Ö. (2008). *İşletmelerin Büyümesinde Büyüklüğün Etkisi: Türkiye İçin Bir İnceleme*, Yayınlanmış Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Karagiannidis, S. (2010). *Mergers and Acquisitions in Australia; Reasons and Timing*, Degree of Doctor of Business Administration, Centre For Strategic Economic Studies Faculty of Business Law Victoria University, Melbourne, Australia.

Kishalı, Y. (2005). *Şirketler Muhasebesi*. İstanbul: Beta Basımevi.

Kırlioğlu, H., Yıldız, Ş.K. ve Akaytay, A.(2004). *Şirketler Muhasebesi*. Adapazarı: Sakarya Kitabevi.

Köse, M. (2010). *Şirketlerde Yatay Birleşme ve Devirler; Türkiye Üzerine Bir Uygulama*, Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Nazalı, E. (2013). *Vergisel Ve Yeni Türk Ticaret Kanunu Yönüyle Anonim Ve Limited Şirketlerde Tasfiye, Devir, Birleşme, Bölünme, Ve Tür Değişimi İşlemleri*. Ankara: Yaklaşım Yayıncılık.

Onat, O.K. (2006). *Devralma Yoluyla Şirket Birleşmelerinde Birleşme Sonrası Mali Performansın Oranlar Yöntemiyle Belirlenmesi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

Öncel, M., Kumrulu, A. ve Çağan, N. (2011). *Vergi Hukuku* (20. Bası). Ankara: Turhan Kitabevi.

Öztunalı, A. (2008). *Birleşme ve Satın Almalar Yoluyla Değer Yaratımı*, Doktora Tezi, A.Ü., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Özdemir, K. ve Keten, M. (2010). *Ekonomik ve Finansal Krizlerin Şirket Birleşmeleri Üzerindeki Etkilerinin 2001 ve 2007-2009 Krizleri Bağlamında Değerlendirilmesi*, Akademik Fener, 14, 105-122.

Pehlivan, O., (2010). *Vergi Hukuku Genel İlkeler ve Türk Vergi Sistemi*. Trabzon: Derya Kitabevi.

Riberio, H. N. R. (2009). *New Business Combinations Accounting Rules And The Mergers And Acquisitions Activity*, Doctor of Philosophy, Thesis Summary, Leicester Business School, De Montfort University.

Sarıca, S. (2012). *Yatay Birleşmelerin Rekabet Üzerindeki Etkisi; Bir Literatür Çalışması*, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 1, 102-119.

Sarioğlu, K ve Esen, M. (2007). *İşletme Birleşmelerinde Şerefiyenin Muhasebeleştirilmesi ve Raporlanması*, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Muhasebe Anabilim Dalı, 57, 44-54.

Soydan, H. ve Ildır, A. (2003). *Şirketler Muhasebesi*. İstanbul: ALFA Basımevi.

Sayılır, Ö., Ertuğrul, M. ve Ulutekin, M. (2012). *Menkul Kıymet Yatırımları*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web - Ofset Tesisleri.

Şengel, S., Selimoğlu, S., Bayazıtlı, E., Gürdal, K., ve Alagöz A. (2013). *Şirketler Muhasebesi*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2887.

Şengür, D.(2011). “ *Yeni Türk Ticaret Kanunu İle Anonim Şirketlerde Sermaye ile İlgili Getirilen Yenilikler*”, İSMMM MO Mali Çözüm Dergisi, 97-120.

Şimşek, Ş. ve Çelik, A. (2009). *Genel İşletme*. Konya:Eğitim Yayıncılık.

Şimşek, Ş. (2010). *İşletme Bilimlerine Giriş* (17. Baskı). Konya: Eğitim Kitabevi.

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (IFRS/IAS) ile Uyumlu TMS (2010). TMSK Yayınları-5.

Usta, Ö. (2005). *İşletme Finansı ve Finansal Yönetim* (2. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.

Tüm Vergi Kanunları (2013). Hukuk Cep Kitapları Dizisi, Seçkin Kitabevi.

Türk Ticaret Kanunu (2013). Hukuk Cep Kitapları Dizisi, Seçkin Kitabevi.

Yüce, E. (2012). *Firma Çeşitlendirmesinin Firma Değeri, Riski ve Performansına Etkileri: Türkiye Uygulaması*, Yayınlanmış Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Yücebaş, Ö. (2005). *Şirket Birleşmeleri ve Türkiye Uygulaması*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Jerman, M., *Characteristics Of Financial Reporting According To IFRS, Faculty Of Management Koper, Slovenia, 2009*, <http://fse.tibiscus.ro/anale /Lucrari2009 /134.%20Jerman.pdf>.

Sümer, A., Şahin, A. ve Deynekli A. (2012). *Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi, Limited Şirkette Ortağın Ortaklıktan Çıkması ve Çıkarılması, 6103 Sayılı TTK Uygulama Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi*, <http://dosya.marmara.edu.tr/huk/fak%C3%BCIteDergisi/2012C.18.S.2/18.oturum.pdf>

Kıran S. (2012). *Rekabet Hukuku Bakımından Birleşme ve Devralmaların Mahiyeti*, 2012, [mht!http://suleymankiran.com/index.php/ticarethukukumakaleler/34-rekabet-hukuku-bak-m-ndan-birlesme-ve-devralmalar-n-mahiyeti](http://suleymankiran.com/index.php/ticarethukukumakaleler/34-rekabet-hukuku-bak-m-ndan-birlesme-ve-devralmalar-n-mahiyeti) adresinden erişildi.

Robert A., Wallace, W., ve Moles P., *Mergers and Acquisitions*, 2009, <http://www.ebsglobal.net/documents/course-tasters/english/pdf/h17mq-bk-taster.pdf>

<http://www.kap.gov.tr/>.

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/12/20131228-7.htm>.

<http://www.muhasabetr.com/yazarlarimiz/abdullahyavas/004/>.

<http://www.rekabet.gov.tr/File/?path=ROOT%2fDocuments%2fY%25c3%25b6netmelik%2fyonetmelik9.pdf>.

http://www.vergidegundem.com/tr_TR/publicationPaper?categoryName=Vergide&publicationNumber=6&publicationYear=2012&publicationId=679618.

<http://spk.gov.tr/apps/teblig/displayteblig.aspx?id=397&ct=f&action=displayfile&ext=.pdf>.

[http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/MA_2013_Raporu_Full/\\$FILE/EY%20Birle%C5%9Fme%20ve%20Sat%C4%B1n%20Alma%20%C4%B0%C5%9Flemle ri%20Raporu%202013.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/MA_2013_Raporu_Full/$FILE/EY%20Birle%C5%9Fme%20ve%20Sat%C4%B1n%20Alma%20%C4%B0%C5%9Flemle ri%20Raporu%202013.pdf).

<http://www.vergiportali.com/doc/sirketdegeri.pdf>.

<http://www.kap.gov.tr/>.

http://nitelikdenetim.com/files/konuk_yazarlarimiz/6102_sayili_yen_trk_tcaret_kanununa_gre_rket_trler_rket_brlemeler_-_murat_kaykusuz.pdf.

http://www.ifrs.com/pdf/IFRSUpdate_V8.pdf.

http://media.johnwiley.com.au/product_data/excerpt/79/04714143/0471414379.pdf

http://www.cga-canada.org/en-ca/ResearchReports/ca_rep_2011_03IFRSearlyadopters.pdf.

<http://www.iasplus.com/en/resources/ifrsf/du-process/background-to-ifrs>.

<http://kjs.mof.gov.cn/zhengwuxinxi/gongzuotongzhi/201402/P020140220560604181522.pdf>.

<http://people.stern.nyu.edu/adamodar/pdfiles/eqnotes/AcqValn.pdf>.

http://www.ehow.com/way_5885907_internal-external-business-growth-strategies.html.

http://kgk.gov.tr/contents/files/TFRS_10.pdf.

[http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/IFRS_Developments_Issue_1/\\$FILE/IFRS_Developments_Issue_1_GL_IFRS.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/IFRS_Developments_Issue_1/$FILE/IFRS_Developments_Issue_1_GL_IFRS.pdf).

<http://www.ttkd.org.tr/assets/ttk-yeni-turk-ticaret.pdf>.

http://www.researchgate.net/publication/26497889_LETME_DEERN_BELRLEME_YNTEMLER_VE_FARKLI_SEKTRLERDEK_LETMELER_ZERNE_BR_UYGULAMA.

http://mimoza.marmara.edu.tr/~burakarzova/finansal_yonetim_ileri.pdf.

<https://www.kpmg.com/TR/tr/Issues-And-Insights/ArticlesPublications/Documents/Yeni-TTK-Dunya-Degisiyor-Ya-Siz.pdf>.

http://www.asmmmo.org.tr/asmmmo/files_yayinlar/file_105.pdf.

http://www.yeminlimalusavirler.com/indir/TMS_TFRS_Yonetici_Ozetleri.pdf.

<http://www.ebsglobal.net/documents/course-tasters/english/pdf/h17mq-bk-taster.pdf>

BETA A.Ş. 2012/9 Aylık [] 02.11.2012 10:46:39
Bilanço

Bilanço

	Cari
Dönem	Konsolide Olmayan
Finansal Tablo Türü	30.09.2012
Dönem	TL
Raporlama Birimi	

V A R L I K L A R

DÖNEN VARLIKLAR	165.405.842
Nakit ve Benzerleri	94.320
Finansal Yatırımlar	
Ticari Alacaklar	21.326
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	
Diğer Alacaklar	
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	164.540.748
- Diğer Alacaklar	553.102
Stoklar	
Canlı Varlıklar	
Diğer Dönen Varlıklar	196.346
(Ara Toplam)	165.405.842
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklar	
DURAN VARLIKLAR	31.182
Ticari Alacaklar	
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	
Diğer Alacaklar	
Finansal Yatırımlar	
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	
Canlı Varlıklar	
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	
Maddi Duran Varlıklar	194
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	
Şerefiye	
Ertelenmiş Vergi Varlığı	30.988
Diğer Duran Varlıklar	
TOPLAM VARLIKLAR	165.437.024

K A Y N A K L A R

KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	2.736.462
Finansal Borçlar	
Diğer Finansal Yükümlülükler	
Ticari Borçlar	20.780
Diğer Borçlar	2.071.868
- İlişkili Tarafalara Diğer Borçlar	2.065.580
- Diğer Borçlar	6.288
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	
Devlet Teşvik ve Yardımları	
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü Borç Karşılıkları	610.678
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	33.136
(Ara Toplam)	2.736.462

Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklara İlişkin Yükümlülükler

UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	82.820
Finansal Borçlar	
Diğer Finansal Yükümlülükler	
Ticari Borçlar	
Diğer Borçlar	
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	
Devlet Teşvik ve Yardımları	
Borç Karşılıkları	
Kıdem Tazminatı Karşılığı	82.820
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	
Ö Z K A Y N A K L A R	162.617.742
ANA ORTAKLIĞA AİT ÖZKAYNAKLAR	162.617.742
Ödenmiş Sermaye	126.000.000
Ödenmiş Sermaye Enflasyon düzeltmesi Farkları	1.090.458
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)	
Hisse Senedi İhraç Pirimleri	
Değer Artış Fonları	
Yabancı Para Çevrim Farkları	
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	37.614.098
Geçmiş Yıllar Kar/Zararları	4.000
Net Dönem Karı/Zararı	-2.090.814
AZINLIK PAYLARI	
TOPLAM KAYNAKLAR	165.437.024

BETA A.Ş. 2012/9 Aylık [] 02.11.2012 11:45:00
Gelir Tablosu

Kapsamlı Gelir Tablosu

	Dönem	Cari
Finansal Tablo Türü		Konsolide Olmayan
Dönem	01.01.2012-	30.09.2012
Raporlama Birimi		TL
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER		
Satış Gelirleri		
Satışların Maliyeti (-)		
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar (Zarar)		
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler		
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)		
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar (Zarar)		
BRÜT KAR/ZARAR		
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)		
Genel Yönetim Giderleri (-)		-1.030.594
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)		
Diğer Faaliyet Gelirleri		28.512
Diğer Faaliyet Giderleri (-)		-378.414
FAALİYET KARI/ZARARI		-1.380.496
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Kar/Zararlarındaki Paylar		
Finansal Gelirler		16.933.280
Finansal Giderler (-)		-17.630.994
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI/ZARARI		-2.078.210
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gelir/Gideri		-12.604
- Dönem Vergi Gelir/Gideri		
- Ertelenmiş Vergi Gelir/Gideri		-12.604
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI/ZARARI		-2.090.814
DURDURULAN FAALİYETLER		
DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ SONRASI DÖNEM KARI/ZARARI		
DÖNEM KARI/ZARARI		-2.090.814
Dönem Kar/Zararının Dağılımı		
Azınlık Payları		0
Ana Ortaklık Payları		-2.090.814
		0.034
Hisse Başına Kazanç/Kayıp		

SETA 2012/9 Aylık [] 12.11.2012 18:00:10
Bilanço(TL)

Dönem	30.09.2012	TL
Raporlama Birimi		
V A R L I K L A R		
DÖNEN VARLIKLAR	377.663.412	
Nakit ve Benzerleri	8.034.462	
Finansal Yatırımlar	79.628.774	
Ticari Alacaklar	28.241.010	
- Diğer alacaklar	27.597.860	
- İlişkili taraflardan alacaklar	643.150	
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	0	
Diğer Alacaklar	203.823.950	
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	202.903.048	
- Diğer Ticari Olmayan Alacaklar	920.902	
Devam Eden İnşaat Sözleşmelerinden Alacaklar	555.956	
Stoklar	31.028.098	
Canlı Varlıklar	0	
Diğer Dönen Varlıklar	26.351.162	
- İlişkili Taraplara Verilen Avanslar	5.389.200	
- Diğer Dönen Varlıklar	20.961.962	
(Ara Toplam)	377.663.412	
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklar	0	
DURAN VARLIKLAR	327.474.406	
Ticari Alacaklar	0	
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	0	
Diğer Alacaklar	398.834	
Finansal Yatırımlar	1.125.602	
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	196.886.998	
Canlı Varlıklar	0	
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	0	
Maddi Duran Varlıklar	83.720.312	
- Finansal Kiralama Yoluyla Elde Edilenler	13.483.504	
- Diğer Maddi Duran Varlıklar	70.236.808	
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	438.992	
Şerefiye	58.164.356	
Ertelenmiş Vergi Varlığı	1.676.716	
Diğer Duran Varlıklar	62.598	
TOPLAM VARLIKLAR	720.137.818	
K A Y N A K L A R		
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	153.349.372	

Finansal Borçlar	2.920.772
Diğer Finansal Yükümlülükler	0
Ticari Borçlar	36.183.128
- İlişkili taraflara borçlar	2.443.410
- Diğer borçlar	33.739.718
Diğer Borçlar	88.486.992
- İlişkili Taraflara Borçlar	86.884.608
-Diğer Borçlar	1.602.382
Devam Eden İnşaat Sözleşmeleri Hakediş Bedelleri	2.538.982
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	0
Devlet Teşvik ve Yardımları	0
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	0
Borç Karşılıkları	0
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	23.219.498
 (Ara Toplam)	 153.349.372
 Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklara İlişkin Yükümlülük.	 0
 UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	 14.619.990
Finansal Borçlar	5.788.942
Diğer Finansal Yükümlülükler	0
Ticari Borçlar	0
Diğer Borçlar	0
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	0
Devlet Teşvik ve Yardımları	0
Borç Karşılıkları	0
Kıdem Tazminatı Karşılığı	8.831.050
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	0
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	0
 Ö Z K A Y N A K L A R	 552.168.456
ANA ORTAKLIĞA AİT ÖZKAYNAKLAR	393.040.920
Ödenmiş Sermaye	415.000.000
Sermaye Düzeltmesi Farkları	-343.756
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)	0
Hisse Senedi İhraç Primleri	12.733.668
Değer Artış Fonları	0
Yabancı Para Çevrim Farkları	0
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	61.020.646
Geçmiş Yıllar Kar/Zararları	-97.181.788
Net Dönem Karı/Zararı	1.812.150
AZINLIK PAYLARI	159.127.536
TOPLAM KAYNAKLAR	720.137.818

SETAA.Ş. 2012/9 Aylık [] 02.11.2012 11:45:00**Gelir Tablosu(TL)****Kapsamlı Gelir Tablosu**

Finansal Tablo Türü

Konsolide

Dönem

01.01.2012-30.09.2012

SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER

Satış Gelirleri	125.363.818
Satışların Maliyeti (-)	-115.594.708
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar (Zarar)	9.769.110
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler	0
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)	0
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar (Zarar)	0
BRÜT KAR/ZARAR	9.769.110
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	-4.749.108
Genel Yönetim Giderleri (-)	-10.041.244
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	0
Diğer Faaliyet Gelirleri	3.552.372
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	-6.664.038

FAALİYET KARI/ZARARI

Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Kar/Zararlarındaki Paylar	16.190.758
Finansal Gelirler	27.900.872
Finansal Giderler (-)	-18.297.380

SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI/ZARARI**17.661.340**

Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gelir/Gideri

- Dönem Vergi Gelir/Gideri	0
- Ertelenmiş Vergi Gelir/Gideri	1.093.396

SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI/ZARARI**18.754.736****DURDURULAN FAALİYETLER****DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ SONRASI DÖNEM KARI/ZARARI****0****DÖNEM KARI/ZARARI****18.754.736**

Diğer Kapsamlı Gelir:

Finansal Varlıklar Değer Artış Fonundaki Değişim	0
Duran Varlıklar Değer Artış Fonundaki Değişim	0
Finansal Riskten Korunma Fonundaki Değişim	0
Yabancı Para Çavrim Farklarındaki Değişim	0
Emeklilik Planlarındaki Aktüeryal Kazanç ve Kayıplar	0
Diğer Kapsamlı Gelir Kalemlerine İlişkin Vergi Gelir/Giderleri	0

Diğer Kapsamlı Gelir(Vergi Sonrası)**TOPLAM KAPSAMLI GELİR****18.754.736**

Dönem Kar /Zararının Dağılımı

Azınlık Payları

16.942.586

Ana Ortaklık Payları	1.812.150
Toplam Kapsamlı Gelirin Dağılımı	
Azınlık Payları	16.942.586
Ana Ortaklık Payları	1.812.150
Hisse Başına Kazanç	0.008
Seyreltilmiş Hisse Başına Kazanç	

A A.Ş 2011/9 Aylık [] 12.11.2011 18:00:10**Bilanço****Bilanço****Cari Dönem**

Finansal Tablo Türü	Konsolide
Dönem	30.09.2011
Raporlama Birimi	Bin TL

V A R L I K L A R**DÖNEN VARLIKLAR 5.207.904**

Nakit ve Benzerleri	2.787.252
Finansal Yatırımlar	0
Ticari Alacaklar	126.552
- Diğer alacaklar	126.267
- İlişkili taraflardan alacaklar	285
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	0
Diğer Alacaklar	7.989
Stoklar	2.112.525
Canlı Varlıklar	0
Diğer Dönen Varlıklar	173.586
(Ara Toplam)	5.207.904

Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklar 0

DURAN VARLIKLAR 11.240.262

Ticari Alacaklar	0
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	0
Diğer Alacaklar	4.005
Finansal Yatırımlar	6.645
Türev Finansal Araçlar	2.919
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	0
Canlı Varlıklar	0
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	157.422
Maddi Duran Varlıklar	3.378.723
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	914.232
Şerefiye	6.750.753
Ertelenmiş Vergi Varlığı	624
Diğer Duran Varlıklar	21.411
TOPLAM VARLIKLAR	16.448.166

K A Y N A K L A R**KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER****4.863.033**

Finansal Borçlar	219.399
Türev Finansal Araçlar	156.165
Diğer Finansal Yükümlülükler	0
Ticari Borçlar	4.068.327
- İlişkili taraflara borçlar	5.877
- Diğer borçlar	4.062.450
Diğer Borçlar	21.546
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	0
Devlet Teşvik ve Yardımları	0
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	180
Borç Karşılıkları	142.257
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	255.159
(Ara Toplam)	4.863.033

Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklara İlişkin Yükümlülükler 0

UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER**7.381.482**

Finansal Borçlar	6.835.428
Türev Finansal Araçlar	178.890
Diğer Finansal Yükümlülükler	0
Ticari Borçlar	0
Diğer Borçlar	11.169
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	0
Devlet Teşvik ve Yardımları	0
Borç Karşılıkları	0
Kıdem Tazminatı Karşılığı	31.497
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	324.498
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	0

Ö Z K A Y N A K L A R**4.203.651****ANA ORTAKLIĞA AİT ÖZKAYNAKLAR****4.202.244**

Ödenmiş Sermaye	534.090
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)	0
Hisse Senedi İhraç Primleri	2.034.699
Diğer Sermaye Yedekleri	-1.095
Değer Artış Fonları	0
Yabancı Para Çevrim Farkları	1.770
Birleşmeye İlişkin İlave Özsermaye Katkısı	81.936
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	1.157.568
Geçmiş Yıllar Kar/Zararları	83.880
Net Dönem Karı/Zararı	309.396

AZINLIK PAYLARI**1.407****TOPLAM KAYNAKLAR****16.448.166**

A A.Ş. 2011/9 Aylık [] 12.11.2011 17:46:32**Gelir Tablosu**

	Dönem	Cari
Finansal Tablo Türü		Konsolide
Dönem	01.01.2011-30.09.2011	
Raporlama Birimi		Bin TL
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER		
Satış Gelirleri		14.286.429
Satışların Maliyeti (-)		-10.684.848
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar (Zarar)		0
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler		0
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)		0
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar (Zarar)		0
BRÜT KAR/ZARAR		3.601.581
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)		-2.619.177
Genel Yönetim Giderleri (-)		-506.694
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)		0
Diğer Faaliyet Gelirleri		32.022
Diğer Faaliyet Giderleri (-)		-30.834
FAALİYET KARI/ZARARI		476.898
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Kar/Zararlarındaki Paylar		0
Esas Faaliyet Dışı Finansal Gelirler		764.478
Esas Faaliyet Dışı Finansal Giderler (-)		-853.026
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI/ZARARI		388.350
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gelir/Gideri		-78.801
- Dönem Vergi Gelir/Gideri		-103.248
- Ertelenmiş Vergi Gelir/Gideri		24.447
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI/ZARARI		309.549
DURDURULAN FAALİYETLER		
DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ SONRASI DÖNEM KARI/ZARARI		0
DÖNEM KARI/ZARARI		
		309.549
Dönem Karı/Zararının Dağılımı		
Azınlık Payları		153
Ana Ortaklık Payları		309.396
Hisse Başına Kazanç		1
Seyreltilmiş Hisse Başına Kazanç		
Sürdürülen Faaliyetlerden Hisse Başına Kazanç		
Sürdürülen Faaliyetlerden Seyreltilmiş Hisse Başına Kazanç		

X A.Ş 2011/9 Aylık [] 12.11.2011 18:00:10

Bilanço

Bilanço

Dönem 30.09.2011

V A R L I K L A R

DÖNEN VARLIKLAR	2.029.206
Nakit ve Benzerleri	725.130
Ticari Alacaklar	191.526
Stoklar	452.319
Diğer Dönen Varlıklar	660.231
(Ara Toplam)	2.029.206
DURAN VARLIKLAR	8.724.495
Maddi Duran Varlıklar	7.075.824
Ertelenmiş Vergi Varlığı	1.648.671
TOPLAM VARLIKLAR	10.753.701

K A Y N A K L A R

KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	18.999.516
Finansal Borçlar	638.640
Ticari Borçlar	11.667.939
Finansal Kiralama Borçları	3.959.262
Borç Karşılıkları	235.206
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	2.498.469
(Ara Toplam)	18.999.516

UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER **1.285.083**

Finansal Borçlar	98.055
Kıdem Tazminatı Karşılığı	1.066.791
Finansal Kiralama Borçları	120.237

Ö Z K A Y N A K L A R **-9.530.898**

Sermaye	300.000
Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkları	1.491.372
Yasal Yedekler	260.268
Geçmiş Yıllar Kar/Zararları	-5.423.616
Net Dönem Karı/Zararı	-6.158.922

TOPLAM KAYNAKLAR **10.753.701**

X A.Ş.

GELİR TABLOSU(TL)

Dönem

1 Ocak- 30 Eylül 2011

SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER

Satış Gelirleri 199.692.852
Satışların Maliyeti(-) -172.743.765

BRÜT KAR 26.949.087

Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri(-) -13.731.900

Genel Yönetim Giderleri(-) -17.410.635

Diğer Faaliyet Gelirleri 48.672

Diğer Faaliyet Giderleri(-) 0

FAALİYET ZARARI -4.144.776

Finansal Gelirler 817.407

Finansal Giderler(-) -2.354.745

VERGİ ÖNCESİ ZARAR -5.682.114

Ertelenmiş Vergi Gideri -476.808

NET DÖNEM ZARARI -6.158.922

**Y A.Ş 2011/9 Aylık [] 12.11.2011
18:00:10**

Bilanço(TL)

Dönem 30.09.2011

V A R L I K L A R

DÖNEN VARLIKLAR	8.680.035
Nakit ve Benzerleri	232.473
Ticari Alacaklar	7.725
Stoklar	180.654
Diğer Dönen Varlıklar	8.259.183

(Ara Toplam) 8.680.035

DURAN VARLIKLAR	470.904
Maddi Duran Varlıklar	470.904
TOPLAM VARLIKLAR	9.150.939

K A Y N A K L A R

KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	7.139.250
Finansal Borçlar	1.038.480
Ticari Borçlar	5.036.370
Finansal Kiralama Borçları	50.814
Borç Karşılıkları	190.323
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	823.263

(Ara Toplam) 7.139.250

UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	525.897
Kıdem Tazminatı Karşılığı	483.792
Finansal Kiralama Borçları	42.105

Ö Z K A Y N A K L A R	1.485.792
Sermaye	2.700.000
Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkları	1.715.244
Yasal Yedekler	78.312
Geçmiş Yıllar Kar/Zararları	-1.564.734
Net Dönem Karı/Zararı	-1.443.030
TOPLAM KAYNAKLAR	9.150.939

Y A.Ş.

GELİR TABLOSU(TL)

Dönem **1 Ocak-30 Eylül
2011**

SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER

Satış Gelirleri 61.346.157
Satışların Maliyeti(-) -53.646.795

BRÜT KAR 7.699.362
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri(-) -3.206.556
Genel Yönetim Giderleri(-) -5.092.560
Diğer Faaliyet Gelirleri 7.095
Diğer Faaliyet Giderleri(-) -99

FAALİYET ZARARI -592.758

Finansal Gelirler 8.589
Finansal Giderler(-) -575.742

VERGİ ÖNCESİ ZARAR -1.159.911

Ertelenmiş Vergi Gideri -283.119

NET DÖNEM ZARARI -1.443.030

Z A.Ş 2011/9 Aylık [] 12.11.2011 18:00:10
Bilanço(TL)

Dönem **30.09.2011**

V A R L I K L A R

DÖNEN VARLIKLAR **5.906.553**

Nakit ve Benzerleri 180.186

Stoklar 54.693

Diğer Dönen Varlıklar 5.671.674

(Ara Toplam) 5.906.553

DURAN VARLIKLAR **4.419.141**

Maddi Duran Varlıklar 4.378.509

Ertelenmiş Vergi Varlığı 40.632

TOPLAM VARLIKLAR **10.325.694**

K A Y N A K L A R

KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER **3.577.230**

Finansal Borçlar 1.042.071

Ticari Borçlar 635.991

Finansal Kiralama Borçları 1.454.586

Borç Karşılıkları 45.498

Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler 399.084

(Ara Toplam) 3.577.230

UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER **290.466**

Finansal Kiralama Borçları 693.792

Kıdem Tazminatı Karşılığı 177.606

Ö Z K A Y N A K L A R **5.877.066**

Sermaye 528.000

Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkları 3.123.711

Geçmiş Yıllar Kar/Zararları 2.644.707

Net Dönem Karı/Zararı -419.352

TOPLAM KAYNAKLAR **10.325.694**

Z A.Ş.**GELİR TABLOSU(TL)**

Dönem 1Ocak- 30Eylül
2011

SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER

Satış Gelirleri(Net) 51.741.747
Satışların Maliyeti(-) -45.166.263

BRÜT KAR 6.575.484

Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri(-) -2.126.793

Genel Yönetim Giderleri(-) -4.563.423

Diğer Faaliyet Gelirleri 4.449

Diğer Faaliyet Giderleri(-) -2.103

FAALİYET ZARARI -112.386

Finansal Gelirler 300.831

Finansal Giderler(-) -610.530

VERGİ ÖNCESİ ZARAR -422.085

Ertelenmiş Vergi Gideri 2.733

NET DÖNEM ZARARI -419.352

Özgeçmiş

Kimlik Bilgileri

Adı Soyadı : Adalet ACAR

Doğum Yeri : Aksaray

Doğum Yılı : 1987

Eğitim Durumu (Okul Adı ve Mezuniyet Yılı)

Lise : Sultanhanı Lisesi

Lisans : Selçuk Üniversitesi/ Karaman İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi /2011

Yüksek Lisans : Aksaray Üniversitesi/ -

Haberleşme Bilgileri

Adres : Koyuncu Mah./ Ağlar Sok./NO:45/ Sultanhanı/Aksaray

Telefon : 0546 456 65 12

E-Posta : adalet.isletme@gmail.com

